

EES-viðbætur

ISSN 1022-9337

við Stjórnartíðindi
Evrópusambandsins

Nr. 37

29. árgangur

16.6.2022

	I	EES-STOFNANIR	
	1.	Sameiginlega EES-nefndin	
	II	EFTA-STOFNANIR	
	1.	Fastanefnd EFTA-ríkjanna	
	2.	Eftirlitsstofnun EFTA	
2022/EES/37/01		Ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 292/21/COL frá 15. desember 2021 um breytingu á málsmeðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar sem felur í sér að felldar eru inn nýjar leiðbeiningar um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar	1
2022/EES/37/02		Orðsending framkvæmdastjórnarinnar – Leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar	5
	3.	EFTA-dómstóllinn	
	III	ESB-STOFNANIR	
	1.	Framkvæmdastjórnin	
2022/EES/37/03		Afturköllun tilkynningar um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.10658 – NORSK HYDRO/ALUMETAL)	45
2022/EES/37/04		Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.10560 – SIKA/MBCC GROUP)	46
2022/EES/37/05		Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.10649 – PKN ORLEN/ NORMBENZ/SELECTED HUNGARIAN AND SLOVAK ASSETS OF MOL)	47
2022/EES/37/06		Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.10720 – IVANHOE CAMBRIDGE/MUBADALA/DUTCH RESIDENTIAL INVESTMENTS IV) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	48
2022/EES/37/07		Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.10748 – MACQUARIE/BCI/ NATIONAL GRID/NATIONAL GRID GAS) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	49
2022/EES/37/08		Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja (mál M.10768 – KKR/ALBIOMA) – Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð	50

2022/EES/37/09	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10515 – ILIAD/UPC POLSKA)	51
2022/EES/37/10	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10579 – PON HOLDING/AUTOHAUS ADELBERT MOLL/FLEXXDRIVE)	51
2022/EES/37/11	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10662 – ATLANTIA/YUNEX)	52
2022/EES/37/12	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10667 – VESA/POSTNL)	52
2022/EES/37/13	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10700 – HY24/ENAGAS/ENAGAS RENOVABLE)	53
2022/EES/37/14	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10736 – ITOCHU/ISUZU MOTORS/JV)	53
2022/EES/37/15	Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja (mál M.10746 – MORGAN STANLEY/BAWAG/GYLE JV)	54

EFTA-STOFNANIR

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA

ÁKVÖRDUN EFTIRLITSSTOFNUNAR EFTA

2022/EES/37/01

nr. 292/21/COL frá 15. desember 2021

um breytingu á málsmæðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar sem felur í sér að felldar eru inn nýjar leiðbeiningar um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar

EFTIRLITSSTOFNUN EFTA („ESA“) HEFUR,

með vísan til:

samningsins um Evrópska efnahagssvæðið („EES-samningurinn“), einkum 61. til 63. gr. og bókunar 26, með vísan til samningsins milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls („samningurinn um eftirlitsstofnun og dómstól“), einkum 24. gr. og b-liðar 2. mgr. 5. gr., bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól („bókunar 3“), einkum 1. mgr. 1. gr. I. hluta,

að teknu tilliti til eftirfarandi:

Skv. 24. gr. samnings um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls ber Eftirlitsstofnun EFTA að framfylgja ákvæðum EES-samningsins um ríkisaðstoð.

Skv. b-lið 2. mgr. 5. gr. samningsins um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls ber ESA að gefa út auglýsingar eða leiðbeiningar um málefni á sviði EES-samningsins ef samningurinn eða samningurinn um eftirlitsstofnun og dómstól kveður skýrt á um það, eða ESA álitur það nauðsynlegt.

Skv. 1. mgr. 1. gr. í I. hluta bókunar 3, ber Eftirlitsstofnun EFTA að hafa stöðugt til skoðunar öll aðstoðarkerfi sem eru við lýði í EFTA-ríkjunum ⁽¹⁾ og leggja til viðeigandi ráðstafanir sem krafist er í samræmi við þróun og framkvæmd EES-samningsins.

Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins samþykkti hinn 6. desember 2021 leiðbeiningar um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar („leiðbeiningarnar“) ⁽²⁾.

Leiðbeiningarnar varða einnig Evrópska efnahagssvæðið („EES“).

Tryggja ber samræmda beitingu á EES-reglum um ríkisaðstoð hvarvetna á EES-svæðinu, í samræmi við einsleitnimarkmiðið sem sett er fram í 1. gr. EES-samningsins.

Samkvæmt ákvæðum II. mgr. undir fyrirsögninni „Almennt“ í XV. viðauka við EES-samninginn ber ESA, að höfðu samráði við framkvæmdastjórn ESB, að samþykkja lagagerðir sem samsvara þeim sem framkvæmdastjórnin hefur samþykkt.

Leiðbeiningarnar geta vísað til tiltekinna stjórnækja Evrópusambandsins og til tiltekinna reglugerða Evrópusambandsins sem hafa ekki verið felldar inn í EES-samninginn. ESA mun, í því skyni að tryggja samræmda beitingu ákvæða um ríkisaðstoð og jöfn samkeppnisskilyrði á EES-svæðinu, almennt beita sömu viðmiðum og framkvæmdastjórn ESB við mat á samræmi umhverfisaðstoðar við framkvæmd EES-samningsins.

Eftirlitsstofnun EFTA hefur leitað samráðs við framkvæmdastjórn Evrópusambandsins.

Samráð hefur verið haft við EFTA-ríkin,

SAMÞYKKT ÁKVÖRDUN ÞESSA:

⁽¹⁾ Í b-lið 1. gr. samningsins um eftirlitsstofnun og dómstól er skýrt frá því að „hugtakið „EFTA-riki“ vísi til lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs og, í samræmi við þau skilyrði sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 1. gr. bókunar um breytingu á samningi milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls, Fursta-dæmisins Liechtenstein“.

⁽²⁾ C(2021) 8712 lokaútgáfa, Stjtið. ESB C 508, 16.12.2021, bls. 1.

1. gr.

- 1) Efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar er breytt með því að fella inn nýjar leiðbeiningar um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar. Leiðbeiningar fylgja í viðauka við þessa ákvörðun og eru óaðskiljanlegur hluti hennar.
- 2) Leiðbeiningarnar koma í stað gildandi reglna um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar ⁽³⁾ frá og með 1. janúar 2022.

2. gr.

ESA beitir leiðbeiningunum með eftirfarandi aðlögunartexta eftir því sem við á, m.a. en ekki einvörðungu:

- a) ef vísað er til „aðildarríkis/aðildarríkja“, túlkar ESA það sem vísun til „EFTA-ríkis/ríkja“ ⁽⁴⁾, eða þar sem við á „EES-ríkis/ríkja“;
- b) ef vísað er til „framkvæmdastjórnar ESB“, túlkar ESA það sem vísun til „Eftirlitsstofnunar EFTA“;
- c) ef vísað er til „sáttmálans“ eða „sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins“, túlkar ESA það sem vísun til „EES-samningsins“;
- d) ef vísað er til 49. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 31. gr. EES-samningsins eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- e) ef vísað er til 63. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 40. gr. EES-samningsins eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- f) ef vísað er til 107. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 61. gr. EES-samningsins eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- g) ef vísað er til 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins eða undirkafla þeirrar greinar, túlkar ESA það sem vísun til 1. gr. í I. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól eða samsvarandi undirkafla þeirrar greinar;
- h) ef vísað er til reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589 ⁽⁵⁾, túlkar ESA það sem vísun til II. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól;
- i) ef vísað er til reglugerðar framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004 ⁽⁶⁾, túlkar ESA það sem tilvísun í ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA 195/04/COL;
- j) ef vísað er til orðalagsins „samrýmist/samrýmist ekki sameiginlega markaðnum“, túlkar ESA það sem „samrýmist/samrýmist ekki framkvæmd EES-samningsins“;
- k) ef vísað er til orðalagsins „innan (eða utan) Sambandsins“, túlkar ESA það sem „innan (eða utan) EES“;

⁽³⁾ Ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 117/14/COL frá 12. mars 2014 um nítugustu og fjórðu breytingu á málsmeðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar með því að fella inn nýjar leiðbeiningar um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar og með því að framlengja gildandi leiðbeiningar um ríkisaðstoð til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum [Stjtið. ESB L 354, 11.12.2014, bls. 62](#), og EES-viðbæti nr. 74, 11.12.2014, bls. 1, breytt með ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 302/14/COL frá 16. júlí 2014 um nítugustu og níundu breytingu á málsmeðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar með því að breyta tilteknum leiðbeinandi reglum um ríkisaðstoð [2015/95] [Stjtið. ESB L 15, 22.1.2015, bls. 103](#), og EES-viðbæti nr. 4, 22.1.2015, bls. 1, og breytt með ákvörðun Eftirlitsstofnunar EFTA nr. 90/20/COL frá 15. júlí 2020 um hundruðustu og sjöundu breytingu á málsmeðferðar- og efnisreglum á sviði ríkisaðstoðar með því að breyta og framlengja tiltekna leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð [2020/1576] [Stjtið. ESB L 359, 29.10.2020, bls. 16–19](#) og EES-viðbæti nr. 68, 29.10.2020, bls. 4.

⁽⁴⁾ „EFTA-ríkin“ vísar til Íslands, Liechtenstein og Noregs.

⁽⁵⁾ Reglugerð ráðsins (ESB) 2015/1589 frá 13. júlí 2015 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins (Stjtið. ESB L 248, 24.9.2015, bls. 9).

⁽⁶⁾ Reglugerð ráðsins (EB) nr. 794/2004 frá 21. apríl 2004 um framkvæmd reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins (Stjtið. ESB L 140, 30.4.2004, bls. 1).

- l) ef vísað er til „viðskipta innan Sambandsins“, túlkar ESA það sem vísun til „viðskipta innan EES“;
- m) ef leiðbeiningarnar setja fram að þær muni gilda um „allar atvinnugreinar“, beitir ESA þeim um „allar atvinnugreinar sem falla undir EES-samninginn“;
- n) ef vísað er til orðsendinga framkvæmdastjórnarinnar, tilkynninga eða leiðbeinandi reglna, túlkar ESA það sem vísun til samsvarandi leiðbeinandi reglna ESA;
- o) ef vísað er til „flokunar hagskýrslusvæða“ (Nomenclature of Territorial Units for Statistics/NUTS), ⁽⁷⁾ túlkar ESA það sem vísun til „hagskýrslusvæðis“.

3. gr.

Eftirlitsstofnun EFTA beitir leiðbeiningunum með eftirfarandi aðlögunartexta:

- a) eftirfarandi kemur í stað neðanmálgreinar 36:

„Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1407/2013 frá 18. desember 2013 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð (Stjtið. ESB L 352, 24.12.2013, bls. 1), sem var felld inn í lið 1ea XV. viðauka EES-samningsins með ákvörðun sameiginlegu nefndarinnar nr. 98/2014 (Stjtið. ESB L 310, 30.10.2014, bls. 65, og EES-viðbætur nr. 63, 30.10.2014, bls. 56).“

- b) eftirfarandi kemur í stað málgreinar 180:

„EFTA-ríki skulu birta eftirfarandi upplýsingar á yfirgripsmiklu vefsetri um ríkisaðstoð, á lands- eða héraðsvísu:

- a) heildartexta hverrar einstakrar ákvörðunar um að veita aðstoð eða samþykkrar aðstoðarráðstöfunar ásamt framkvæmdarákvæðum, eða hlekk á þann texta,
- b) upplýsingar um hverja einstaka úthlutun aðstoðar umfram 100.000 evrur, sbr. viðauka við þessar leiðbeinandi reglur“

- c) eftirfarandi kemur í stað málgreinar 197:

„ESA telur að framkvæmd þessara leiðbeinandi reglna muni hafa í för með sér vissar breytingar á því hvemig staðið er að mati á aðstoð í þágu áhættufjármögnunar í EES. Af þessum ástæðum leggur ESA til eftirfarandi viðeigandi ráðstafanir við EFTA-ríkin í samræmi við 1. mgr. 1. gr. I. hluta bókunar 3 við samninginn um eftirlitsstofnun og dómstól:

- a) EFTA-ríkjunum ber að breyta gildandi aðstoðarráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar til samræmis við þessar leiðbeiningar, eftir því sem þörf krefur, fyrir 30. júní 2022,
- b) EFTA-ríkin gefi til kynna skýrt og fyrirvaralaust samþykki sitt við þeim ráðstöfunum sem hér eru lagðar til fyrir 28. febrúar 2022. Berist ekki svar mun Eftirlitsstofnun EFTA líta svo á að hlutaðeigandi EFTA-ríki hafi ekki samþykkt tillöguna.“

⁽⁷⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1059/2003 um að taka upp sameiginlega flokkun hagskýrslusvæða (NUTS), Stjtið. ESB L 154, 21.6.2003, bls. 1–41.

Gjört í Brussel,

Fyrir hönd Eftirlitsstofnunar EFTA

Bente Angell-Hansen

forseti

stjórnarmaður sem fer með málaflökkinn

Högni S. Kristjánsson

stjórnarmaður

Stefan Barriga

Stjórnarmaður

Melpo-Menie Joséphidès

meðáritar sem deildarstjóri

lagaskrifstofu

VIÐAUKI: Orðsending framkvæmdastjórnarinnar (C(2021) 8712 lokaútgáfa) leiðbeiningar um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar og viðauki (skjal nr. 1254087)

ORÐSENDING FRAMKVÆMDASTJÓRNARINNAR

2022/EES/37/02

Leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar

Efnisyfirlit

1.	Inngangur	7
2.	Gildissvið þessara leiðbeinandi reglna; skilgreiningar	12
2.1.	Gildissvið þessara leiðbeinandi reglna	12
2.2.	Tilkynningarskyld aðstoð í þágu áhættufjármögnunar	14
2.3.	Skilgreiningar	15
3.	Mat á því hvort aðstoð í þágu áhættufjármögnunar er samrýmanleg innri markaðnum	19
3.1.	Fyrri skilyrði: aðstoðin greiði fyrir þróun tiltekinna atvinnustarfsemi.....	20
3.1.1.	Hvaða atvinnustarfsemi nýtur góðs af aðstoðinni?.....	20
3.1.2.	Hvatningaráhrif	20
3.2.	Síðara skilyrði: aðstoðin raski ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að stríði gegn sameiginlegum hagsmunum aðildarríkjanna	21
3.2.1.	Helstu atriði fyrirframmatsins sem hlutaðeigandi aðildarríki ber að senda framkvæmdastjórninni.....	21
3.2.2.	Þörf sé á íhlutun hins opinbera	24
3.2.2.1.	Ráðstafanir í þágu tiltekinna flokka fyrirtækja sem falla ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar	24
a)	Lítill fyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði	25
b)	Nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði	25
c)	Lítill og meðalstór fyrirtæki sem taka við fyrstu áhættufjárfestingu þegar þau hafa starfað á markaði, hver sem hann er, lengur en sem nemur hæfistímabili skv. almennu hópundanþágureglugerðinni,	25
d)	Sprotafyrirtæki og lítill og meðalstór fyrirtæki sem þurfa á að halda meiri áhættufjárfestingu en sem nemur hámarkinu sem sett er í almennu hópundanþágureglugerðinni	26
e)	Óhefðbundin viðskiptakerfi sem fullnægja ekki skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni	26
3.2.2.2.	Ráðstafanir sem fylgja tilhögun sem samræmist ekki ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar	27
a)	Fjármálagerningar með minni þátttöku sjálfstæðra einkafjárfesta en mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni	27
b)	Fjármálagerningar sem fylgja tilhögun þar sem farið er yfir hámark samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni	27
c)	Fjármálagerningar, aðrir en ábyrgðir, sem þannig háttar til um að ákvörðun um hvaða fjárfestum, fjármálamilliliðum og sjóðstjórum er boðin þátttaka ræðst af áherslu á vörn gegn tapsáhættu fremur en ójafna hagnaðarhlutdeild.....	27
d)	Skattívilnanir í þágu fjárfestingarfélaga, að meðtöldum þeim fjármálamilliliðum og stjórnendum þeirra sem taka þátt í fjárfestingunni	28
3.2.3.	Aðstoðarráðstöfunin sé heppilegt úrræði.....	28
3.2.3.1.	Ráðstöfun sé heppilegt úrræði í samanburði við önnur stjórnþætti og aðstoðarráðstafanir	28
3.2.3.2.	Skilyrði þess að ákvarða megi hvort fjármálagerningar eru heppilegt úrræði	29
a)	Fjárfestingar í eiginfé	31
b)	Skuldagerningar til langs tíma: lán.....	31
c)	Skuldaskjöl til skamms tíma: ábyrgðir	32

3.2.3.3.	Skilyrði þess að ákvarða megi hvort skattvæðingar eru heppileg úrræði	33
3.2.3.4.	Skilyrði er gilda um ráðstafanir til stuðnings óhefðbundnum viðskiptakerfum.....	33
3.2.4.	Meðalhófs gætt við úthlutun aðstoðar	34
3.2.4.1.	Skilyrði er gilda um fjármálagerninga.....	34
3.2.4.2.	Skilyrði er gilda um skattvæðingar	36
3.2.4.3.	Skilyrði er gilda um óhefðbundin viðskiptakerfi.....	36
3.2.4.4.	Uppsöfnun	36
3.2.5.	Unnið gegn óeðlilega hamlandi áhrifum aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar á samkeppni og viðskipti.....	37
3.2.5.1.	Jákvæð áhrif sem horft verður til.....	37
3.2.5.2.	Neikvæð áhrif sem horft verður til	38
3.2.5.3.	Gagnkvæmt vægi jákvæðra og neikvæðra áhrifa aðstoðarinnar	40
3.2.6.	Gagnsæi.....	40
4.	Mat	41
5.	Lokaákvæði	42
5.1.	Gildissvið	42
5.2.	Viðeigandi ráðstafanir	43
5.3.	Skýrslugjöf og vöktun	43
5.4.	Endurskoðun	43

1. INNGANGUR

1. Samkvæmt ákvæði stafl. c) í 3. mgr. 107. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins getur aðstoð sem veitt er „til að greiða fyrir þróun ákveðinna greina efnahagslífsins“ talist samrýmanleg reglum innri markaðarins raski hún ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að „stríði gegn sameiginlegum hagsmunum“ aðildarríkjanna. Afstaða framkvæmdastjórnarinnar hefur um langt skeið verið sú að áhættufjármarkaður sé mikilvægur atvinnulífi aðildarríkjanna og þörf sé á að greiða fyrir áhættufjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja („SMEs“), svo og lítilla fyrirtækja og nýsköpunarfyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði („mid-caps“), ⁽¹⁾ og að af þeim sökum sé nauðsynlegt að í gildi séu leiðbeinandi reglur sem tryggi samræmi að því er varðar mat á aðstoðarráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar. Með vísan til þess gaf framkvæmdastjórnin út leiðbeinandi reglur um áhættufjárfestingar ⁽²⁾ árið 2006 og í stað þeirra komu síðan árið 2014 leiðbeinandi reglur um áhættufjármögnun ⁽³⁾ sem voru hluti af stærri pakka nýrra reglna um ríkisaðstoð. ⁽⁴⁾ Gildistími leiðbeinandi reglna um áhættufjármögnun rennur út í lok ársins 2021. Aðildarríkin kunna þó enn að telja þörf á aðstoð til að ýta undir áhættufjármögnun og því þurfa áfram að vera til leiðbeiningar um hvernig standa ber að slíkri aðstoð til að hún teljist veitt í fullu samræmi við ríkisaðstoðarreglur.
2. Hér vegur þungt að lítil og meðalstór fyrirtæki eru meginstoðin í hagkerfi aðildarríkjanna, hvort sem lítið er til fjölda starfa eða sveigjanleika og vaxtar efnahagslífsins, og því einnig helsti grundvöllur efnahagsþróunar og endurnýjunarkrafts sambandsins í heild. Eins og bent er á í stefnumörkun um að styrkja lítil og meðalstór fyrirtæki í þágu sjálfbærni og stafvæðingar í Evrópu (*SME Strategy for a Sustainable and Digital Europe*) ⁽⁵⁾ eru alls 25 milljónir slíkra fyrirtækja í sambandinu og starfsfólk þeirra um 100 milljónir, þau standa undir rúmlega helmingi vergrar landsframleiðslu (VLF) í aðildarríkjunum og gegna höfuðhlutverki í öllum greinum atvinnulífsins vegna virðisaukaframlags síns. Þau eiga frumkvæði að nýskapandi lausnum á vandamálum á borð við loftslagsbreytingar, óhagkvæma nýtingu auðlinda og hrakandi samheldni í samfélaginu og stuðla jafnframt að útbreiðslu slíkra nýjunga og styðja með því umskiptin í átt að meiri notkun grænnar og stafrænnar tækni og auknum endurnýjunarkrafti og tæknilegu sjálfræði sambandsins. Til að lítil og meðalstór fyrirtæki fái vaxið og dafnað verða þau þó að geta aflað sér fjármagns. Það á einkum við í greinum sem byggjast á nýsköpun og hátækni, þar sem rekstraráhætta er mikil. Þess vegna skiptir höfuðmáli að lítil og meðalstór frumkvöðlafyrirtæki hafi aðgang að skilvirkum áhættufjármarkaði til að geta aflað sér nauðsynlegs fjár á sérhverju stigi uppbyggingar.
3. Þó að vaxtarhorfur sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja séu oft góðar geta þau átt erfitt um vik að afla sér fjár, einkum á fyrstu stigum uppbyggingar ⁽⁶⁾ og þegar ráðast þarf í stækkun. Rót þeirra erfiðleika er *upplýsingamissvægi*: sprotafyrirtæki og lítil og meðalstór

⁽¹⁾ Í kafla 2.3, 35. mgr., er að finna nákvæmar skilgreiningar á litlum og meðalstórum fyrirtækjum svo og litlum fyrirtækjum og nýsköpunarfyrirtækjum í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði, eins og þau heiti eru notuð í þessum leiðbeinandi reglum.

⁽²⁾ Leiðbeiningar Evrópubandalagsins um ríkisaðstoð sem veitt er til að örva áhættufjárfestingar í litlum og meðalstórum fyrirtækjum (Stjtíð. ESB C 194, 18.8.2006, bls. 2).

⁽³⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar – Leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð sem veitt er til að ýta undir áhættufjárfestingar (Stjtíð. ESB C 19, 22.1.2014, bls. 4).

⁽⁴⁾ Á árunum 2012 til 2014 fór fram á vegum framkvæmdastjórnarinnar viðamikil endurskoðun reglna um ríkisaðstoð með það fyrir augum að færa þær til nútímahorfs á grundvelli þriggja meginmarkmiða, sjá nánari upplýsingar í orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar um breytingar á reglum Evrópusambandsins um ríkisaðstoð í því skyni að færa þær til nútímahorfs (SAM), COM (2012)209 lokaútg., 8.5.2012:

a) Að stuðla að sjálfbærum og skynsamlegum vexti sem flestra fyrirtækja á samkeppnisvettvangi innri markaðarins.

b) Að láta fyrirframathugun framkvæmdastjórnarinnar fyrst og fremst snúast um þau mál sem varða innri markaðinn mestu ásamt því að efla samstarf um framfylgd ríkisaðstoðarreglna við stjórnvöld í aðildarríkjunum.

c) Að gera regluverkið liprara til að stuðla að hraðari afgreiðslu erinda.

⁽⁵⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „An SME Strategy for a Sustainable and Digital Europe“. COM(2020)103 lokaútg., 10.3.2020.

⁽⁶⁾ Sjá nánar í skýrslunni „Evaluation support study on the EU rules on State aid for access to finance for SMEs“, Evrópusambandið (2020), sem birt hefur verið á netinu:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/risk_finance_study.zip.

fyrirtæki eiga oft við þann vanda að glíma, einkum fyrstu rekstrarárin og ef starfsemi þeirra er í nýjum greinum eða hátæknigreinum, að geta ekki sannfært fjárfesta og banka um lánshæfi sitt eða að fyrirbyggjandi viðskiptaáætlanir séu traustar. Sú ítarlega vinna sem fjárfestar leggja í til að rannsaka grundvöll fjárfestinga í stórum og rótgrónum fyrirtækjum telst oft ekki svara kostnaði þegar kemur að fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja og sprotafyrirtækja, sökum þess að kostnaður af slíkri athugun verður þá of hátt hlutfall af fjárfestingunni. Afleiðingin er sú, óháð því hversu vel er staðið að verkefninu, hversu mikil nýsköpun er fólgin í tækninni og hverjar vaxtarhorfurnar eru, að sprotafyrirtækjum og litlum og meðalstórum fyrirtækjum reynist erfitt að afla nauðsynlegrar fjármögnunar meðan þau geta hvorki sýnt fram á trausta rekstrarsögu né boðið fullnægjandi veð. Ætla má að þessi vandi sé einna mestur í tengslum við fjárfestingar í nýsköpun á sviði grænna lausna, hátækni, stafrænnar tækni og flug- og geimtækni, svo og í tengslum við félagslega nýsköpun frumkvöðla á því sviði ⁽⁷⁾. Upplýsingamissvægi af þessu tagi veldur því að ókleift getur reynst að fullnægja á almennum fjármagnsmarkaði eigin- og lánsfjárförf nýstofnaðra sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja, sem geta orðið virk á sviði nýsköpunar og haft mikil vaxtarfæri, með þeim afleiðingum að fjármögnun slíkra fyrirtækja einkennist af þrálátum markaðsbresti, þ.e. ófullnægjandi framboði á verði sem báðir aðilar geta sætt sig við, sem heldur aftur af vexti lítilla og meðalstórra fyrirtækja og veikir grundvöll aukinnar framleiðni á innri markaðnum sem og endurnýjunarkraft hagkerfis Evrópusambandsins. Sams konar markaðsbrestur getur í sumum tilvikum einnig blasað við litlum fyrirtækjum og nýsköpunarfyrirtækjum í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði.

4. Þegar fyrirtæki getur ekki aflað sér fjár geta afleiðingar þess náð lengra en aðeins til fyrirtækisins sjálfs, og þar koma einkum til áhrif á vöxt *annarra fyrirtækja í greininni*. Í mörgum greinum, sem njóta uppgangs, stafar framleiðnivöxtur ekki af aukinni framleiðni í starfandi fyrirtækjum, heldur af því að vel rekin fyrirtæki með tæknilegt forskot vaxa á kostnað fyrirtækja sem búa við lakari rekstur (eða framleiða úreltar vörur). Atvinnugreinarnar sem um ræðir og hagkerfið í heild njóta jafnframt góðs af þeim jákvæðu áhrifum á vöxt annarra fyrirtækja sem rekja má til aukinnar þekkingar fyrirtækja (skipulagsauður) eða starfsfólks (mannauður), auk þess sem framboð á nýjum vörum er hagur bæði neytenda og fyrirtækja. Ef þessi þróun raskast vegna erfiðleika efnilegra fyrirtækja við að afla sér fjár er sennilegt að heildaráhrifin verði þau að halda aftur af framleiðnivexti í greininni. Við slíkar aðstæður má ýta undir vöxt með því að fjarlægja óeðlilegar hindranir í vegi fjármögnunar og fjölga þannig þeim fyrirtækjum sem sótt geta inn á markaðinn og aukið starfsemi sína.
5. Skortur á fjármögnun, sem sprotafyrirtæki, lítil og meðalstór fyrirtæki og nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði glíma við, getur af þessum sökum réttlætt opinberar stuðningsaðgerðir stjórnvalda í aðildarríkjunum til að greiða fyrir uppbyggingu áhættufjármögnunar innanlands. Markviss úthlutun ríkisaðstoðar til að örva framboð áhættufjár getur verið áhrifarík leið til að bæta úr staðfestum markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun sem hamlar fullnægjandi aðgangi að fjármögnun, svo og til að virkja einkafjármagn. Í þeim aðstæðum sem nú eru uppi geta aðildarríkin einnig nýtt þessa leið til að styrkja endurreisn hagkerfisins eftir kreppuna sem COVID-19-faraldurinn olli.
6. Betri fjármögnunarfæri eru ómissandi fyrir efnahagskerfi aðildarríkjanna, en geta að auki stuðlað að ýmsum af helstu stefnumálum sambandsins. Greiður aðgangur að fjármögnun er öflugt verkfæri til að styðja græna samfélagssáttmálann ⁽⁸⁾ og búa Evrópuríkin sem best undir hina nýju öld stafrænnar tækni ⁽⁹⁾, auk þess að leggja grunn að enduruppbyggingu eftir efnahagskreppuna sem COVID-19-faraldurinn hefur valdið og gera sambandið betur í stakk búið að bregðast við áföllum í framtíðinni.

⁽⁷⁾ Dæmi um nýsköpun á því sviði er þegar unnið er að því að breyta hefðbundnum vinnubrögðum í þjóðfélaginu til að styrkja græn og stafræn umskipti og þegar konum er gert auðveldara að hasla sér völl á sviði upplýsinga- og tölvutækni.

⁽⁸⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðs Evrópusambandsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „The European Green Deal“, COM(2019)640 lokaútg., 11.12.2019.

⁽⁹⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „Shaping Europe’s digital future“, COM(2020)67 lokaútg., 19.2.2020.

7. Græn umskipti eru meðal helstu stefnumiða Evrópusambandsins. Samkvæmt síðustu spám sem fyrir liggja ⁽¹⁰⁾ verður núverandi markmiðum á sviði loftslags- og orkumála til ársins 2030 ekki náð nema með því að verja á hverju ári allt að 417 milljörðum evra umfram það sem nú er gert, en til að svo megi verða er nauðsynlegt að til komi umtalsverðar fjárfestingar einkaaðila. Aðgerðir til að tryggja sjálfbæra fjármögnun verða að fela í sér réttu hvatana til að beina láns- og eiginfjárfraðlögum í auknum mæli að grænum fjárfestingum. Í þessu skyni hleypti framkvæmdastjórnin af stokkunum árið 2018 áætlun um sjálfbæra fjármögnun ⁽¹¹⁾, sem var nýlega fylgt eftir með nýjum aðgerðum á sama sviði ⁽¹²⁾. Þáttur í því að örva grænar fjárfestingar er að gera gögn um ástand loftslags og umhverfis aðgengilegri með það fyrir augum að fjárfestar séu vel upplýstir um sjálfbærni fjárfestinga sinna. Mikilvægt skref í þá átt var stigið með samþykkt reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2020/852 ⁽¹³⁾, en í henni eru mismunandi tegundir sjálfbærrar atvinnustarfsemi felldar inn í sérstakt flokkunarkerfi (sem venjulega er kallað „EU Taxonomy“ eða flokkunarkerfi Evrópusambandsins).
8. Að því er varðar stafrænu umskiptin kemur skýrt fram í orðsendingunni Stafrænn áttaviti 2030 ⁽¹⁴⁾ að rík þörf sé á að styðja við þróun mikilvægrar stafrænnar tækni í sambandinu með þeim hætti að hún stuðli að aukinni framleiðni og efnahagsþróun í aðildarríkjunum í fullu samræmi við samfélagsleg gildi og markmið sambandsins. Til að ná því markmiði verða fjárfestingar að aukast gríðarlega og til að það megi takast verða að koma til eigin fraðlög aðildarríkjanna auk fjárveitinga úr sjóðum sambandsins og einkafjárfestinga.
9. Afar brýnt er að vinna að endurreisn eftir mikinn samdrátt af völdum COVID-19-faraldursins og nýta það tækifæri um leið til að vinna betur að stafrænum og grænum umskiptum og auka þannig endurnýjunarkraft og samkeppnishæfni hagkerfisins. Stuðningskerfi til endurreisnar og endurnýjunar (*Recovery and Resilience Facility*, RRF) ⁽¹⁵⁾ er fyrsti og mikilvægasti þáttur þeirra endurreisnarráðstafana sem Evrópusambandið hefur gripið til vegna yfirstandandi krísu og felur í sér að 672,5 milljarða evra fjárhagsstuðningi verður úthlutað til aðildarríkjanna fyrstu ár enduruppbyggingarinnar, ýmist sem lánum eða styrkjum, þegar drög að endurreisnar- og endurnýjunaráætlun hvers ríkis hafa verið samþykkt. Í þessu samhengi hefur framkvæmdastjórnin skilgreint nokkur megináherslusvið ⁽¹⁶⁾ sem hún hvetur aðildarríkin til að fella inn í endurreisnar- og endurnýjunaráætlanir sínar með vísan til þess að þau varði öll aðildarríkin, krefjist afar mikilla fjárfraðlaga og geti orðið uppspretta starfa og hagvaxtar og tækifæra til að nýta ávinninginn af grænum og stafrænum umskiptum.

⁽¹⁰⁾ Frumvarp til tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins um breytingu á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/2001, reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2018/1999 og tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 98/70/EB að því er varðar ráðstafanir til að stuðla að orkuframleiðslu úr endurnýjanlegum lindum, og um niðurfellingu tilskipunar (ESB) 2015/652, COM(2021)557 lokaútg., 14.7.2021.

⁽¹¹⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðs Evrópusambandsins, ráðsins, Seðlabanka Evrópu, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „Action Plan: Financing Sustainable Growth“, COM(2018)97 lokaútg., 8.3.2018.

⁽¹²⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „EU taxonomy, corporate sustainability reporting, sustainability preferences and fiduciary duties: Directing finance towards the European Green Deal“, COM(2021)188 lokaútg., 21.4.2021.

⁽¹³⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2020/852 frá 18. júní 2020 um að koma á ramma til að greiða fyrir sjálfbærum fjárfestingum og um breytingu á reglugerð (ESB) 2019/2088 (Stjtið. ESB L 198, 22.6.2020, bls. 13).

⁽¹⁴⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „2030 Digital Compass: the European way for the Digital Decade“, COM(2021)118 lokaútg., 9.3.2021.

⁽¹⁵⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/241 frá 12. febrúar 2021 um að setja á fót stuðningskerfi til endurreisnar og endurnýjunar [óstaðfest þýðing] (Stjtið. ESB L 57, 18.2.2021, bls. 17.)

⁽¹⁶⁾ Í orðsendingu framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðs Evrópusambandsins, ráðsins, Seðlabanka Evrópu, efnahags- og félagsmálanefndarinnar, svæðanefndarinnar og Fjárfestingabanka Evrópu, „Annual Sustainable Growth Strategy 2021“, COM(2020)575 lokaútg., 17.9.2020, eru skilgreind sjö megináherslusvið: Nýorka – Flýtt fyrir upptöku lítt mengandi framtíðarmiðaðra tæknilausna og tryggt að þróun og nýting endurnýjanlegra orkugjafa gangi hraðar fyrir sig. Endurnýjun – Aukinn orkusparnaður í byggingum í opinberri eigu og einkaeygu. Hleðsla og áfylling – Stuðlað að notkun lítt mengandi framtíðarmiðaðra tæknilausna til að flýta uppbyggingu sjálfbærra og aðgengilegra snjalllausna í samgöngukerfum, hleðslu- og áfyllingarstöðva og almenningssamgangna. Tenging – Hröð uppbygging breiðbandsþjónustu á öllum landsvæðum og til allra heimila, meðal annars með ljósleiðara- og 5G-tækni. Nývæðing – Stafvæðing opinberrar stjórnsýslu og þjónustu, meðal annars dómskerfis og heilbrigðisþjónustu. Vöxtur og uppfærsla – Aukin uppbygging gagnaskýja hjá evrópskum fyrirtækjum og þróun öflugustu, nútímalegustu og sjálfbærustu örgjörva sem völ er á. Endurmenntun og símenntun – Umbætur á menntakerfum til að auka færni í notkun stafrænna tækja og efla almenna menntun og starfsmenntun allra aldurshópa.

10. Í nýjustu útgáfu iðnstefnu sambandsins⁽¹⁷⁾ var einnig tekið skýrt fram að nauðsynlegt væri að draga lærdóma af COVID-19-faraldrinum og áhrifum hans á virðisbætur í alþjóðaviðskiptum. Kjarninn í því starfi er að auka endurnýjunarkraft innri markaðarins og takast á við hversu háður hann er öðrum viðskiptasvæðum, ásamt því að standa vörð um opið hagkerfi Evrópu-sambandsins sem reist er á samkeppni og milliríkja viðskiptum.
11. Vegna mikilvægis góðra fjármögnunarfæra fyrirtækja með tilliti til helstu stefnumiða sambandsins er nauðsynlegt að vinna af enn meiri krafti en áður að stefnumörkun á því sviði, til að mynda á vettvangi Sambands fjármagnsmarkaða (CMU) og með framlögum af fjárlögum Evrópusambandsins.
12. Framkvæmdastjórnin samþykkti í því tilliti fyrstu aðgerðaáætlun CMU⁽¹⁸⁾ árið 2015 með það að markmiði að virkja tiltækt fjármagn í sambandinu og beina því til allra fyrirtækja. Tilgangurinn var ekki síst að auðvelda fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja, einkum utan bankakerfisins. Umtalsverður árangur hefur náðst á þeim árum sem síðan eru liðin og markmiðin sem sett voru í aðgerðaáætlun CMU árið 2015 og endurskoðaðri útgáfu hennar árið 2017 hafa að miklu leyti náðst. Margar aðgerðanna beindust að því að auðvelda öllum fyrirtækjum fjármögnun, óháð stærð og aldri, en sumum var einkum ætlað að auðvelda litlum og meðalstórum fyrirtækjum og litlum fyrirtækjum í hópi félaga með meðalhátt markaðs virði aðgang að fjármagnsmörkuðum⁽¹⁹⁾. Nýrri aðgerðaáætlun CMU⁽²⁰⁾ var hleypt af stokkunum árið 2020 til að efla samstarf Evrópusambandsríkjanna á þessu sviði á næstu árum, þannig að halda megi áfram að styrkja fjármagnsmarkaði ríkjanna og tryggja fyrirtækjum, einkum litlum og meðalstórum, aðgang að fjármögnun á markaði. Í því tilliti, og í samræmi við ákvæði 9. mgr. 33. gr. tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2014/65/ESB⁽²¹⁾ hefur framkvæmdastjórnin einnig skipað sérfræðingahóp (*Technical Expert Stakeholder Group*) um málefni lítilla og meðalstórra fyrirtækja og falið honum að annast úttekt á því hvers vegna litlum og meðalstórum fyrirtækjum reynist erfitt að nýta sér almenna fjármagnsmarkaði.
13. Vegna þess hversu mikilvægt er að auðvelda litlum og meðalstórum fyrirtækjum fjármögnun beitir framkvæmdastjórnin fjárveitingum af fjárlögum sambandsins samhliða lagasetningu og stefnumörkun til að bæta úr kerfislægum markaðsbrestum sem halda aftur af vexti sprota-fyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Í því skyni var notkun fjármálagerninga⁽²²⁾ aukin samkvæmt svonefndum fjárhagsramma til marga ára (*Multiannual Financial Framework*, MFF) fyrir árin 2014–2020. Það voru einkum fjármögnunaráætlanir sambandsins, sem stofnað var til með reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1287/2013 („samkeppnishæfni fyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja“ („COSME“))⁽²³⁾ og reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins

⁽¹⁷⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „Updating the 2020 New Industrial Strategy: Building a stronger Single Market for Europe’s recovery“, COM(2021)350 lokaútg., 5.5.2021.

⁽¹⁸⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „Action Plan on Building a Capital Markets Union“, COM(2015)0468 lokaútg., 30.9.2015.

⁽¹⁹⁾ Nefna má reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 345/2013 frá 17. apríl 2013 um evrópska áhættufjármagnssjóði (Stjtið. ESB L 115, 25.4.2013, bls. 1), reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2017/1129 frá 14. júní 2017 um lýsingu sem birta skal við útbod verðbréfa á almennum markaði eða þegar þau eru tekin til viðskipta og um niðurfellingu á tilskipun 2003/71/EB (Stjtið. ESB L 168, 30.6.2017, bls. 12), tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/65/ESB frá 15. maí 2014 um markaði fyrir fjármálagerninga og um breytingu á tilskipun 2002/92/EB og tilskipun 2011/61/ESB (Stjtið. ESB L 173, 12.6.2014, bls. 349), að því er varðar uppbyggingu vaxtarmarkaða fyrir lítill og meðalstór fyrirtæki, tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2011/61/ESB frá 8. júní 2011 um stjórnendur fagfjárfestisjóða og um breytingu á tilskipunum 2003/41/EB og 2009/65/EB og reglugerðum (EB) nr. 1060/2009 og (ESB) nr. 1095/2010 (Stjtið. ESB L 174, 1.7.2011, bls. 1.)

⁽²⁰⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar til Evrópuþingsins, ráðsins, efnahags- og félagsmálanefndarinnar og svæðanefndarinnar, „A Capital Markets Union for people and businesses – new action plan“, COM(2020)590 lokaútg., 24.9.2020.

⁽²¹⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/65/ESB frá 15. maí 2014 um markaði fyrir fjármálagerninga og um breytingu á tilskipun 2002/92/EB og tilskipun 2011/61/ESB (Stjtið. ESB L 173, 12.6.2014, bls. 349).

⁽²²⁾ Sumir fjármálagerningar fela ekki í sér styrkveitingar heldur er um að ræða skuldagerninga (lán, ábyrgðir) eða eiginfjárgerninga (hreint eiginfé, fjárfestingar í eignum hliðstæðum eiginfé eða önnur framlög með áhættuþætti).

⁽²³⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1287/2013 frá 11. desember 2013 um að koma á áætlun um samkeppnishæfni fyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja (COSME) (2014–2020) og um niðurfellingu á ákvörðun nr. 1639/2006/EB (Stjtið. ESB L 347, 20.12.2013, bls. 33).

(ESB) nr. 1291/2013 ⁽²⁴⁾ („Horizon 2020“), sem gerðu það kleift að nýta opinbera fjármuni betur með því að beita fjármögnunarkerfum með reglum um skiptingu áhættu í þágu lítilla og meðalstórra fyrirtækja, hvort sem þau eru ný, á vaxtarstigi eða yfirtökustigi, svo og lítilla fyrirtækja og nýsköpunarfyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði, með sérstakri áherslu á aðgerðir sem miðast að samfelldum stuðningi við fyrirtækin allt frá nýsköpun til markaðssetningar, að meðtalinni nýtingu niðurstaðna rannsókna- og þróunarstarfs í viðskiptalegum tilgangi ⁽²⁵⁾. Að auki hefur Nýsköpunarráð Evrópu (EIC) stutt sprotafyrirtæki og lítil og meðalstór fyrirtæki frá árinu 2018 samkvæmt áætluninni Horizon 2020 og verður svo áfram, auk þess að styðja við lítil fyrirtæki með meðalhátt markaðsvirði samkvæmt fjármögnunaráætlun sambandsins fyrir rannsóknir og nýsköpun, Horizon Europe ⁽²⁶⁾, með það að markmiði að auka skilvirkni vogunarfjármarkaðar sambandsins. Tilraunaverkefni framkvæmdastjórnarinnar og Fjárfestingasjóðs Evrópu (EIF) um áhættufjármögnun vaxtarfélaga, European Scale-up Action for Risk capital (ESCALAR) ⁽²⁷⁾, svo og undirbúningur að stofnun sjóðs í samstarfi einkaaðila og opinberra aðila ⁽²⁸⁾, sem ætlað er að auðvelda kauphallarskráningu lítilla og meðalstórra fyrirtækja, eru dæmi um hversu mikil áhersla er lögð á að greiða fyrir stofnun og vexti slíkra fyrirtækja og hversu mikil þörf er á að fylla í götin sem enn eru á opinberum stuðningi á öllum þrepum fjármögnunar. Með verkefninu ISEP (InnovFin Space Equity Pilot) setti Fjárfestingasjóður Evrópu jafnframt á fót á árinu 2020 svonefndan „sjóðasjóð“ með þátttöku fjögurra einkarekinna vogunarfjárfyrirtækja til að auka fjárfestingar í eiginfél evrópskra framleiðenda flugvéla og varnarbúnaðar. Sama nálgun er notuð í CASSINI-verkefninu, einkum fyrirhuguðum vaxtarsjóði þess. ⁽²⁹⁾ Auk þessa hefur frá því skömmu eftir 2000 verið unnið í auknum mæli að fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja á grundvelli samheldnisstefnu sambandsins, meðal annars með áhættufjárfraðlögum, og nam sá stuðningur alls 10 milljörðum evra í lok ársins 2013 ásamt því sem 23 aðildarríkjanna höfðu í árslok 2020 skuldbundið sig til frekari framlaga að fjárhæð 15 milljarða evra. Á árinu 2020 einu nutu 365 000 lítil og meðalstór fyrirtæki stuðnings gegnum fjármálagerninga sem falla undir

⁽²⁴⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1291/2013 frá 11. desember 2013 um að koma á fót Horizon 2020 – rammaáætlun um rannsóknir og nýsköpun (2014–2020) og um niðurfellingu á ákvörðun nr. 1982/2006/EB (Stjtið. ESB L 347, 20.12.2013, bls. 104).

⁽²⁵⁾ Til að auka framboð á lánsfé stofnuðu framkvæmdastjórnin, Fjárfestingasjóður Evrópu og Fjárfestingabanki Evrópu jafnframt til sérstaks áhættudreifingarsjóðs (Risk Sharing Instrument, RSI) samkvæmt sjöundu rammaáætlun um rannsóknir (FP7), sjá http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/RSI/index.htm. RSI veitti fjármálamililliðum hlutaábyrgðir og létti þannig af þeim fjárhagslegri áhættu, með það fyrir augum að hvetja slíkar stofnanir til að beina útlánun til lítilla og meðalstórra fyrirtækja sem sinna rannsóknum og þróun eða nýsköpunarstarfi.

⁽²⁶⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/695 frá 28. apríl 2021 um að koma á fót Horizon Europe – rammaáætlun um rannsóknir og nýsköpun, um reglur hennar um þátttöku og miðlun og um niðurfellingu reglugerða (ESB) nr. 1290/2013 og (ESB) nr. 1291/2013 (Stjtið. ESB L 170, 12.5.2021, bls. 1).

⁽²⁷⁾ European Scale-up Action for Risk capital (ESCALAR) er tilraunaverkefni á vegum framkvæmdastjórnarinnar undir umsjón Fjárfestingasjóðs Evrópu sem nýtir fjármuni úr Fjárfestingaráætlun fyrir Evrópu til að bæta úr ófullnægjandi framboði á fjármögnun fyrir hraðvaxandi fyrirtæki (svonefnd vaxtarfélög) í Evrópu. ESCALAR var hleypt af stokkunum 4. apríl 2020 og er ætlað auka verulega framboð á fjármögnun með það í huga að skapa svigrúm fyrir stærri einstakar fjárfestingar og til fjárfestinga í vaxtarfélögum.

⁽²⁸⁾ Í stefnumörkun sinni fyrir starf framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins árin 2019–2024 boðaði Ursula Von der Leyen, sem þá hafði verið samþykkt sem frambjóðandi til forseta framkvæmdastjórnarinnar, að settur yrði á stofn sjóður í samstarfi einkaaðila og opinberra aðila sem myndi fyrst og fremst fjárfesta í litlum og meðalstórum fyrirtækjum við kauphallarskráningu með það fyrir augum að beita fjármögnun sem opinberum stuðningi til að auðvelda efnilegum litlum og meðalstórum fyrirtækjum aðgang að almennum fjármagnsmörkuðum.

⁽²⁹⁾ CASSINI-verkefnið, sem var fyrst kynnt í stefnumörkun um að styrkja lítil og meðalstór fyrirtæki í þágu sjálfbærni og stafvæðingar í Evrópu, COM(2020)103 lokaútg., 10.3.2020, er safn vel skilgreindra aðgerða sem hafa það meðal annars að markmiði að gera litlum og meðalstórum fyrirtækjum á sviði geimtækni auðveldara að færa út kvíamar með aðstoð áhættufjár. Vaxtarsjóður CASSINI-verkefnisins verður rekinn sem sjóðasjóður með svipuðum hætti og ISEP á þann hátt að fjárfest verður í vogunarsjóðum sem fallast á að starfa sem „sviðsbundnir“ sjóðir, þ.e. fjárfestingar þeirra verða á sviði geimtækni en sjóðimír hafa hver um sig fullt vald til að ákveða í hvaða tilteknu fyrirtækjum þeir fjárfesta. Vaxtarsjóður CASSINI verður nýttur til að bæta úr ónægu framboði fjár á vaxtarskeiði fyrirtækja, en alþekkt er að sú staða er íþyngjandi fyrir ný fyrirtæki á sviði geimtækni í sambandinu.

samheldnisstefnuna. Loks er að nefna að í hinum nýja fjárfestingasjóði InvestEU⁽³⁰⁾, sem leiðir saman 14 mismunandi fjármálagerninga sem þegar er beitt til stuðnings fjárfestingum í sambandinu, auk fjármuna sem fluttir eru úr sameiginlegri umsýslu í deild hvers ríkis í sjóðnum, verður eitt svið helgað fjármögnun lítilla fyrirtækja ásamt því sem önnur svið sjóðsins, alls þrjú, geta einnig sinnt fjármögnun lítilla og meðalstórra fyrirtækja innan þeirra marka sem þeim eru sett.

14. Reynsla framkvæmdastjórnarinnar af úthlutun aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar (í samræmi við leiðbeinandi reglur um áhættufjármögnun frá 2014 og almenna reglugerð um almennar hópundanþágur⁽³¹⁾), sem og ofangreind verkefni (sjá 12. og 13. mgr.) sem miðast að því að bæta fjármögnunarfæri á vettvangi Evrópusambandsins í heild, bera vott um hversu mikla áherslu sambandið og aðildarríki þess leggja enn á góðan aðgang fyrirtækja að fjármögnun. Með það í huga er því afar mikilvægt að aðildarríkjunum sé áfram leiðbeint um hvernig mati framkvæmdastjórnarinnar á því hvort ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar teljast samrýmanlegar reglum innri markaðarins verður háttað. Úttekt sem fram fór árin 2019 og 2020 á leiðbeinandi reglum um áhættufjármögnun frá 2014, svonefnt „hæfispróf“ (*Fitness Check*)⁽³²⁾, staðfestir þetta einnig. Samkvæmt niðurstöðum hæfisprófsins henta ákvæði leiðbeinandi reglna um áhættufjármögnun almennt vel ríkjandi aðstæðum og hæfa tilgangi sínum. Engu að síður er nauðsynlegt að skýra reglurnar betur og einfalda þær. Þessum endurskoðuðu leiðbeinandi reglum um áhættufjármögnun er ætlað að auðvelda aðildarríkjunum að veita markvissa ríkisaðstoð í þágu áhættufjármögnunar, og er þar litið til þess að slík aðstoð getur stuðlað að þeim áherslumálum framkvæmdastjórnarinnar sem rakin voru hér á undan (sjá 6.–9. mgr.), auk þess að hafa jákvæð áhrifa að því er varðar fjármögnunarfæri fyrirtækja.
15. Þar eð auglýsing um hugtakið ríkisaðstoð var gefin út árið 2016⁽³³⁾, og með sérstakri vísan til kafla 4.2 í þeirri auglýsingu⁽³⁴⁾, hafa þessar leiðbeinandi reglur ekki lengur að geyma umfjöllun um hvort ráðstöfun sem felur í sér opinberan stuðning telst ríkisaðstoð, heldur snúast þær um við hvaða aðstæður ríkisaðstoðarráðstöfun getur talist samrýmanleg reglum innri markaðarins.
16. Framkvæmdastjórnin hefur af þessum ástæðum ákveðið að gera vissar breytingar á leiðbeinandi reglum um áhættufjármögnun frá 2014 til að skýra reglurnar og einfalda umsýslu þeirra í þeim tilgangi að greiða fyrir úthlutun ríkisaðstoðar í þágu áhættufjármögnunar.

2. GILDISSVIÐ ÞESSARA LEIÐBEINANDI REGLNA; SKILGREININGAR

2.1. Gildissvið þessara leiðbeinandi reglna

17. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður beitt við mat á ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar sem fullnægja ekki öllum skilyrðum sem mælt er fyrir um í 3. þætti almennu hópundanþágureglugerðarinnar („Aðstoð að því er varðar aðgang lítilla og meðalstórra fyrirtækja að fjármagni“). Aðildarríkinu sem á í hlut er skylt að tilkynna slíkar ráðstafanir (sjá kafla 2.2) í samræmi við ákvæði 3. mgr. 108. gr. sáttmálans og síðan fer fram efnislegt mat framkvæmdastjórnarinnar á því hvort þær samræmast gildandi reglum eins og lýst er í 3. kafla þessara leiðbeinandi reglna.

⁽³⁰⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/523 frá 24. mars 2021 um að koma á fót fjárfestingaráætlun Evrópusambandsins og um breytingu á reglugerð (ESB) 2015/1017 (Stjútíð. ESB L 107, 26.3.2021, bls. 30). Tilgangur InvestEU-áætlunarinnar er að ýta undir þátttöku bæði opinberra fjárfesta og einkafjárfesta í fjármögnunar- og fjárfestingarverkefnum með því að nýta fjárlög sambandsins til að leggja fram ábyrgðir til að mæta tapi vegna gjaldþrota og áhættu sem tengist ótryggum fjárfestingaráðstöðum. Í áætluninni er tekið mið af góðum árangri Evrópusjóðs fyrir fjárfestingar í stefnumarkandi tilgangi (European Fund for Strategic Investments, EFSI) sem stofnað var til árið 2015 til að ráða bót á því hversu lítið var um fjárfestingar í kjölfar fjármála- og efnahagskreppunnar.

⁽³¹⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 651/2014 frá 17. júní 2014 þar sem tilgreindir eru tilteknir flokkar aðstoðar sem samrýmast sameiginlega markaðnum til beitingar 107. og 108. gr. sáttmálans (Stjútíð. ESB L 187, 26.06.2014, bls. 1).

⁽³²⁾ Aðgengileg á netinu: <https://gagnagrunnur.ees.is/32014r0651>.

⁽³³⁾ Auglýsing framkvæmdastjórnarinnar um hugtakið „ríkisaðstoð“ eins og það er notað í 1. mgr. 107. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins (Stjútíð. ESB C 262, 19.7.2016, bls. 1).

⁽³⁴⁾ Í þeirri auglýsingu gerir framkvæmdastjórnin grein fyrir skilningi sínum á því hvernig túlka beri hugtakið ríkisaðstoð sem fjallað er um í 1. mgr. 107. gr. sáttmálans. Í kafla 4.2 í auglýsingunni („Markaðsfjárfestaprófið“) er að finna ábendingar um hvenær ríkisaðstoðarráðstöfun flokkast ekki sem ríkisaðstoð með vísan til þess að hún er gerð á grundvelli venjulegra markaðsaðstæðna.

18. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta þó einnig hagað ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar þannig að þær teljist ekki hafa í för með sér ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 107. gr. sáttmálans, til dæmis á þann hátt að þær standist markaðsfjárfestaprófið ⁽³⁵⁾ eða fullnægi skilyrðum viðeigandi reglugerðar um minniháttaraðstoð ⁽³⁶⁾. Mál af því tagi þarf ekki að tilkynna framkvæmdastjórninni.
19. Undir þessar leiðbeinandi reglur fellur ekki mat á því hvort ráðstafanir á sviði ríkisaðstoðar, sem fullnægja viðmiðum annarra leiðbeininga, rammaákvæða eða reglugerða um ríkisaðstoð, skuli teljast samrýmanlegar reglum innri markaðarins. Þess verður sérstaklega gætt af hálfu framkvæmdastjórnarinnar að þessar leiðbeinandi reglur verði ekki látnar þjóna stefnumiðum sem falla í meginatriðum undir önnur rammaákvæði, leiðbeinandi reglur eða reglugerðir um ríkisaðstoð.
20. Þessar leiðbeinandi reglur eru settar með fyrirvara um mat, samkvæmt reglum um ríkisaðstoð, á öðrum tegundum fjármálagerninga en hér er fjallað um, til að mynda gerninga sem byggjast á verðbréfun eldri lána.
21. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður aðeins beitt gagnvart kerfisbundinni úthlutun aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar. Þeim verður ekki beitt gagnvart ráðstöfunum sem snúast um að veita einstökum fyrirtækjum slíka aðstoð, nema þegar tilgangur þeirra er að styðja rekstur tiltekins óhefðbundins viðskiptakerfis.
22. Mikilvægt er að hafa í huga að aðstoðarráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar verður ekki komið í framkvæmd nema fyrir tilstuðlan fjármálamilliliða eða óhefðbundinna viðskiptakerfa, að undanteknum skattvæðingum vegna beinnar fjárfestingar í aðstoðarhæfum fyrirtækjum. Ráðstöfun, sem er fólgin í því að aðildarríkið eða tiltekinn opinber aðili festir fé beint í fyrirtækjum án hjálpar slíkra milliliða, fellur því ekki undir ákvæði um ríkisaðstoð í þágu áhættufjármögnunar í almennu hópundanþágureglugerðinni eða þessum leiðbeinandi reglum.
23. Með vísan til þess að rekstrarsaga stórra fyrirtækja er almennt betur þekkt og veðhæfi þeirra meira lítur framkvæmdastjórnin svo á að þau eigi almennt ekki jafnerfitt um vik að afla sér fjármögnunar og sprotafyrirtæki eða lítil og meðalstór fyrirtæki, og ákvæði þessara leiðbeinandi reglna eigi því ekki að taka til aðstoðar sem veitt er slíkum fyrirtækjum. Aðstoð í þágu áhættufjármögnunar stórra fyrirtækja getur í undantekningartilvikum flokkast sem samrýmanleg innri markaðnum á grundvelli þessara leiðbeinandi reglna, þ.e. ef henni er úthlutað til lítilla fyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði, sbr. stafl. a) í kafla 3.2.2.1, eða nýsköpunarfyrirtækjum í sama hópi sem hafa með höndum rannsóknir og þróunarstarf og nýsköpunarverkefni, sbr. stafl. b) í kafla 3.2.2.1.
24. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður ekki beitt gagnvart aðstoð í þágu áhættufjármögnunar fyrirtækja á opinberri skrá skipulegs markaðar, því að sjálf skráning fyrirtækjanna á skipulegum markaði sýnir að þau eiga kost á einkafjármögnun.
25. Ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar sem ráðist er í án þátttöku sjálfstæðra einkafjárfesta geta ekki talist samrýmanlegar innri markaðnum samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum. Í slíkum tilvikum er eðlilegt að stjórnvöld í aðildarríkinu hugi að öðrum og heppilegri stjórntækjum til að vinna að sömu markmiðum og ná sama árangri, svo sem aðstoð til að örva fjárfestingar á einstökum landsvæðum eða til stuðnings sprotafyrirtækjum sem er heimil samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni.

⁽³⁵⁾ Sjá 34. nmgr.

⁽³⁶⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1407/2013 frá 18. desember 2013 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð (Stjtið. ESB L 352, 24.12.2013, bls. 1), reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 1408/2013 frá 18. desember 2013 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð í landbúnaði (Stjtið. ESB L 352, 24.12.2013, bls. 9), reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 717/2014 frá 27. júní 2014 um beitingu 107. og 108. gr. sáttmálans um starfshætti Evrópusambandsins gagnvart minniháttaraðstoð í sjávarútvegi og fiskeldi (Stjtið. ESB L 190, 28.6.2014, bls. 45).

26. Ef sjálfstæðir einkafjárfestar taka á sig óverulega áhættu með þátttöku sinni í ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar og/eða njóta alls ávinnings sem af þeim kann að hljóast geta þær ráðstafanir ekki talist samrýmanlegar innri markaðnum á grundvelli þessara leiðbeinandi reglna. Samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum er það ófrávikjanlegt skilyrði að ákvæði séu sett um skiptingu bæði áhættu og hagnaðar til að halda fjárútlátum hins opinbera í skefjum og tryggja því sanngjarnt ákveðna ávöxtun.
27. Að frátalinni aðstoð í þágu áhættufjármögnunar sem fólgin er í aðkomuhlutafé, og með þeim skilyrðum sem kveðið er á um í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, er óheimilt að nota aðstoð í þágu áhættufjármögnunar sem fellur undir þessar leiðbeinandi reglur til uppkaupa á fyrirtækjum.
28. Aðstoð í þágu áhættufjármögnunar getur ekki talist samrýmanleg reglum innri markaðarins samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum ef hún er veitt:
- a) fyrirtækjum sem eiga undir högg að sækja, sbr. leiðbeinandi reglur „um aðstoð til að bjarga og endurskipuleggja fyrirtæki í erfiðleikum“ [sic]; ⁽³⁷⁾ þó gildir, að því er þessar leiðbeinandi reglur varðar, að lítil og meðalstór fyrirtæki, sem hafa starfað á markaði, hver sem hann er, skemur en sem nemur hæfistímabili skv. 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar og eru metin hæf til áhættufjárfestinga samkvæmt áreiðanleikakönnun fjármálamilliliðarins sem valinn hefur verið til þátttöku, teljast ekki fyrirtæki sem eiga undir högg að sækja nema þau sæti skiptameðferð eða fullnægi skilyrðum landslaga fyrir því að kröfuhafar þeirra geti farið fram á slíka málsmeðferð,
 - b) fyrirtæki sem sæta kröfu um að endurgreiða aðstoð samkvæmt fyrri ákvörðun framkvæmda-stjórnarinnar þess efnis að aðstoð stjórnvalda í sama aðildarríki hafi verið ólöglegt og ósamrýmanleg reglum innri markaðarins.
29. Ákvæðum þessara leiðbeinandi reglna verður ekki beitt gagnvart aðstoð vegna starfsemi sem tengist útflutningi til ríkja utan Evrópska efnahagssvæðisins eða aðildarríkjanna, þ.e. aðstoð sem tengist beint útflutningsmagni, stofnun og rekstri dreifingarkerfis eða öðrum rekstrarkostnaði sem hlýst af útflutningsstarfsemiinni, eða aðstoð sem er bundin því skilyrði að notast sé við innlendar vörur fremur en innfluttar.
30. Ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar fela oft í sér flókna útfærslu ákvæða sem ætlað er að hvetja tiltekinn hóp aðila í atvinnurekstri (fjárfesta) til að leggja öðrum hópi aðila í atvinnurekstri (aðstoðarhæfum fyrirtækjum) til áhættufé. Jafnvel þótt stjórnvöld hafi aðeins í hyggju að styrkja fyrirtæki í síðarnefnda hópnum getur tilhögun ráðstöfunarinnar ráðið úrslitum um hvort hagurinn af ríkisaðstoðinni nýtist fyrirtækjum í öðrum hópnum eða þeim báðum. Við það bætist að ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar er að jafnaði komið í framkvæmd með þátttöku fjármálamilliliða, eins eða fleiri, og getur staða slíkra stofnana verið annars eðlis en staða fjárfestanna og þeirra endanlegu aðstoðarþega sem fjármunirnir renna til. Í slíkum tilvikum er nauðsynlegt að huga einnig að því hvort fjármálamilliliðurinn getur talist hafa ávinning af ríkisaðstoðinni. Slík aðstoð við fjármálamilliliðinn skal takmörkuð með að ávinningurinn sé látinn ganga áfram til endanlegra aðstoðarþega á þann hátt sem mælt er fyrir um í þessum leiðbeinandi reglum. Fari svo að eignir fjármálamilliliða aukist og þóknarir til stjórnenda leiði til meiri veltu þeirra en ella hefði orðið teljast það aðeins hliðaráhrif aðstoðarinnar en ekki ávinningur fjármálamilliliða eða stjórnenda af henni. Sé tilhögun ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar aftur á móti með þeim hætti að slík hliðaráhrif gagnist fyrst og fremst tilteknum fjármálamilliliðum eða tilteknum hópum fjármálamilliliða verður litið svo á að þeir fjármálamilliliðir hafi óbeinan ávinning af aðstoðinni.

2.2. Tilkynningarskyld aðstoð í þágu áhættufjármögnunar

31. Aðildarríkjunum er skylt, skv. 3. mgr. 108. gr. sáttmálans, að tilkynna ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar sem: i) hafa í sér fölgna ríkisaðstoð í skilningi 1. mgr. 107. gr. sáttmálans

⁽³⁷⁾ Orðsending framkvæmdastjórnarinnar – Leiðbeinandi reglur um ríkisaðstoð til björgunar og endurskipulagningar í illa stöddum fyrirtækjum öðrum en fjármálafyrirtækjum (Stjtið. ESB C 249, 31.7.2014, bls. 1).

(einkum ráðstafanir sem standast ekki markaðsfjárfestaprófið⁽³⁸⁾ og eru utan gildissviðs reglugerða um minniháttaraðstoð⁽³⁹⁾) og ii) fullnægja ekki öllum skilyrðum samkvæmt 3. þætti almennum hópundanþágureglugerðarinnar („Aðstoð að því er varðar aðgang lítilla og meðalstórra fyrirtækja að fjármagni“). Mat á því hvort slíkar ráðstafanir eru samrýmanlegar reglum innri markaðarins fer fram samkvæmt ákvæðum stafl. c) í 3. mgr. 107. gr. sáttmálans. Í þessum leiðbeinandi reglum er fyrst og fremst hugað að þeim ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar sem helst er að vænta að teljist samrýmanlegar reglum innri markaðarins á grundvelli stafl. c) í 3. mgr. 107. gr. sáttmálans, með fyrirvara um ýmis skilyrði sem nánar er fjallað um í 3. kafla þessara reglna. Ráðstafanir af því tagi skiptast í tvo flokka.

32. Í fyrra flokkinn falla ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar fyrirtækja sem fullnægja ekki að öllu leyti **hæfisskilyrðum** vegna aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar skv. 3. þætti almennum hópundanþágureglugerðarinnar. Hér er einkum um að ræða ráðstafanir í þágu:

- a) lítilla fyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði,
- b) nýsköpunarfyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði,
- c) lítilla og meðalstórra fyrirtækja sem taka við fyrstu áhættufjárfestingu þegar þau hafa starfað á markaði, hver sem hann er, lengur en sem nemur hæfistímabili skv. 21. gr. almennum hópundanþágureglugerðarinnar,
- d) sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja sem þurfa í heild á að halda meiri áhættufjárfestingu en sem nemur hámarkinu sem sett er í almennum hópundanþágureglugerðinni,
- e) óhefðbundinna viðskiptakerfa sem fullnægja ekki skilyrðum samkvæmt almennum hópundanþágureglugerðinni.

33. Til síðara flokksins teljast ráðstafanir sem fylgja annarri **tilhögun** en lýst er í 3. þætti almennum hópundanþágureglugerðarinnar. Einkum er um að ræða:

- a) fjármálagerninga með minni þátttöku sjálfstæðra einkafjárfesta en mælt er fyrir um í almennum hópundanþágureglugerðinni,
- b) fjármálagerninga sem fylgja tilhögun þar sem farið er yfir hámark samkvæmt almennum hópundanþágureglugerðinni,
- c) fjármálagerninga, aðra en ábyrgðir, sem þannig háttar til um að ákvörðun um hvaða fjármálamilliliðum, fjárfestum eða sjóðstjórum er boðin þátttaka byggist á því að leggja meiri áherslu á vernd gegn hugsanlegu tapi (vörn gegn tapsáhættu) en á forgang að innlausn hagnaðar (hvata sem tengjast aukinni hagnaðarvon),
- d) skattívilnanir fyrir fjárfestingarfélög, að meðtöldum þeim fjármálamilliliðum og stjórnendum þeirra sem taka þátt í fjárfestingunni.

34. Ef annað er ekki tekið fram í þessum leiðbeinandi reglum verður mat á þessum flokkum tilkynningarskyldra ráðstafana unnið með hliðsjón af öllum hæfisskilyrðum sem gilda um aðstoð í þágu áhættufjármögnunar samkvæmt 3. þætti almennum hópundanþágureglugerðarinnar.

2.3. Skilgreiningar

35. Eftirtaldir skilgreiningar gilda í þessum leiðbeinandi reglum:

- 1) „Óhefðbundið viðskiptakerfi“: markaðstorg, sbr. skilgreiningu í 22. tölul. 1. mgr. 4. gr. tilskipunar 2014/65/ESB, sem svo háttar til um að lítill og meðalstór fyrirtæki gefa út að minnsta kosti 50% fjármálagerninga sem þar eru teknir til viðskipta.

⁽³⁸⁾ Sjá 34. nmgr.

⁽³⁹⁾ Sjá 36. nmgr.

- 2) „Uppkaup“: kaup á eiginfé tiltekins félags, sem nemur að minnsta kosti ráðandi hlut, af hluthöfum sem fyrir eru, í því skyni að öðlast yfirráð á eignum og rekstri félagsins.
- 3) „Vörn gegn tapsáhættu“: minni hættu á tapi en fjárfestar í hópi opinberra aðila þurfa að búa við fari svo að afrakstur undirliggjandi viðskiptasamnings verður minni en vænst var.
- 4) „Aðstoðarhæf fyrirtæki“: sprotafyrirtæki, lítil og meðalstór fyrirtæki, svo og lítil fyrirtæki og nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði.
- 5) „Umboðsaðili“: Fjárfestingabanki Evrópu, Fjárfestingasjóður Evrópu, alþjóðleg fjármála-stofnun sem aðildarríki er hluthafi í, fjármálastofnun sem hefur staðfestu í aðildarríki og er starfrækt í þágu almannahagsmuna undir stjórn opinbers stjórnvalds, opinber stofnun eða einkaréttarleg stofnun með almannþjónustuhlutverk. Umboðsaðila má velja eða skipa beint í samræmi við ákvæði tilskipunar Evrópuþingsins og ráðsins 2014/24/ESB ⁽⁴⁰⁾ eða í samræmi við stafl. b) (undirlið iii) í 4. mgr. 38. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 1303/2013 ⁽⁴¹⁾ eða í samræmi við stafl. c) í 3. mgr. 59. gr. reglugerðar Evrópuþingsins og ráðsins nr. 2021/1060 ⁽⁴²⁾.
- 6) „Fjárfesting í eiginfé“: eiginfjárframlag til fyrirtækis sem er fólgið í beinni eða óbeinni fjárfestingu gegn eignarhaldi á samsvarandi hlut í félaginu.
- 7) „Matsáætlun“: skjal sem varðar aðstoðarráðstafanir, eina eða fleiri, og hefur að geyma eftirtalin atriði hið minnsta:
 - a) markmiðin sem matið tekur til,
 - b) matsspurningarnar,
 - c) árangursvísana,
 - d) aðferðirnar sem fyrirhugað er að nota við matið,
 - e) kröfur sem gerðar eru vegna gagnaöflunar,
 - f) áætlaðar tímasetningar, þar á meðal hvenær áfangaskýrslu og lokaskýrslu matsins verður skilað,
 - g) lýsingu á því hvaða óháða aðila falið verður að annast matið eða hvaða viðmið verða notuð þegar hann er valinn,
 - h) tilhögun opinberrar kynningar á niðurstöðum matsins.
- 8) „Losun fjárfestingar“: sala eignarhluta af hálfu fjármálamilliliðar eða fjárfestis; undir hugtakið falla sala til annars fyrirtækis, afskriftir, endurgreiðsla hlutafjár eða lána, sala til annars fjármálamilliliðar eða fjárfestis, sala til fjármálastofnunar og sala með almennu útboði, að meðtalinni kauphallarskráningu.
- 9) „Sanngjarnt ákveðin ávöxtun“: vænt innri ávöxtun sem samsvarar áhættuleiðréttum afvöxtunarstuðli og endurspeglar áhættustig fjárfestingarinnar svo og hvaða tegund fjármuna og hversu miklar fjárhæðir einkafjárfestarnir hyggjast leggja fram.

⁽⁴⁰⁾ Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2014/24/ESB frá 26. febrúar 2014 um opinber innkaup og um niðurfellingu á tilskipun 2004/18/EB (Stjtið. ESB L 94, 28.3.2014, bls. 65).

⁽⁴¹⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) nr. 1303/2013 um sameiginleg ákvæði um Byggðapróunarsjóð Evrópu, Félagsmálasjóð Evrópu, Samheldnisjóðinn, Dreifbýlispróunarsjóð evrópsks landbúnaðar og Sjávarútvegssjóð Evrópu og um almenn ákvæði um Byggðapróunarsjóð Evrópu, Félagsmálasjóð Evrópu, Samheldnisjóðinn og Sjávarútvegssjóð Evrópu og um niðurfellingu reglugerðar ráðsins (EB) nr. 1083/2006 (Stjtið. ESB L 347, 20.12.2013, bls. 320).

⁽⁴²⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2021/1060 frá 24. júní 2021 um sameiginleg ákvæði um Byggðapróunarsjóð Evrópu, Félagsmálasjóð Evrópu, Samheldnisjóðinn, Sjóðinn fyrir sanngjörn umskipti og Sjávarútvegs- og fiskeldissjóð Evrópu og fjárhagsreglur fyrir þá sjóði og Sjóð vegna hælismála, fólksflutninga og aðlögunar, Sjóð fyrir innri öryggi og Fjármögnunarleið til stuðnings landsstjóranum og stefnu í vegabréfsáritunarmálum (Stjtið. EB L 231, 30.6.2021, bls. 159).

- 10) „Endanlegur aðstoðarþegi“: aðstoðarhæft fyrirtæki sem fjárfesting hefur runnið til samkvæmt ríkisaðstoðarráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar.
- 11) „Fjármálamililiður“: fjármálafyrirtæki hvers konar, óháð rekstrarformi og eignarhaldi, að meðtöldum sjóðasjóðum, einkareknum fjárfestingarsjóðum, opinberum fjárfestingarsjóðum, bönkum, örlánafyrirtækjum og ábyrgðafélögum.
- 12) „Almenn sölustarfsemi hefst“: upphaf sölustarfsemi fyrirtækis á vöru- eða þjónustumarkaði, að frátalinni takmarkaðri sölustarfsemi sem fer fram í reynsluskyni.
- 13) „Fjárfestingaraðild sem ber fyrsta tap“: sá hluti áhættufjárins sem er á síðasta veðrétti og ber því mesta tapsáhættu; undir þetta fellur vænt tap af eignasafninu sem fjárfest er í.
- 14) „Framhaldsfjárfesting“: viðbótarfjárfesting í félagi í framhaldi af einni eða fleiri áhættufjárfestingarumferðum.
- 15) „Sjóðasjóður: sjóður sem fjárfestir í eða leggur fjármuni til annarra sjóða fremur en að fjárfesta beint í fyrirtækjum eða fjármunaeignum á borð við hluti eða skuldabréf.
- 16) „Ábyrgð“: skrifleg skuldbinding þess efnis að taka, að einhverju eða öllu leyti, ábyrgð á nýgerðum samningi þriðja aðila um lán til áhættufjármögnunar, til að mynda skulda- eða leigugerningi, eða samningi um kaup á eignum hliðstæðum eiginfé.
- 17) „Ábyrgðarhámark“: hámark sem sett er á skuldbindingu fjárfestis í hópi opinberra aðila og tilgreint er sem hundraðshluti heildarfjárfestingar í lánasafninu sem ábyrgðin tekur til.
- 18) „Ábyrgðarlutfall“: sá hundraðshluti taps sem opinber fjárfestir ábyrgist vegna sérhvers viðskiptasamnings sem er aðstoðarhæfur samkvæmt viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar.
- 19) „Sjálfstæður einkafjárfestir“: sjálfstæður einkafjárfestir í skilningi 2. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar.
- 20) „Nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði“: félag með meðalhátt markaðsvirði sem fullnægir einu eftirtalinna skilyrða: uppfyllir viðmið fyrir því að teljast „nýsköpunarfyrirtæki“ í skilningi 2. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, hefur nýlega hlotið gæðamerki Nýsköpunarráðs Evrópu, „öndvegisinnsigli“ (*Seal of Excellence*), á grundvelli starfsáætlunar Horizon 2020 fyrir árin 2018–2020⁽⁴³⁾ eða ákvæða 23. mgr. 2. gr. og 2. mgr. 15. gr. reglugerðar (ESB) 2021/695, eða hefur nýlega hlotið fjárfestingu úr sjóði Nýsköpunarráðs Evrópu, til að mynda fjárfestingu í tengslum við „hraðalsáætlunina“ (*Accelerator Programme*), sbr. 48. gr. reglugerðar (ESB) 2021/695, og hefur annað hvort tekið þátt í annarri af aðgerðum CASSINI⁽⁴⁴⁾ (*Business Accelerator* eða *Matchmaking*), eða hlotið fjárfestingu úr sprotta- og vaxtarsjóði CASSINI, eða hlotið CASSINI-verðlaun, og fullnægt matsviðmiðum sem þeim tengjast, eða hefur hlotið stuðning samkvæmt geimtengdu verkefni sem Horizon Europe styrkir og leitt hefur til stofnunar sprotafyrirtækis.
- 21) „Virkjun einkafjármagns“: aukning einkafjárfestingar fyrir tilstuðlan fjárfestingar hins opinbera.

⁽⁴³⁾ Framkvæmdarákvörðun framkvæmdastjórnarinnar C(2017)7124 frá 27.10.2017 um samþykkt starfsáætlunar fyrir árin 2018–2020 innan ramma séráætlunar um framkvæmd Horizon 2020 – rammaáætlunar um rannsóknir og nýsköpun (2014–2020) og um fjármögnun starfsáætlunarinnar á árinu 2018.

⁽⁴⁴⁾ Meðal markmiða CASSINI-verkefnisins er: 1) að fjölga sprotafyrirtækjum í geimiðnaði sem nota geimtækni Evrópusambandsins til að þróa nýskapandi lausnir, 2) að bæta árangur þeirra þegar kemur að stofnun fyrirtækja og 3) að gera litlum og meðalstórum fyrirtækjum í geimiðnaði auðveldara um vik að afla sér áhættufjármögnunar. Aðgerðir í CASSINI-verkefninu taka til allra stiga í uppbyggingu sprotafyrirtækis og miðast sérstaklega við að velja úr þær viðskiptahugmyndir sem einkennast af mestri nýsköpun og samkeppnishæfni (þ.e. verktakar á almennum markaði veita leiðsögn og aðstoð til hraðari uppbyggingar á grundvelli markaðsviðmiða, og vogunarfjárfestar sem stýra sjóðum sem fjárfesta í geimiðnaði ákveða sjálfstætt hvert fjárfestingunum er beint). Sbr. einnig 29. nmgr.

- 22) „Lánsgerningur“: samningur sem felur í sér þá skuldbindingu á hendur lánveitanda að afhenda lántaka umsamda fjárhæð til ráðstöfunar í tiltekinn, umsaminn tíma og þá skuldbindingu á hendur lántaka að endurgreiða fjárhæðina á umsömdum tíma. Slíkur samningur getur varðað eiginlegt lán, en einnig önnur form fjármögnunar, til að mynda leigu, sem tryggja lánveitanda fyrst og fremst tiltekna lágmarksávöxtun.
- 23) „Félag með meðalhátt markaðsvirði“: fyrirtæki sem er ekki lítið eða meðalstórt fyrirtæki en hefur færri starfsmenn en 1.500, samkvæmt þeim útreikningi sem kveðið er á um í 3. –6. gr. I. viðauka með almennum hópundanþágureglugerðinni. Þegar þessari skilgreiningu er beitt verður farið með tvær eða fleiri rekstrareiningar sem eitt fyrirtæki ef fullnægt er einhverju þeirra skilyrða sem talin eru upp í 3. mgr. 3. gr. I. viðauka með almennum hópundanþágureglugerðinni.
- 24) „Einstaklingur“: hver sá aðili, annar en lögaðili, sem er ekki fyrirtæki í skilningi 1. mgr. 107. gr. sáttmálans.
- 25) „Nýtt lán“: nýgerður lánsgerningur sem gerður er til að standa undir nýjum fjárfestingum eða rekstrarkostnaði, að undanskilinni endurfjármögnun i) eldri lána eða ii) annarra tegunda fjármögnunar.
- 26) „Fjárfesting í eignum hliðstæðum eiginfé“: tiltekin gerð fjármögnunar sem stendur miðja vegu milli eiginfjárframlags og láns, í þeim skilningi að hún er áhættusamari en forgangslán en þó áhættuminni en almennt eiginfé, að ávöxtun af henni ræðst einkum af rekstrarafkomu markfyrirtækisins og að hún nýtur ekki trygginga ef til greiðslufalls kemur. Fjárfestingar í eignum hliðstæðum eiginfé geta tekið á sig mynd ótryggðra og víkjandi lána, að meðtöldum svonefndum millilagslánnum (e. *mezzanine debt*), og getur slíkum lánnum fylgt réttur til umbreytingar í hlutafé, en einnig getur verið um forgangshlutafé að ræða.
- 27) „Aðkomuhlutafé“: kaup á þegar útgefnum hlutum í félagi af eiganda þeirra (fjárfesti eða hluthafa).
- 28) „Áhættufjárfesting“: fjárfestingar í eiginfé og eignum hliðstæðum eiginfé, lán (að meðtöldum leigusamningum) og ábyrgðir eða einhver blanda slíkra framlaga sem aðstoðarhæf fyrirtæki fá í þeim tilgangi að geta ráðist í nýjar fjárfestingar, en að undanskildum hreinum einkafjárfestingum sem ákveðnar eru á markaðskjöllum og falla ekki undir viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfun.
- 29) „Lítil og meðalstór fyrirtæki“: fyrirtæki sem fullnægja viðmiðunum sem kveðið er á um í I. viðauka með almennum hópundanþágureglugerðinni.
- 30) „Lítið fyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði“: fyrirtæki sem er ekki lítið eða meðalstórt fyrirtæki en hefur eigi fleiri en 499 starfsmenn, samkvæmt þeim útreikningi sem kveðið er á um í 3. –6. gr. I. viðauka með almennum hópundanþágureglugerðinni, og annað hvort ársveltu sem er ekki umfram 100 milljónir evra eða efnahagsreikning sem er ekki umfram 86 milljónir evra. Þegar þessari skilgreiningu er beitt verður farið með tvær eða fleiri rekstrareiningar sem eitt fyrirtæki ef fullnægt er einhverju þeirra skilyrða sem talin eru upp í 3. mgr. 3. gr. I. viðauka með almennum hópundanþágureglugerðinni.
- 31) „Sprotafyrirtæki“: hvert það smáfyrirtæki sem hefur ekki verið skráð á markað, enda séu ekki liðin full fimm ár frá skráningu þess í fyrirtækjaskrá og fullnægt sé þeim skilyrðum: a) að það hafi ekki tekið við starfsemi annars fyrirtækis, b) að það hafi ekki greitt arð enn sem komið er, c) að ekki hafi verið til þess stofnað með samruna fyrirtækja⁽⁴⁵⁾. Þegar um ræðir aðstoðarhæf fyrirtæki sem eru ekki skráningarskyld telst ofangreint fimm ára tímabil hafa hafist annað hvort þegar fyrirtækið hóf atvinnurekstur eða þegar það varð skattskyld vegna hans, hvort sem varð fyrir.

⁽⁴⁵⁾ Sú undantekning er gerð frá lið c) að fyrirtæki sem orðið hafa til með samruna fyrirtækja sem eru aðstoðarhæf samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum teljast sjálf aðstoðarhæf þar til full fimm ár eru liðin frá því að elsta fyrirtækið í samrunanum var skráð.

- 32) „Heildarfjármögnun“: heildarfjárfesting sem rennur til aðstoðarhæfs fyrirtækis fyrir tilstuðlan einnar eða fleiri áhættufjárfestinga, að meðtöldum framhaldsfjárfestingum, á grundvelli ríkisaðstoðarráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar, að frátöldum hreinum einkafjárfestingum sem ákveðnar eru á markaðskjörum og falla ekki undir viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar.
- 33) „Hvati sem tengist aukinni hagnaðarvon“: forgangur að innlaun hagnaðar umfram það sem fjárfestar í hópi opinberra aðila eiga rétt á.

3. MAT Á ÞVÍ HVORT AÐSTOÐ Í ÞÁGU ÁHÆTTUFJÁRMÖGNUNAR ER SAMRÝMANLEG INNRI MARKAÐNUM

36. Samkvæmt ákvæði stafl. c) í 3. mgr. 107. gr. sáttmálans getur ríkisaðstoð sem greiðir fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi í Evrópusambandinu talist samrýmanleg reglum innri markaðarins raski hún ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að stríði gegn sameiginlegum hagsmunum aðildarríkjanna.
37. Í þessum kafla er skýrt með hvaða hætti framkvæmdastjórnin hyggst meta hvort aðstoðarráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar, sem eru tilkynningarskyldar samkvæmt 3. mgr. 108. gr. sáttmálans, eru samrýmanlegar reglum innri markaðarins. Við mat á því hvort aðstoðarráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar getur talist samrýmanleg reglum innri markaðarins verður nánar tiltekið leitast við að staðfesta að ráðstöfunin:
- a) greiði fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi (**fyrira skilyrði**) og
- b) raski ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að stríði gegn sameiginlegum hagsmunum aðildarríkjanna (**síðara skilyrði**).
38. Mat framkvæmdastjórnarinnar á því hvort fyrira skilyrðinu er fullnægt, þ.e. að aðstoðin greiði fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi, byggist á eftirtöldum þáttum:
- a) Hvaða atvinnustarfsemi nýtur góðs af aðstöðinni (sjá kafla 3.1.1).
- b) *Hvatningaráhrif*: Aðstoðin verður að breyta háttsemi hlutaðeigandi fyrirtækja með þeim hætti að hafi sé ný starfsemi sem hefði ekki verið stunduð—annað hvort alls ekki eða með minni umsvifum, á annan hátt eða á öðrum stað—ef engin aðstoð hefði fengist (sjá kafla 3.1.2).
39. Mat framkvæmdastjórnarinnar á því hvort síðara skilyrðinu er fullnægt, þ.e. að aðstoðin raski ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að stríði gegn sameiginlegum hagsmunum aðildarríkjanna, byggist á eftirtöldum þáttum:
- a) *Hvort þörf er á íhlutun hins opinbera*: Aðstoðarráðstöfunin verður að hafa í för með sér verulegar umbætur sem ekki yrði náð fram fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna, til dæmis þannig að bætt sé úr markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun sem hamlar fullnægjandi framboði áhættufjár, svo sem ójöfnum aðgangi að fjármögnun eftir staðsetningu í landinu (sjá kafla 3.2.2).
- b) *Aðstoðarráðstöfunin sé heppilegt úrræði*: Fyrirhuguð aðstoðarráðstöfun verður að vera heppilegt stjórnæki til að vinna að settu markmiði (sjá kafla 3.2.3).
- c) *Meðalhófs sé gætt (aðstoð ekki meiri en nauðsyn krefur)*: Aðstoð má ekki verða meiri og aðstoðarhlutfall ekki herra en sem nemur þeirri fjárhæð sem nauðsynlegt er að verja til að örva fyrirtækin sem um ræðir til nýrrar fjárfestingar eða starfsemi (sjá kafla 3.2.4).
- d) *Unnið sé gegn óeðlilega hamlandi áhrifum aðstoðarinnar á samkeppni og milliríkja-viðskipti*: Takmarka ber neikvæð áhrif aðstoðarinnar og tryggja að þau verði ekki þyngri á metunum en jákvæð áhrif hennar (sjá kafla 3.2.5).
- e) *Aðstoðin sé gagnsæ*: Stjórnvöld í aðildarríkjunum, framkvæmdastjórnin, aðilar í atvinnurekstri og almenningur verða að hafa greiðan aðgang að öllum lagagerðum sem málið varða og hvers kyns upplýsingum sem að gagni geta komið um aðstoð sem veitt hefur verið á grundvelli þeirra (sjá kafla 3.2.6).

40. Að því er varðar heildaráhrif tiltekinna flokka aðstoðarráðstafana (sjá kafla 3.2.5.3) kann einnig að verða áskilið að fram fari eftirámat af því tagi sem fjallað er um í 4. kafla. Í slíkum tilvikum getur framkvæmdastjórnin ákveðið að ráðstafanirnar skuli hafa afmarkaðan gildistíma en jafnframt sé heimilt sé að tilkynna þær á ný síðar með framlengingu í huga.
41. Ef ráðstöfun á sviði ríkisaðstoðar, skilyrðin sem ráða framkvæmd hennar (að því meðtöldu hvernig fjármögnun hennar er háttað, ef sérstaklega er kveðið á um það í ráðstöfuninni sjálfri) eða starfsemi sem fjármögnuð er með henni felur í sér brot á sambandslöggjöf getur aðstoðin ekki talist samrýmanleg reglum innri markaðarins ⁽⁴⁶⁾. Dæmi um slík brot eru talin hér fyrir neðan (listinn er ekki tæmandi):
- a) Aðstoðin bundin því skilyrði að notast sé við framleiðslu eða þjónustu fyrirtækja í viðkomandi landi.
 - b) Aðstoðin bundin því skilyrði að fjármálamilillildir, stjórnendur þeirra eða endanlegir aðstoðarþegar hafi höfuðstöðvar í hlutaðeigandi aðildarríki, eða flytji þær þangað, en með því er brotið gegn ákvæði 49. gr. sáttmálans um staðfesturétt. ⁽⁴⁷⁾
 - c) Skilyrði sett sem brjóta gegn ákvæði 63. gr. sáttmálans um óhefta fjármagnsflutninga.

3.1. Fyrri skilyrði: aðstoðin greiði fyrir þróun tiltekinnar atvinnustarfsemi

3.1.1. Hvaða atvinnustarfsemi nýtur góðs af aðstoðinni?

42. Aðstoðarráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar verða í flestum tilvikum fyrirtæki í fjölmörgum atvinnugreinum. Slíkar ráðstafanir stuðla að því að tiltekin lítill og meðalstór fyrirtæki og félög með meðalhátt markaðsvirði geti aflað sér nægilega mikillar fjármögnunar og á réttu formi til að halda atvinnustarfsemi sinni áfram eða byggja hana enn frekar upp. Þess vegna verður leitast við að skera úr um hvaða fyrirtæki (lítill og meðalstór fyrirtæki eða lítill fyrirtæki eða nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði) og hvaða atvinnugreinar njóta góðs af viðkomandi aðstoðarráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar.

3.1.2. Hvatningaráhrif

43. Aðstoð í þágu áhættufjármögnunar getur ekki talist samrýmanleg reglum innri markaðarins nema hún hafi hvatningaráhrif. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að hafi aðstoð ekki hvatningaráhrif muni hún ekki stuðla að þróun atvinnustarfseminnar sem um ræðir.
44. Aðstoð telst hafa hvatningaráhrif ef hún leiðir til breyttrar háttsemi aðstoðarþegans í þeim skilningi að hann hefji starfsemi sem ekki hefði verið stunduð—annað hvort alls ekki eða með minni umsvifum—ef engin aðstoð hefði fengist, vegna markaðsbrests. Aðstoð hefur hvatningaráhrif gagnvart aðstoðarhæfum fyrirtækjum ef hún gerir endanlegum aðstoðarþega kleift að sækja sér fjármagn á kjörum sem ekki hefðu boðist að öðrum kosti, hvort sem lítið er til forms, fjárhæðar eða tímasetningar.
45. Ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar verða að fela í sér hvatningu til markaðsfjárfesta að leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum, sem teljast geta orðið rekstrarhæf, til meiri fjármuni en þeir myndu gera án slíkrar hvatningar, takast á hendur meiri áhættu, eða hvorttveggja. Ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar telst hafa hvatningaráhrif ef hún leiðir til nægilegrar þátttöku fjárfesta á almennum markaði til að heildarfjármögnun sem aðstoðarhæf fyrirtæki sækja sér verði meiri en sem nemur opinberri fjárveitingu vegna ráðstöfunarinnar. Þegar ákveðið er hvaða fjármálamilillidum og sjóðstjórum skuli boðin þátttaka ber þess vegna að huga sérstaklega að því að þeir hafi tök á að laða fram viðbótarfjárfestingu einkaaðila.

⁽⁴⁶⁾ Sjá dóma Evrópudómstólsins frá 19. september 2000, *Þýskaland gegn framkvæmdastjórn*, C-156/98, EU:C:2000:467, 78. mgr., frá 22. desember 2008, *Régie Networks gegn Rhône Alpes Bourgogne*, C-333/07, EU:C:2008:764, 94.–116. mgr., frá 15. apríl 2008, *Nuova Agricast*, mál C-390/06 EU:C:2008:224, 50. og 51. mgr. og frá 22. september 2020, *Austurríki gegn framkvæmdastjórn*, mál C-594/18 P, EU:C:2020:742, 44. mgr.

⁽⁴⁷⁾ Engu að síður má gera þá kröfu að fjármálamilillildir eða stjórnendur þeirra afli nauðsynlegra leyfa til að annast fjárfestingar og umsýslu fjármuna í aðildarríkinu sem um ræðir eða að endanlegir aðstoðarþegar hafi starfstöð og stundi atvinnurekstur á yfirráðasvæði þess.

46. Skuldagerningur til langs tíma sem notaður er til að endurfjármagna eldri lán telst ekki hafa hvatningaráhrif og aðstoð sem hlýst af slíkri fjármögnun getur því ekki talist samrýmanleg innri markaðnum á grundvelli þessara leiðbeinandi reglna.
47. Mat á hvatningaráhrifum er nátengt mati á þörfinni á afskiptum hins opinbera sem fjallað er um í kafla 3.2.2. Við það bætist að hversu vel tiltekin ráðstöfun hentar til að virkja einkafjármagn ræðst þegar upp er staðið af því hvernig ráðstöfuninni er hagað með tilliti til skiptingar áhættu og hagnaðarvonar milli opinberra og einkarekinna fjármögnunaraðila, en það tengist einnig náið því atriði hvort tilhögun viðkomandi ríkisaðstoðarráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar er heppileg (sjá kafla 3.2.3). Af þessu leiðir að þegar staðfest hefur verið með fullnægjandi hætti að afskipta hins opinbera sé þörf og að tilhögun ráðstöfunarinnar sé heppileg má álykta að hún muni hafa hvatningaráhrif.
- 3.2. Síðara skilyrði: aðstoðin raski ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að stríði gegn sameiginlegum hagsmunum aðildarríkjanna**
48. Samkvæmt ákvæði stafl. c) í 3. mgr. 107. gr. sáttmálans er framkvæmdastjórninni heimilt að telja ríkisaðstoð sem greiðir fyrir þróun tiltekinna atvinnustarfsemi eða tiltekinna efnahagssvæða samrýmanlega innri markaðnum, enda raski hún ekki viðskiptaskilyrðum að því marki að „stríði gegn sameiginlegum hagsmunum“ aðildarríkjanna.
49. Mat á því hvaða neikvæð áhrif geta komið fram á innri markaðnum tekur til mats á margvíslegum efnahagslegum og félagslegum þáttum. Í þessum kafla er skýrt hvernig framkvæmdastjórnin hyggst beita heimildum sínum að því leyti.
50. Ríkisaðstoð er þess eðlis að allar ráðstafanir sem fela í sér slíka aðstoð valda samkeppnisröskun og hafa áhrif á viðskipti milli aðildarríkjanna. Mat framkvæmdastjórnarinnar snýr aftur á móti að því hvort raskandi áhrif aðstoðarinnar hafa verið gerð eins lítil og unnt er, og í því tilliti er skoðað hvort aðstoðin er nauðsynleg (sjá kafla 3.2.2), heppileg (sjá kafla 3.2.3) og í samræmi við meðalhóf (sjá kafla 3.2.4). Til að unnt sé að skera úr um þetta áskilur framkvæmdastjórnin að aðildarríkin afhendi tiltekin gögn í formi svonefnds fyrirframmats sem lýst er í kafla 3.2.1.
51. Framkvæmdastjórnin metur síðan hversu mikil neikvæð áhrif viðkomandi aðstoð í þágu áhættufjármögnunar muni hafa á samkeppni og viðskiptaskilyrði. Nánar tiltekið getur slík aðstoð haft ruðningsáhrif gagnvart einkafjárfestum, raskað starfsemi fjármálamililiða, skekkt samkeppni á vörumörkuðum og valdið tilflutningi atvinnustarfsemi. Framkvæmdastjórnin tekur slík neikvæð áhrif aðstoðarinnar á samkeppni og viðskipti til athugunar og metur hversu þungt þau vega í samanburði við jákvæð áhrif hennar (sjá kafla 3.2.5). Teljist jákvæð áhrif þyngrí á metunum en hin neikvæðu telst aðstoðin samrýmanleg innri markaðnum.
52. Framkvæmdastjórnin fullvissar sig að lokum um að aðstoðin samræmist áskilnaði um gagnsæi (sjá kafla 3.2.6).
- 3.2.1. Helstu atriði fyrirframmatsins sem hlutaðeigandi aðildarríki ber að senda framkvæmdastjórninni**
53. Ríkisaðstoð á ekki rétt á sér nema hún sé til þess fallin að koma til leiðar verulegum breytingum sem ekki yrði náð fram fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna, til dæmis þannig að bætt sé úr markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun sem hamlar fullnægjandi framboði áhættufjár eða fjárfestingar.
54. Ríkisaðstoð getur verið **nauðsynleg** til að örva framboð áhættufjár við aðstæður þar sem fullnægjandi árangur næst ekki, eða of seint, fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna. Framkvæmdastjórnin telur að enginn almennur markaðsbrestur sé fyrir hendi að því er varðar fjármögnunarfæri sprotafyrirtækja, lítilla og meðalstórra fyrirtækja og félaga með meðalhátt markaðsvirði, heldur aðeins að því er varðar tiltekna hópa slíkra fyrirtækja, og að það ráðist einkum af aðstæðum í efnahagsmálum hlutaðeigandi aðildarríkis og atvinnugreininni sem um ræðir hvaða hópa fyrirtækja um er að ræða (t.d. kann áhætta að vera ofmetin í sumum greinum atvinnulífsins).

55. Í 3. þætti almennu hópundanþágureglugerðarinnar er kveðið á um með hvaða skilyrðum litið verður svo á, án þess að frekari sannana sé þörf, að ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar vinni gegn markaðsbresti með heppilegum aðferðum sem samræmast meðalhófi, auk þess að hafa hvatningaráhrif og halda aftur af samkeppnisröskun. Ráðstafanir sem fullnægja þeim skilyrðum eru undanþegnar tilkynningarskyldu og teljast samrýmanlegar reglum innri markaðarins.
56. Ef ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar fullnægja ekki skilyrðunum sem mælt er fyrir um í 3. þætti almennu hópundanþágureglugerðarinnar er skylt að senda framkvæmdastjórninni tilkynningu um þær til að gera henni kleift, meðal annars, að meta hvort fyrir hendi er markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun sem hamlar framboði áhættufjár. Stjórnvöldum í aðildarríkjunum er þannig skylt að færa sönnur á að fyrir hendi sé tiltekinn markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun, umfram það sem ganga má að sem vísu samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni. Því til viðbótar verður fyrirhuguð aðstoðarráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar að fullnægja viðmiðum þessara leiðbeinandi reglna um hvenær samræmi við reglur innri markaðarins er náð. Í þessum tilgangi ber stjórnvöldum í aðildarríkinu að senda framkvæmdastjórninni ítarlegt fyrirframat eða, eftir atvikum, tiltekinn fjölda slíkra skjala.
57. Slíkt ítarlegt fyrirframat verður að byggja á hlutlægum og nýlega uppfærðum gögnum og styðjast ber við viðurkenndar bestu starfsvenjur og aðferðir (svo sem almenna gagnaúrvinnslu, viðtöl, netkannanir eða heppilegar meginlegar aðferðir). Eftir því sem við verður komið þarf síðan að bera þessar mismunandi tegundir gagna saman og sýna að þær bendi í sömu átt og styðji þannig niðurstöður fyrirframmatsins. Ekki má vera liðinn lengri tími en þrjú ár frá fyrirframmatinu þegar tilkynning um aðstoð í þágu áhættufjármögnunar er lögð fram og æskilegt er að óvilhallur sérfræðingur hafi unnið matið. Í fyrirframmatinu ber einnig að hafa hliðsjón af reynslu sem aflast hefur af öðrum svipuðum ráðstöfunum og hliðstæðum úttektum sem unnar hafa verið á vegum aðildarríkisins á liðnum árum. Nýta má eldri gögn, eftir því sem þau eiga við, til að styðja þá ályktun að markaðsbrestur sé fyrir hendi. Í fyrirframmatinu ber að huga sérstaklega að þeirri tilteknu tegund áhættufjármögnunar (til dæmis eiginfjárfraðlögum eða víkjandi lánun) sem fyrirhugaðri aðstoð er ætlað að ýta undir.
58. Fyrirhuguð aðstoð í þágu áhættufjármögnunar verður að vera **heppileg** leið til að vinna að settu markmiði. Í fyrirframmatinu verður þess vegna að koma fram greining á aðgerðum sem þegar hefur verið ráðist í vegna sama markaðsbrests eða annarrar hliðstæðrar hindrunar sem hamlar framboði áhættufjár, svo og fyrirhuguðum aðgerðum í sama skyni ef því verður við komið, þar sem litið er til þess hversu árangursrík og skilvirk önnur stjórntæki hafa reynst. Stjórnvöld í aðildarríkinu verða að sýna fram á að ekki verði með fullnægjandi hætti bætt úr staðfestum markaðsbrestum eða öðrum hliðstæðum hindrunum með öðrum stjórntækjum sem hafa ekki í för með sér ríkisaðstoð eða með ráðstöfunum sem falla undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar.
59. Þegar ríkisaðstoð er veitt verður að **gæta meðalhófs** með tilliti til markaðsbrestsins eða annarrar hliðstæðrar hindrunar sem henni er ætlað að bæta úr til að ná fram settum stefnumálum. Aðstoð sem veitt er til að auka framboð áhættufjár verður því að takmarkast við það sem nauðsynlegt er til að ráða bót á þeim markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun sem er fyrir hendi samkvæmt fyrirframmatinu án þess að aðstoðarþegarnir hafi óeðlilegt hagræði af ráðstöfuninni. Ef áhættufjárfesting er umfram það hámark á hvert aðstoðarhæft fyrirtæki sem sett er í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar verður að færa ítarlegri rök fyrir því í fyrirframmatinu að gætt sé meðalhófs með aðstoðarráðstöfuninni, sbr. 64. og 65. mgr. þessara leiðbeinandi reglna.
60. Ef fjármunir sem nýttir eru í ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar koma að hluta til úr Byggaþróunarsjóði Evrópu, Félagsmálasjóði Evrópu eða Samheldnisjóðnum er hlutaðeigandi aðildarríki heimilt að endurnýta (að hluta) fyrirframat sem unnið var í samræmi við ákvæði 2. mgr. 37. gr. reglugerðar (ESB) nr. 1303/2013 eða 3. mgr. 58. gr. reglugerðar (ESB) 2021/1060. Framkvæmdastjórnin metur síðan hvort framlögð gögn fullnægja áskilnaði þessara leiðbeinandi reglna. Ef ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar nýtist, að einhverju eða öllu leyti, fyrirtækjum sem hafa nýlega hlotið gæðamerki Nýsköpunarráðs Evrópu, „öndvegisinnsgli“

(*Seal of Excellence*)⁽⁴⁸⁾, eða er nýtt til samfjárfestinga með sjóði Nýsköpunarráðs Evrópu eða til framhaldsfjárfestinga í tengslum við „hraðsáætlunina“ (*Accelerator Programme*)⁽⁴⁹⁾, eða til stuðnings fyrirtækjum sem hafa annað hvort tekið þátt í CASSINI-aðgerð (*CASSINI Business Accelerator* eða *Matchmaking*) og fullnægja matsviðmiðum sem þeim tengjast eða hafa fengið fjárfestingu úr sprota- og vaxtarsjóði CASSINI, eða hlotið CASSINI-verðlaun, eða hafa hlotið stuðning samkvæmt geimtengdu verkefni sem Horizon Europe styrkir og leitt hefur til stofnunar sprotafyrirtækis, getur framkvæmdastjórnin samþykkt að fyrirframmatið sé byggt að hluta til á gæðamerkinu og öðrum gögnum úr áreiðanleikakönnun Nýsköpunarráðs Evrópu eða úr samkeppnisútbóðinu sem er þáttur í hverri CASSINI-aðgerð.

61. Þegar um ræðir ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar sem falla ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar verður að lýsa í fyrirframmatinu í hverju markaðsbresturinn eða önnur hliðstæð hindrun er fólgin og færa sönnur á að slík hindrun sé til staðar og hafi áhrif á eitt eða fleira af eftirtöldu:
- a) Tiltekna flokka fyrirtækja sem fyrirhugað er að styrkja en fullnægja ekki að öllu leyti aðstoðarhæfiskilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni (sbr. stafl. a)–d) í 32. mgr.).
 - b) Óhefðbundin viðskiptakerfi sem fullnægja ekki skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni (sbr. stafl. e) í 32. mgr.).
 - c) Fjármálagerninga sem fylgja annarri tilhögun en lýst er í almennu hópundanþágureglugerðinni (sbr. stafl. a), b) og c) í 33. mgr.).
 - d) Skattávilnanir fyrir fjárfestingarfélög, að meðtöldum þeim fjármálamililiðum og stjórnendum þeirra sem taka þátt í fjárfestingunni (sbr. stafl. d) í 33. mgr.).
62. Í fyrirframmatinu þarf að koma fram hvers konar fyrirtæki eiga í hlut, einkum hversu lengi þau hafa verið til eða á hvaða stigi uppbygging þeirra er og í hvaða atvinnugrein og á hvaða svæði þau starfa, og færa þarf sönnur á að fyrirtæki af því tagi líði fyrir tiltekinn markaðsbrest eða aðra hliðstæða hindrun.
63. Ef ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar varða fjármálagerninga með þátttöku sjálfstæðra einkafjárfesta undir þeim mörkum sem kveðið er á um í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar (sbr. stafl. a) í 33. mgr. þessara leiðbeinandi reglna) verður enn fremur að koma fram í fyrirframmatinu nægilega ítarlegt mat á umfangi og útfærslu einkafjármögnunar sem kostur er á fyrir viðkomandi tegund aðstoðarhæfra fyrirtækja á svæðinu sem um ræðir og færa verður sönnur á að staðfestur markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun sé þess eðlis að ekki verði úr leyst með ráðstöfunum sem fullnægja öllum skilyrðum fyrir þátttöku einkafjárfesta samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni.
64. Ef áhættufjárfestingar eru umfram það hámark á hvert aðstoðarhæft fyrirtæki sem sett er í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar (sbr. stafl. e) í 32. mgr. þessara leiðbeinandi reglna) ber jafnframt að gera í fyrirframmatinu grein fyrir því hversu stóran hluta fjármögnunargloppunnar (þ.e. þess sem á vantar að viðkomandi aðstoðarhæft fyrirtæki njóti æskilegrar fjármögnunar) megi rekja til staðfests markaðsbrests eða annarrar hliðstæðrar hindrunar. Sýna verður fram á að fjármögnunargloppa aðstoðarhæfra fyrirtækja sé meiri en sem nemur hámarkinu sem sett er í almennu hópundanþágureglugerðinni. Við mat á fjármögnunargloppunni ber að styðjast við viðurkenndar bestu starfsvenjur og aðferðir sem gera kleift að meta hversu mikið vantar á að fjármögnunarþörf viðkomandi fyrirtækja sé fullnægt.
65. Við mat á fjármögnunargloppunni verður að greina bæði kerfislæg og sveiflukennd (það er samdráttartengd) vandkvæði sem orðið hafa til þess að einkafjárfestingar eru minni en æskilegt væri. Nánar tiltekið verður fyrirframmatið að fela í sér ítarlega greiningu á framboðshliðinni á grundvelli mats á þeim fjármögnunarleiðum sem aðstoðarhæft fyrirtæki geta nýtt sér, og skal þá

⁽⁴⁸⁾ Í samræmi við starfsáætlun Horizon 2020 fyrir árin 2018–2020 (sjá nmgr. 24) eða ákvæði 23. mgr. 2. gr. og 2. mgr. 15. gr. reglugerðar (ESB) 2021/695 (sjá nmgr. 26).

⁽⁴⁹⁾ Í samræmi við ákvæði 48. gr. reglugerðar (ESB) 2021/695 (sjá nmgr. 26).

litið til þess hversu margir fjármálamilliliðir eru starfandi á landsvæðinu sem fyrirhugað er að styrkja, óháð því í hvaða aðildarríki hver slíkur milliliður er skráður, hvort þeir eru reknir á vegum hins opinbera eða einkaaðila og hvert umfang fjárfestinga er í markaðsgeiranum sem um ræðir. Við mat á eftirspurnarhlíðinni ber að líta til þess hversu mörg fyrirtæki kunna að vera aðstoðarhæf og hversu mikillar fjármögnunar er þörf að meðaltali hjá hverju þeirra. Sú greining verður að byggjast á gögnum sem ná til næstu fimm ára fyrir tilkynningardag viðkomandi ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar og skal einnig leitast við að styrkja niðurstöðurnar, eftir því sem við verður komið, með samanburði við önnur gögn.

66. Þegar um ræðir ráðstafanir sem eingöngu er beitt í þágu sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi þeirra hefst verða gerðar vægari kröfur um fyrirframmat, einkum að því er varðar gögnin sem kallað verður eftir.

3.2.2. *Þörf sé á íhlutun hins opinbera*

67. Aðstæðurnar, sem eru tilefni ríkisaðstoðarinnar, verða að vera þannig vaxnar að aðstoðin geti komið til leiðar verulegum breytingum sem ekki yrði náð fram fyrir tilstuðlan markaðsaflanna einna. Til að unnt sé að meta hvort ríkisaðstoð væri árangursrík leið til að ná settu markmiði verður fyrst að gera grein fyrir vandanum sem þarfnast úrlausnar. Aðildarríkjunum ber að skýra hvernig aðstoðarráðstöfunin getur skilað þeim árangri að draga úr hindruninni sem staðfest hefur verið, einkum ef um er að ræða markaðsbrest sem hamlar fullnægjandi framboði áhættufjár á hreinum markaðsforsendum.

68. Ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar á ekki rétt á sér nema hún beinist að þeim tiltekna markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun sem fyrirframmatið hefur staðfest. Framkvæmdastjórnin telur að markaðsbrestir eða hindranir af því tagi geti einkum, en þó ekki eingöngu, hamlað starfsemi lítilla og meðalstórra fyrirtækja sem enn eru á uppbyggingarstigi og geta þrátt fyrir góðar vaxtarhorfur ekki sýnt fjárfestum fram á fullnægjandi lánshæfi eða að viðskiptaáætlanir þeirra séu traustar. Misjafnt getur verið eftir atvinnugreinum hversu alvarlegur markaðsbresturinn eða hindrunin er, bæði að því er varðar fyrirtækjahópinn sem um ræðir og fjárþörf einstakra fyrirtækja. Hátækniiðnaður og nýsköpun á sviði grænna og stafrænna lausna eru meðal þeirra greina sem helst geta liðið fyrir slíka markaðsbresti og hindranir. Vegna upplýsingamissvægis getur markaðsaðilum reynst erfitt að vega og meta áhættu og hagnaðarvon slíkra sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja, svo og hvort þau muni geta skilað ávöxtun í samræmi við áhættu. Erfiðleikar þessara fyrirtækja við að koma á framfæri upplýsingum um eðli starfsemi sinnar, sú skoðun að þau séu áhættusöm og lítið lánshæfi þeirra eru allt þættir sem hækka viðskipta- og umboðskostnað þeirra og geta aukið áhættufælni fjárfesta. Lítil fyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði og nýsköpunarfyrirtæki í sama hópi geta staðið frammi fyrir sambærilegum erfiðleikum og þannig átt við sams konar markaðsbrest eða hindrun að etja.

69. Af þessum sökum verður að haga ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar með þeim hætti að henni sé beint sérstaklega að þeim tiltekna markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun sem er fyrir hendi samkvæmt fyrirframmatinu, einkum þegar litið er til þeirra aðstoðarhæfu fyrirtækja sem eru á því uppbyggingarstigi, á því landsvæði, og eftir atvikum í þeirri atvinnugrein sem fyrirhugað er að beina aðstoð til.

70. Til að öruggt sé að fjármálamilliliðirnir, sem taka þátt í framkvæmd ráðstöfunarinnar, beini kröftum sínum að staðfestum markaðsbrestum verður að fara fram áreiðanleikakönnun sem tryggir að fylgt verði fjárfestingastefnu sem byggð er á traustum viðskiptaforsendum, að áhersla verði lögð á yfirlýst stefnumið og að fullnægt verði settum aðstoðarhæfisskilyrðum og fyrirvörum að því er varðar fjármögnun. Einkum er mikilvægt að stjórnvöld í aðildarríkjunum velji til þátttöku fjármálamilliliði sem geta sýnt fram á að fjárfestingarstefnan sem þeir hyggjast fylgja sé byggð á traustum viðskiptaforsendum og að settar hafi verið viðeigandi áhættudreifingarreglur með það að markmiði að tryggja rekstrarhæfi og stærðarhagkvæmni að teknu tilliti til umfangs fjárfestinganna og dreifingar milli landa og landsvæða.

- 3.2.2.1. Ráðstafanir í þágu tiltekinna flokka fyrirtækja sem falla ekki undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar

71. Að því er varðar aðstoð til að greiða fyrir aðgangi að fjármögnun takmarkast ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar við lítul og meðalstór fyrirtæki. Sum fyrirtæki sem falla ekki undir skilgreininguna á litlum og meðalstórum fyrirtækjum, hvort sem lítið er til fjölda starfsmanna, niðurstaðna rekstrar- og efnahagsreiknings eða hvors tveggja, geta þó búið við hliðstæða fjármögnunarerfiðleika.
- a) Lítul fyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði
72. Réttlætanlegt getur verið að láta aðstoðarhæfisskilyrði vegna ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar einnig ná til lítilla fyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði ef einkafjárfestum er um leið skapaður hvati til að auka fjölbreytni eignasafns síns með því að opna þeim greiðari leiðir til að festa og losa fé. Ef litlum fyrirtækjum í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði er bætt í eignasafnið er líklegt að það minnki áhættu eignasafnsins í heild og auki ávöxtunina. Þetta getur því verið einkar árangursrík leið til að laða stofnanafjárfesta að fyrirtækjum sem eru að stíga fyrstu skrefin og eru af þeim sökum áhættusamari en önnur.
73. Af þessum ástæðum, og að því tilskildu að fyrirframmatið renni fullnægjandi efnahagslegum stöðum undir slíka lausn, getur verið réttlætanlegt að láta aðstoð renna til lítilla fyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði. Í mati framkvæmdastjórnarinnar verður lítið til vinnuafli- og fjárþarfar fyrirtækjanna sem fyrirhugað er að styrkja, auk annarra atriða sem tengjast sérstökum fjármögnunarvanda lítilla fyrirtækja í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði (en dæmi um slíkt eru vandkvæði á að leggja fram nægileg veð fyrir stóru láni og þörfin á umtalsverðri ytri fjármögnun til þróunar og uppbyggingar).
- b) Nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði
74. Félög með meðalhátt markaðsvirði geta við vissar aðstæður einnig staðið frammi fyrir fjármögnunarvanda svipuðum þeim sem lítul og meðalstór fyrirtæki eiga við að glíma. Dæmi um það eru félög sem stunda rannsóknir og þróun og hafa með höndum nýsköpun jafnframt því sem yfir stendur stofnfjárfesting í framleiðslutækjum, meðal annars í þeim tilgangi að ná fótfestu á markaði, en hafa ekki rekstrarsögu sem nýtist hugsanlegum fjárfestum til að átta sig á markaðshorfum afurðanna af þeirri starfsemi sökum þess að markaðirnir eru enn á þróunarstigi eða byggjast á flókinni tækni með áhættu sem erfitt er að meta (loftferða- og varnariðnaður er dæmi um það). Við þær aðstæður geta nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði þurft á ríkisaðstoð í þágu áhættufjármögnunar að halda til að auka framleiðslugetu sína nægilega mikið til að geta sjálf laðað að sér einkafjármögnun. Loks á ábendingin í stafl. a) í kafla 3.2.2.1 einnig við um nýsköpunarfyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði: með því að bæta slíkum fyrirtækjum í fjárfestingasafn getur fjármálamilliliður með árangursríkum hætti aukið fjölbreytni fjárfestingarleiða og höfðað þannig til stærri hóps hugsanlegra fjárfesta.
- c) Lítul og meðalstór fyrirtæki sem taka við fyrstu áhættufjárfestingu þegar þau hafa starfað á markaði, hver sem hann er, lengur en sem nemur hæfistímabili skv. almennu hópundanþágureglugerðinni.
75. Sumar tegundir fyrirtækja geta enn talist vera á uppbyggingar- eða fyrsta vaxtarstigi ef svo háttar til, enda þótt þau hafi verið starfandi um langa hríð, að þeim hefur ekki enn tekist að sýna með sannfærandi hætti að þau geti orðið arðbær eða hafa ekki nægilega trausta rekstrarsögu eða fullnægjandi veð til tryggingar lánum. Sú staða getur komið upp í áhættusömum greinum á borð við líftækniðnað, loftferðaiðnað, varnariðnað, rekstur menningarstofnana og skapandi greinar, og getur átt við meira almennt í litlum og meðalstórum nýsköpunarfyrirtækjum, meðal annars þeim sem starfa fyrst og fremst á sviði grænnar eða stafrænnar tækni svo og litlum og meðalstórum fyrirtækjum sem sinna félagslegri nýsköpun⁽⁵⁰⁾. Einnig getur staðið þannig á að fyrirtæki hafi yfir nægilegu eiginfé að ráða til að standa straum af rekstrarkostnaði í upphafi og þurfi ekki á ytri fjármögnun að halda fyrr en á síðari stigum, til að mynda til að færa sig úr umfangslitlum yfir í umfangsmikinn rekstur. Það getur krafist meiri fjárfestinga en fyrirtækin geta staðið undir sjálf.

⁽⁵⁰⁾ Dæmi um félagslega nýsköpun eru nefnd í nmgr. 7. Mat á því hvort lítið eða meðalstórt fyrirtæki telst nýskapandi skal fara fram með hliðsjón af skilgreiningunni í 2. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar.

76. Af þessum sökum getur komið til greina að heimila ráðstafanir vegna upphafs fjárfestingar sem ráðist er í eftir að frestur samkvæmt 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar er liðinn. Framkvæmdastjórnin getur þá áskilið að skýrt komi fram í tengslum við ráðstöfunina hvaða flokkar fyrirtækja geta notið aðstoðar, með vísan til skýrra vísbendinga í fyrirframmatinu um að fyrir hendi sé markaðsbrestur sem bitni sérstaklega á slíkum fyrirtækjum.
- d) Sprotafyrirtæki og lítil og meðalstór fyrirtæki sem þurfa á að halda meiri áhættufjárfestingu en sem nemur hámarkinu sem sett er í almennu hópundanþágureglugerðinni
77. Í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar er sett hámark á heildarumfang áhættufjármögnunar einstaks aðstoðarhæfs fyrirtækis, að meðtalinni framhaldsfjárfestingu. Í vissum greinum sem hafa tiltölulega mikinn kostnað af fyrstu stigum rannsókna eða fjárfestinga, til dæmis loftferðaiðnaði, varnariðnaði, lífvísindum og grænni tækni og orkuframleiðslu, getur sú fjárhæð þó reynst of lítil til að standa straum af öllum nauðsynlegum fjárfestingaráföngum og skila viðkomandi sprotafyrirtæki eða litlu eða meðalstóru fyrirtæki í átt til sjálfbærs vaxtar. Þess vegna getur verið réttlætanlegt, við vissar aðstæður, að heimila hærri heildarfjárfestingu í aðstoðarhæfum fyrirtækjum.
78. Heimilt er, nánar tiltekið, að beita ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar þannig að úthlutað sé aðstoð umfram hámarksfjárhæðina sem tilgreind er í almennu hópundanþágureglugerðinni, að því tilskildu að samsvörun sé milli fyrirhugaðrar fjármögnunar og umfangs og eðlis fjármögnunargloppunnar í þeim greinum og/eða á þeim landsvæðum sem stuðningnum verður beint til, eins og sú gloppa var staðfest og áætluð í fyrirframmatinu. Í slíkum tilvikum tekur framkvæmdastjórnin tillit til þess ef fjármögnunarbörf viðkomandi greina er mikil og/eða kostnaður hár við fjárfestingar á vissum landsvæðum.
- e) Óhefðbundin viðskiptakerfi sem fullnægja ekki skilyrðum samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni
79. Framkvæmdastjórnin tekur til greina að óhefðbundin viðskiptakerfi eru mikilvægur hluti fjármagnsmarkaðarins sem lítil og meðalstór fyrirtæki hafa aðgang að, í þeim skilningi að þau auðvelda litlum og meðalstórum fyrirtækjum að afla nýs fjármagns og greiða um leið fyrir því að fjárfestar sem áður hafa lagt fé til þeirra geti losað fjárfestinguna⁽⁵¹⁾. Í almennu hópundanþágureglugerðinni er mikilvægi slíkra kerfa viðurkennt með heimild til að greiða fyrir starfsemi þeirra, annaðhvort með skattvæðingum til handa einstaklingum vegna fjárfestinga í fyrirtækjum sem skráð eru í þessum kerfum eða með því að veita rekstrarfélagi kerfis af þessu tagi aðstoð til að hefja starfsemi, með þeim fyrirvara að rekstrarfélagið fullnægi skilyrðum fyrir því að teljast lítið fyrirtæki og að tiltekin hámark séu virt.
80. Engin trygging er þó fyrir því að rekstrarfélag óhefðbundins viðskiptakerfis sé lítið fyrirtæki um það leyti sem kerfinu er komið á fót. Sömuleiðis er hugsanlegt að hæsta fjárhæð, sem heimilt er að veita sem aðstoð til að hefja starfsemi samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni, nægi ekki til að koma kerfinu á fót. Til að tryggja nægilegt framboð á fé til að stofna til nýrra kerfa og hefja rekstur getur einnig reynst nauðsynlegt að veita fjárfestingarfélögum skattvæðingar. Loks er hugsanlegt að slík viðskiptakerfi skrái ekki aðeins lítil og meðalstór fyrirtæki heldur einnig fyrirtæki sem hafa fleiri starfsmenn eða meiri veltu en samræmist skilgreiningu á litlum og meðalstórum fyrirtækjum.
81. Af þessum sökum getur verið réttlætanlegt, við vissar aðstæður, að heimila skattvæðingar fyrir fjárfestingarfélög, að styrkja rekstrarfélög viðskiptakerfa enda þótt ekki sé um smáfyrirtæki að ræða, að heimila fjárfestingar vegna stofnunar óhefðbundinna viðskiptakerfa enda þótt um sé að ræða hærri fjárhæð en sem nemur hámarki aðstoðar til að hefja starfsemi samkvæmt almennu

⁽⁵¹⁾ Framkvæmdastjórnin tekur til greina vaxandi mikilvægi hóp fjármögnunar þegar um það er að ræða að afla sprotafyrirtækjum fjármögnunar. Ef sýnt hefur verið fram á markaðsbrest og rekstur tiltekins hóp fjármögnunar fyrirtækis er í höndum sjálfstæðs lögaðila kemur því til greina að fara með hann sem hliðstæðan óhefðbundnu viðskiptakerfi og beita reglunum sem gilda um þau. Hið sama á við um skattvæðingar sem komið er upp til að hvetja til fjárfestinga gegnum slík hóp fjármögnunar fyrirtæki. Hinn 10. nóvember 2020 öðlaðist gildi reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2020/1503 frá 7. október 2020 um hóp fjármögnunarbjonustuveitendur fyrir fyrirtæki og sem breytir reglugerð (ESB) 2017/1129 og tilskipun 2019/1937 (Stjtið. ESB L 347, 20.10.2020, bls. 1). Þess er vænst að hún verði til þess að gera hóp fjármögnun aðgengilegri sem nýja tegund fjármögnunar.

hópundanþágureglugerðinni eða heimila aðstoð við óhefðbundin viðskiptakerfi sem svo háttar til um að lítil og meðalstór fyrirtæki gefa út flesta fjármálagerninga sem teknir eru til viðskipta í þeim kerfum. Í slíkum tilvikum verður að sýna fram á það í fyrirframmatinu að fyrir hendi sé markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun sem hamlar sérstaklega rekstri slíkra viðskiptakerfa á markaðssvæðinu sem um ræðir.

3.2.2.2. Ráðstafanir sem fylgja tilhögun sem samræmist ekki ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar

a) Fjármálagerningar með minni þátttöku sjálfstæðra einkafjárfesta en mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni

82. Ef fjármálamarkaður á tilteknu landsvæði eða í tilteknu aðildarríki er tiltölulega lítt þroskaður, í samanburði við önnur svæði í sama aðildarríki, önnur aðildarríki eða heimsmarkaðinn, geta markaðsbrestir og aðrar hliðstæðar hindranir verið fyrirtækjum þar erfiðari viðfangs en ella væri. Þetta á einkum við í aðildarríkjum þar sem lítið er um formlega starfsemi vogunarfjárfesta, sjóða sem fjárfesta utan almennra markaða og sjálfstæðra sprotafjárfesta. Þegar um ræðir ráðstafanir sem gerðar eru til að sigrast á slíkum kerfislægum hindrunum getur framkvæmdastjórnin samþykkt að þátttaka sjálfstæðra einkafjárfesta verði minni en kveðið er á um í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, með fyrirvara um skilyrðið sem sett er í 25. mgr. þessara leiðbeinandi reglna.

83. Framkvæmdastjórnin getur einnig fallist á ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar með minni þátttöku sjálfstæðra einkafjárfesta en kveðið er á um í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar ef stjórnvöld í viðkomandi aðildarríki sýna fram á að fyrir hendi sé alvarlegur markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun, einkum ef slíkum ráðstöfunum er sérstaklega beitt í þágu lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi þeirra hefst eða meðan unnið er að því að sanna gildi hugmyndar, og að því tilskildu að einkafjárfestarnir, sem taka þátt í verkefninu, taki í raun á sig verulegan hluta áhættunnar af fjárfestingunni.

b) Fjármálagerningar sem fylgja tilhögun þar sem farið er yfir háþörk samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni

84. Undanþága samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni takmarkast við ráðstafanir sem hagað er þannig að standi fjárfestar í hópi opinberra aðila og einkafjárfestar ekki jöfnum fæti þegar kemur að skiptingu taps er hámark sett á fyrsta tap sem opinberi fjárfestirinn tekur á sig áhættu af. Þegar um ábyrgðir er að ræða eru á sama hátt settar hömlur á það hversu hátt ábyrgðarhlutfallið má vera og hversu mikið tap opinberi fjárfestirinn má taka á sig.

85. Stundum getur þó háttað svo til að áhættusamari aðild hins opinbera að fjármögnuninni leiði til aukinna fjárfestinga einkafjárfesta eða einkalánveitenda. Í mati framkvæmdastjórnarinnar á ráðstöfunum sem fylgja fjármögnunartilhögun þar sem farið er yfir háþörk samkvæmt almennu hópundanþágureglugerðinni verður horft til ýmissa þátta sem tilgreindir eru í kafla 3.2.3.2 í þessum leiðbeinandi reglum.

c) Fjármálagerningar, aðrir en ábyrgðir, sem þannig háttar til um að ákvörðun um hvaða fjárfestum, fjármálamilliliðum og sjóðstjórum er boðin þátttaka ræðst af áherslu á vörn gegn tapsáhættu fremur en ójafna hagnaðarhlutdeild

86. Samkvæmt 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar verður ákvörðun um hvaða fjármálamilliliðum, fjárfestum eða sjóðstjórum er boðin þátttaka að ráðast af niðurstöðu opins útboðs þar sem gagnsæi og jafnræðissjónarmið eru höfð að leiðarljósi og skýrar upplýsingar gefnar um stefnumiðin sem unnið er að með ráðstöfuninni og fjárhagstillöggunina sem fylgt verður til að ná þeim markmiðum. Það merkir að velja ber fjármálamilliliði eða stjórnendur þeirra með aðferðum sem samræmast ákvæðum tilskipunar 2014/24/ESB. Eigi þau ákvæði ekki við verður að nota valaðferð sem tryggir sem breiðast úrval hæfra fjármálamilliliða eða sjóðstjóra. Nánar tiltekið verður aðferðin að gera stjórnvöldum í hlutaðeigandi aðildarríki kleift að bera saman kjör og skilmála sem um semst milli fjármálamilliliða eða sjóðstjóra og þeirra einkafjárfesta sem íhuga þátttöku, til að víst sé að viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar laði einkafjárfesta til þátttöku með minnsta ríkisaðstoðarframlagi sem við verður komið eða minnsta hugsanlega fráviki frá skilyrðum um að fjárfestar standi jöfnum fæti, með vísan til raunhæfrar fjárfestingarstefnu.

87. Samkvæmt 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar verða viðmið, sem ráða því hvaða stjórnendum er boðin þátttaka, að fela í sér áskilnað þess efnis að í tengslum við aðra gerninga en ábyrgðir „verði meiri áhersla lögð á reglur um skiptingu hagnaðar en vörn gegn tapsáhættu“ [þannig þýtt hér] til að hamla gegn óhóflegri áhættutöku stjórnandans sem velur fyrirtækin sem fjárfest er í. Þessu ákvæði er ætlað að tryggja að óháð því hvaða tegund fjármálagernings er notuð samkvæmt ráðstöfuninni verði hvers kyns vildarkjör, sem einkafjárfestar og einkalánveitendur njóta, vegin og metin að teknu tilliti til þeirra almannahagsmuna sem eru í húfi, þ.e. að tryggja að opinber framlög verði ekki bundin til langframa og að ráðstöfunin sé sjálfbær fjárhagslega til lengri tíma litið.
88. Í sumum tilvikum getur þó reynst nauðsynlegt að leggja megináherslu á vörn gegn tapsáhættu, þ.e. þegar ráðstöfunin beinist að sprotafyrirtækjum eða greinum þar sem mikið er um gjaldþrot lítilla og meðalstórra fyrirtækja. Þetta getur átt við um ráðstafanir í þágu greina sem glíma við umtalsverðar tæknihindranir eða greina þar sem fyrirtæki eru í ríkum mæli háð stökum verkefnum sem krefjast mikillar fjárfestingar í upphafi og eru áhættusöm, svo sem loftferða- og varnariðnaðar og menningartengdra og skapandi greina. Áhersla á varnir gegn tapsáhættu getur einnig átt rétt á sér í tengslum við ráðstafanir sem komið er til framkvæmda með sjóðasjóði og miðast að því að afla fjár frá einkafjárfestum eftir þeirri leið, svo og ráðstafanir sem gerðar eru í þágu lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi þeirra hefst eða meðan unnið er að því að sanna gildi hugmynda.
- d) Skattívilnanir í þágu fjárfestingarfélaga, að meðtöldum þeim fjármálamilliliðum og stjórnendum þeirra sem taka þátt í fjárfestingunni
89. Í almennu hópundanþágureglugerðinni er að finna ákvæði sem taka til skattívilnana í þágu sjálfstæðra einkafjárfesta sem eru einstaklingar í skilningi 2. gr. reglugerðarinnar og láta áhættufé renna beint eða óbeint til aðstoðarhæfra sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja, en stjórnvöld í aðildarríkjunum kunna að vilja beita ráðstöfunum sem fela í sér sambærilegar ívilnanir í þágu sjálfstæðra einkafjárfesta sem eru fjárfestingarfélög. Munurinn er fólgin í því að fjárfestingarfélög eru fyrirtæki í skilningi 107. gr. sáttmálans. Ráðstöfunin verður því að vera bundin tilteknum fyrirvörum (sbr. kafla 3.2.3.3 og 3.2.4.2) til að tryggja að áfram verði gætt meðalhófs við úthlutun aðstoðar í þágu fjárfestingarfélaga og að aðstoðin hafi raunveruleg hvatningaráhrif.
90. Heimilt er að láta fjármálamilliliði og stjórnendur þeirra njóta skattívilnunar aðeins að því marki sem þeir taka þátt í fjárfestingunni eða lánveitingunni. Skattívilnun má ekki veita vegna þjónustu sem fjármálamilliliður eða stjórnendur hans inna af hendi í tengslum við framkvæmd ráðstöfunarinnar.
- 3.2.3. *Aðstoðarráðstöfunin sé heppilegt úrræði*
91. Fyrirhuguð aðstoðarráðstöfun verður að vera heppilegt stjórnæki til að ná settu markmiði með aðstöðinni, þ.e. ekki má ráðast í hana ef ná mætti sama árangri með öðru stjórnæki eða aðstoðarráðstöfun sem á betur við og hefur minni röskun í för með sér.
- 3.2.3.1. *Ráðstöfun sé heppilegt úrræði í samanburði við önnur stjórnæki og aðstoðarráðstafanir*
92. Fyrirhuguð ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar verður að vera heppilegt úrræði til að ráða bót á staðfestum markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun og ná þannig stefnumiðunum sem ráðstöfunin beinist að. Gögnin sem aðildarríkið leggur fram í fyrirframmatinu verða að gefa fullnægjandi tilefni til að velja þá tilteknu tegund ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar umfram aðrar.
93. Í athugun framkvæmdastjórnarinnar verður fyrst hugað að því hvort og í hversu ríkum mæli viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar getur talist heppilegt úrræði í samanburði við önnur stjórnæki sem ætlað er að örva framboð áhættufjár til hagsbóta fyrir aðstoðarhæf fyrirtæki. Ríkisaðstoð er ekki eina stjórnækið sem stjórnvöld í aðildarríkjunum geta notað til að greiða fyrir áhættufjármögnun aðstoðarhæfra fyrirtækja. Til eru önnur stjórnæki sem beita má jafnhliða, bæði á framboðs- og eftirspurnarhlið; þannig má beita reglusetningu til að liðka fyrir starfsemi fjármálamarkaða, gera ráðstafanir til að bæta starfsumhverfi fyrirtækja, veita ráðgjafarþjónustu til að búa fyrirtæki undir fjárfestingu eða ráðast í opinberar fjárfestingar sem standast markaðsfjárfestaprófið.

94. Í öðru lagi verður hugað að því hvort fyrirhuguð ráðstöfun getur talist heppilegri en aðrar ríkisaðstoðarráðstafanir sem beint væri gegn sama markaðsbresti. Í því tilliti eru fjármálagerningar almennt taldir valda minni samkeppnisröskun en beinir styrkir og eru af þeim sökum heppilegra úrræði. Ríkisaðstoð, sem veitt er til að örva framboð áhættufjár, getur þó tekið á sig ýmsar myndir og má þar nefna sértækar ráðstafanir á sviði skattlagningar og fjármögnunartæki sem njóta ívilnandi kjara, þar á meðal ýmsa eiginfjár-, skulda- og ábyrgðargerninga með mismunandi samsetningu áhættu og hagnaðarvonar, svo og ýmsar aðferðir við afhendingu fjármuna og samsetningu fjármögnunar, en það ræðst af eðli markfyrirtækjanna og stærð fjármögnunargloppunnar hversu heppilegar slíkar ráðstafanir eru hverju sinni. Mat framkvæmdastjórnarinnar verður því látið taka til þess hvort tilhögun ráðstöfunarinnar er með þeim hætti, þegar litið er til fjárfestingarstefnu sjóðsins, að samsetning fjármögnunar sé nægilega hagkvæm til að tryggja öruggan rekstur.
95. Í því samhengi verður tekin jákvæð afstaða til ráðstafana sem byggjast á nægilega öflugum sjóðum þegar litið er til stærðar eignasafns, dreifingar þess milli landa og landsvæða—einkum ef sjóðirnir starfa í fleiri en einu aðildarríki—og fjölbreytni safnsins, með vísan til þess að slíkir sjóðir geta náð hagkvæmari rekstri en minni sjóðir og því verið vænlegri í augum einkafjárfesta. Vissir sjóðasjóðir kunna að fullnægja þessum skilyrðum að því tilskildu að fram náist umtalsverð hagræðing sem vegur á móti heildarkostnaði vegna umsýsluþjónustu milliliða á mismunandi þrepum.
- 3.2.3.2. Skilyrði þess að ákvarða megi hvort fjármálagerningar eru heppilegt úrræði
96. Í mati framkvæmdastjórnarinnar á því hvort fjármálagerningar sem fylgja tilhögun sem samræmist ekki ákvæðum almennu hópundanþágureglugerðarinnar geta talist heppilegt úrræði verður tekið mið af skilyrðunum sem sett eru í 97.–121. gr. þessara leiðbeinandi reglna.
97. Í fyrsta lagi verður ráðstöfunin að laða fram viðbótarfjármögnun frá markaðsaðilum. Lágmarkshlutfall þátttöku frá sjálfstæðum einkafjárfestum má aðeins ákveða lægra en gert er ráð fyrir í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar ef fyrirframmatið leiðir í ljós alvarlegan markaðsbrest eða aðra hliðstæða hindrun (sjá kafla 3.2.1). Í því tilliti verður einnig að koma fram í fyrirframmatinu nægilega ítarlegt mat á umfangi og útfærslu einkafjármögnunar sem kostur er á fyrir viðkomandi tegund aðstoðarhæfra fyrirtækja á svæðinu sem um ræðir (sbr. 63. mgr.). Jafnframt verður að sýna fram á að ráðstöfunin virki viðbótarfjárfestingu einkaaðila sem ekki hefði fengist að öðrum kosti eða aðeins hefði boðist á öðru formi, í minna mæli eða á öðrum kjörum.
98. Ef ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar beinast sérstaklega að sprotafyrirtækjum og litlum og meðalstórum fyrirtækjum sem hafa aldrei starfað á markaði⁽⁵²⁾ getur framkvæmdastjórnin samþykkt að þátttaka sjálfstæðra einkafjárfesta verði minni en ákvæðin gera ráð fyrir. Framkvæmdastjórnin getur einnig samþykkt að einkafjárfesting í slíkum fyrirtækjum verði ekki sjálfstæð, þ.e. að hún komi til að mynda frá eiganda fyrirtækisins sem nýtur aðstoðarinnar. Þegar fullnægjandi rök standa til getur framkvæmdastjórnin einnig samþykkt að þátttaka einkafjárfesta verði minni en áskilið er í almennu hópundanþágureglugerðinni ef um ræðir aðstoðarhæf fyrirtæki sem hafa starfað á markaði skemur en sem nemur hæfistímabili samkvæmt 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, með vísan til efnahagslegra raka í fyrirframmatinu því til stuðnings að fyrir hendi sé markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun.
99. Ef ráðstöfunin í þágu áhættufjármögnunar beinist að aðstoðarhæfum fyrirtækjum sem hafa starfað á markaði, hver sem hann er, lengur en sem nemur hæfistímabili skv. 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar um það leyti sem þau taka fyrst við áhættufjárfestingu verður að binda þá ráðstöfun fullnægjandi fyrirvörum, annaðhvort þannig að gildistími hennar sé afmarkaður eða að beitt sé hlutlægum eigindlegum viðmiðum sem lúta að framvindu uppbyggingar í fyrirtækjunum sem njóta aðstoðar. Þegar um fjárfestingu í slíkum fyrirtækjum er að ræða áskilur framkvæmdastjórnin að jafnaði að hlutfall einkafjármögnunar sé að minnsta kosti 60%.

⁽⁵²⁾ Undir þetta falla öll sprotafyrirtæki og lítul og meðalstór fyrirtæki sem hafa ekki enn hafið almenna sölustarfsemi (sbr. skilgreiningu í 12. tölul. 35. mgr. þessara leiðbeinandi reglna).

100. Í öðru lagi verður einnig litið til þess, auk fyrirhugaðs hlutfalls einkafjármögnunar, hvort hæfilegt jafnvægi er milli opinberra fjárfesta og einkafjárfesta að því er varðar áhættu og hagnaðarvon. Í því tilliti verður tekin jákvæð afstaða til ráðstafana sem miðast við að fjárfestar standi jöfnum fæti þegar tapi er skipt þannig að hvati einkafjárfesta tengist aðeins aukinni hagnaðarvon. Tekið verður tillit til þess að þegar um alvarlega markaðsbresti er að ræða getur verið nauðsynlegt að haga skiptingu taps þannig að fjárfestar standi ekki jöfnum fæti. Almennt gildir að því nær sem skipting áhættu og hagnaðarvonar fer því sem almennt tíðkast í viðskiptum þeim mun meiri líkur eru á að framkvæmdastjórnin samþykki lægra hlutfall einkafjármögnunar.
101. Í þriðja lagi verður hugað að því hvaða fjármögnunarpátt fyrirhugað er að styrkja með einkafjárfestingu. Til að geta aflað einkafjármögnunar frá sjóðasjóðum getur verið nauðsynlegt að bjóða viðtækari vörn gegn tapsáhættu. Ef áhersla á slíkar varnir er of mikil getur það á hinn bóginn bjagað valið á aðstoðarhæfum fyrirtækjum og leitt til óhagkvæmrar niðurstöðu ákveði einkafjárfestar að leggja fyrirtækjunum til fjármuni beint á grundvelli framlaga sem samið er um í hverju einstöku tilviki.
102. Í mati sínu á því hvort tiltekin tilhögun ráðstöfunar telst heppileg getur framkvæmdastjórnin haft hliðsjón af því hversu mikil áhætta hvílir enn á einkafjárfestunum sem valdir hafa verið til þátttöku, í samanburði við það vænta og óvænta tap sem opinberi fjárfestirinn tekur á sig, svo og jafnvæginu milli væntrar ávöxtunar opinbera fjárfestisins og einkafjárfestanna. Þannig má fallast á aðra skiptingu áhættu og hagnaðarvonar ef slík tilhögun gerir hlut einkafjárfestingar sem mestan án þess að grafa undan þeirri grundvallarhugsun að fjárfestingarákvarðanir skuli teknar með hagnað fyrir augum.
103. Í fjórða lagi verður ákvörðun um það nákvæmlega hvaða tegundir ívilnana verða boðnar að ráðast af vali á fjármálamililiðum, sjóðstjórum eða fjárfestum sem fram fer á grundvelli opins útboðs þar sem gagnsæi og jafnræðissjónarmið eru höfð að leiðarljósi. Á sama hátt ber að áskilja að stjórnendur sjóðasjóðsins gangist undir þá lagalegu skuldbindingu í tengslum við umboð sitt til fjárfestinga að láta hugsanleg vildarkjör undirsjóðanna ráðast af vali á aðstoðarhæfum fjármálamililiðum, sjóðstjórum eða fjárfestum sem fram fer með samkeppnisútboði.
104. Því til sönnunar að nauðsynlegt hafi verið að bjóða þau tilteknu fjárhagslegu skilyrði, sem tilhögun ráðstöfunarinnar miðast við, kunna stjórnvöld í aðildarríkjunum að verða krafín um gögn sem sýna fram á að þegar val á einkafjárfestum stóð yfir hafi allir þátttakendur sóst eftir skilyrðum sem ekki hefðu getað fallið undir ákvæði almennu hópundanþágureglugerðarinnar, eða að útboðið hafi engum árangri skilað.
105. Í fimmta lagi er heimilt að fjármálamililiður eða sjóðstjóri taki þátt í fjárfestingunni ásamt aðildarríkinu, að því tilskildu að sneitt sé hjá hvers kyns hagsmunaárekstrum þegar kjör og skilmálar slíkrar samfjárfestingar eru ákveðin. Fjármálamililiðurinn verður að taka á sig að minnsta kosti 10% fjárfestingaraðildarinnar sem ber fyrsta tap. Samfjárfesting af þessu tagi getur stuðlað að því að fjárfestingarákvarðanir verði teknar í samræmi við sett stefnumið. Meðal viðmiða við val á stjórnanda getur verið hvort hann hefur tök á að fjárfesta sjálfur með eigin fjármunum.
106. Í sjötta lagi verður að tryggja með sérstökum ákvæðum, ef ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar fela í sér útgáfu skuldagerninga, að hagræðið sem fjármálamililiðurinn hlýtur úr hendi ríkisins skili sér áfram til fyrirtækjanna sem eru endanlegir viðtakendur aðstoðarinnar, til að mynda sem lægri vextir, vægari kröfur um veðhlutfall eða hvorttveggja. Fjármálamililiðurinn getur einnig skilað hagræðinu áfram með því að fjárfesta í fyrirtækjum sem teljast geta orðið rekstrarhæf samkvæmt matsviðmiðum fjármálamililiðarins sjálfs en væru í áhættuflokki sem milliliðurinn myndi ekki festa fé í ef viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar hefði ekki komið til. Ákvæðin um hvernig hagræðinu skuli skilað áfram verða að taka til fullnægjandi eftirlits og mælt skal fyrir um endurheimtu ofgreiðslna⁽⁵³⁾ eða jafngildar samningsbundnar reglur.

⁽⁵³⁾ Með orðunum „endurheimta ofgreiðslna eða jafngildar samningsbundnar reglur“ er átt við tilhögun þess eðlis að fjármálamililiði sé skylt að skila aftur hagræði sem hann hefur notið af hálfu ríkisins en ekki látið ganga áfram til endanlegs viðtakanda aðstoðarinnar eins og áskilið er.

107. Loks verður fjárfestingarstefna fjármálamilliliðar sem tekur þátt í framkvæmd ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar að samræmast markmiðunum með ráðstöfuninni, til að tryggja sé að slíkir milliliðir vinni að framgangi þeirra markmiða. Í tengslum við samkeppnisútbóðið verða fjármálamilliliðir að sýna fram á hvernig fyrirhuguð fjárfestingarstefna þeirra getur stuðlað að þessum markmiðum. Stjórnvöld í aðildarríkinu verða jafnframt að sjá til þess að fjármálamilliliðirnir fylgi jafnan fjárfestingarstefnu sem samræmist settum stefnumiðum, til að mynda með heppilegri tilhögun eftirlits og upplýsingagjafar og skipan fulltrúa opinberu fjárfestanna í fulltrúanefndir fjármálamilliliðarins, svo sem eftirlitsnefnd eða ráðgjafarnefnd. Tryggja verður með heppilegum stjórnarháttum að engar umtalsverðar breytingar verði gerðar á fjárfestingarstefnunni nema samþykkis stjórnvalda í aðildarríkinu sé aflað fyrirfram. Til að taka af allan vafa má aðildarríkið ekki eiga beina aðild að einstökum ákvörðunum um fjárfestingu eða sölu eigna.

108. Stjórnvöld í aðildarríkjunum geta notast við ýmiss konar fjármálagerninga þegar ráðstafanir eru gerðar í þágu áhættufjármögnunar, til dæmis eiginfjárgerninga, fjárfestingar í eignum hliðstæðum eiginfé, lánsgerninga eða ábyrgðir þar sem fjárfestar standa ekki jöfnum fæti. Í 109.–121. mgr. er fjallað um atriði sem horft verður til í mati framkvæmdastjórnarinnar á sértækum fjármálagerningum af því tagi.

a) Fjárfestingar í eiginfé

109. Eiginfjárgerningar geta snúist um eiginfjárframlög eða fjárfestingu í eignum hliðstæðum eiginfé sem hafa í för með sér að fjárfestirinn öðlast eignarhald á fyrirtækinu sem um ræðir (eða hluta þess) ⁽⁵⁴⁾.

110. Eiginfjárgerningar geta haft ýmis einkenni ójafnrar meðferðar á þann hátt að fjárfestarnir njóti mismunandi kjara, þ.e. að sumir þeirra beri meiri tapsáhættu og eigi meiri hagnaðarvon en aðrir. Til að milda áhættu einkafjárfesta getur ráðstöfunin falið í sér vörn er snýr að hagnaði (á þann hátt að opinberi fjárfestirinn falli frá tilkalli til hluta ávöxtunarinnar) eða vörn gegn hluta hugsanlegs taps (á þann hátt að hámark sé sett á tapið sem einkafjárfestirinn þarf að bera) eða einhverja samsetningu þessara tveggja leiða.

111. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að hvatar sem tengjast aukinni hagnaðarvon séu vænlegri leið til að tryggja að hagsmunir opinberra fjárfesta og einkafjárfesta fari saman. Vörn gegn tapsáhættu, sem felur í sér að opinberi fjárfestirinn tekur á sig áhættuna af lélegum árangri, getur hins vegar orðið til þess að hagsmunir fjárfestanna fari ekki saman og óheppilegar ákvarðanir verði teknar um hvaða fjármálamilliliðum eða fjárfestum skuli boðin þátttaka.

112. Framkvæmdastjórnin telur að miklir hvatar séu fólgnir í eiginfjárgerningum þar sem kveðið er á um hámarksávöxtun ⁽⁵⁵⁾, kauprétt ⁽⁵⁶⁾ og ójafna skiptingu tekna í reiðufé ⁽⁵⁷⁾, sérstaklega við þær aðstæður að við tiltölulega vægan markaðsbrest er að glíma.

113. Ef eiginfjárgerningar eru þess eðlis að gengið er lengra í ójafnri meðferð fjárfesta þegar kemur að skiptingu taps en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni kemur aðeins til greina að nota þá í tengslum við ráðstafanir sem gerðar eru til að ráða bót á alvarlegum markaðsbrestum, svo sem í hátæknigreinum, eða öðrum hliðstæðum hindrunum sem eru fyrir hendi samkvæmt fyrirframmatinu, til að mynda ráðstafanir sem einkum er ætlað að styðja sprotafyrirtæki og lítil og meðalstór fyrirtæki áður en almenn sölustarfsemi þeirra hefst eða meðan unnið er því að sanna gildi hugmyndar. Til að varnir gegn tapsáhættu verði ekki of víðtækar verður að setja hámark á þá fjárfestingaraðild opinbera fjárfestisins sem ber fyrsta tap.

b) Skuldagerningar til langs tíma: lán

⁽⁵⁴⁾ Til að taka af allan vafa, og í samræmi við ákvæði 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, gildir um fjárfestingar í eiginfé og eignum hliðstæðum eiginfé að eigi má nota til lausafjárstyringar meira en 30% af samantöldum hlutfjárframlögum og ógreiddum hlutfjárloforðum fjármálamilliliðarins.

⁽⁵⁵⁾ Hámark sett á ávöxtun opinbera fjárfestisins á grundvelli fyrirframákveðinnar ávöxtunartölu: öll ávöxtun umfram fyrirframákveðna tölu rennur til einkafjárfestanna einna.

⁽⁵⁶⁾ Kaupréttur vegna hluta í opinberri eigu: einkafjárfestar öðlast rétt til að leysa til sín eignarhluta hins opinbera á fyrirframákveðnu lausnarverði.

⁽⁵⁷⁾ Ójöfn skipting tekna í reiðufé: bæði opinberir fjárfestar og einkafjárfestar leggja fram reiðufé jöfnum höndum en eiga misjafnan rétt til ávöxtunar, ef einhver er. Einkafjárfestar fá í sinn hlut hærri hlutfall ávöxtunartekna en verið hefði ef miðað hefði verið við hlutfallslega eign þeirra, upp að fyrirframákveðinni ávöxtunartölu.

114. Ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar getur tekið til lána sem veitt eru annaðhvort fjármálamilliliðnum eða fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega.
115. Skuldagerningar til langs tíma geta verið af ýmsu tagi, m.a. víkjandi lán og lán með skiptri áhættu af lánasafni. Veita má fjármálamilliliðum víkjandi lán til að styrkja eiginfjárgrunn þeirra með það fyrir augum að auka fjármögnun aðstoðarhæfra fyrirtækja. Lán með skiptri áhættu af lánasafni þjóna sem lánveiting til fjármálamilliliða sem skuldbinda sig til að taka þátt í samfjármögnun nýrra lána eða leigusamninga til aðstoðarhæfra fyrirtækja allt að ákveðnu samfjármögnunarhlutfalli, jafnframt því sem samið er um skipta áhættu af hverju einstöku láni (eða hverjum einstökum leigusamningi) í lánasafninu. Í báðum tilvikum tekur fjármálamilliliðurinn þátt í fjárfestingu í aðstoðarhæfu fyrirtækjunum en nýtur vildarkjara í samanburði við opinbera fjárfestinn eða lánveitandann á þann hátt að samningurinn mildar eigin útlánaáhættu hans vegna undirliggjandi lánasafns.
116. Almenn gildir að leiði áhættumildandi atriði samningsins til þess að fjárhæð fyrsta taps af undirliggjandi lánasafni sem opinberi fjárfestirinn eða lánveitandinn tekur á sig áhættu af er hærri en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni getur slík ráðstöfun aðeins talist réttlætun ef henni er eingöngu beitt í þágu sprotafyrirtækja og lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi þeirra hefst eða meðan unnið er því að sanna gildi hugmyndar og þegar um er að ræða alvarlegan markaðsbrest eða aðra hliðstæða hindrun sem staðfest hefur verið með skýrum hætti í fyrirframmatinu. Jákvæð afstaða verður tekin til ráðstafana sem hagað er með þeim hætti að skýrt hámark er sett á fyrsta tapið sem opinberi fjárfestirinn ber áhættuna af, einkum þegar það hámark er 35% eða lægra.
117. Í tengslum við lánsgerninga með skiptri áhættu af lánasafni ber að tryggja umtalsverða fjárfestingaraðild fjármálamilliliðarins sem valinn hefur verið til þátttöku. Gengið er að því sem vísu að það hafi verið gert þegar fjárfestingarhlutfallið er að minnsta kosti 30% af andvirði undirliggjandi lánasafns.
- c) Skuldaskjöl til skamms tíma: ábyrgðir
118. Ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar getur tekið til útgáfu ábyrgða eða mótábyrgða sem veittar eru fjármálamilliliðum eða ábyrgða sem veittar eru fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega, eða samsetningar af þessu tvennu. Viðskiptasamningarnir, sem ábyrgðin tekur til, verða að vera nýgerðir aðstoðarhæfir samningar um lán til áhættufjármögnunar. Undir það falla bæði leigusamningar og samningar um fjárfestingu í eignum hliðstæðum eiginfé, en ekki eiginfjárgerningar.
119. Útgefnar ábyrgðir skulu taka til heilla lánasafna. Fjármálamilliliðum er frjálst að velja í lánasafnið, sem ábyrgðin tekur til, hverja þá viðskiptasamninga sem þeir kjósa, að því tilskildu að slíkir samningar fullnægi aðstoðarhæfisiskilyrðum samkvæmt viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar. Veita ber ábyrgðir gegn gjaldi sem tryggir eðlilega skiptingu áhættu og hagnaðarvonar með fjármálamilliliðunum. Tekið skal fram að gefi málavextir fullnægjandi tilefni til er heimilt, með fyrirvara um niðurstöður fyrirframmats, að notast við hærri ábyrgðarhlutfall en mælt er fyrir um í almennu hópundanþágureglugerðinni; það má þó ekki verða hærri en 90%. Dæmi um þetta eru ábyrgðir vegna lána eða fjárfestinga í eignum hliðstæðum eiginfé sem renna til lítilla og meðalstórra fyrirtækja áður en almenn sölustarfsemi þeirra hefst eða meðan unnið er að því að sanna gildi hugmyndar.
120. Þegar hámark er sett á heildarfjárhæðina, sem útgefnar ábyrgð tekur til, ber að jafnaði að miða ábyrgðarþakið eingöngu við vænt tap af eignasafninu. Sé ábyrgð einnig látin taka til óvæntra tapliða ber að verðleggja slíka liði nægilega hátt til að endurspegla viðbótaráhættuna sem felld er undir ábyrgðina. Ábyrgðarþakið á að jafnaði ekki að nema hærri hlutfalli en 35%. Ábyrgðir án hámarks á heildarfjárhæð (þ.e. ábyrgðir með ábyrgðarhlutfalli en án ábyrgðarþaks) má veita þegar málavextir gefa fullnægjandi tilefni til og skulu þá verðlagðar nægilega hátt til að endurspegla viðbótaráhættuna sem felld er undir ábyrgðina.
121. Ábyrgð verður að binda við afmarkaðan gildistíma sem má að jafnaði ekki að vera lengri en 10 ár, með fyrirvara um gjalddaga einstakra skuldagerninga sem undir ábyrgðina falla og kunna að vera gefnir út til lengri tíma. Draga verður úr umfangi ábyrgðarinnar ef fjármálamilliliðurinn

festir ekki tiltekna lágmarksfjárhæð í lánasafninu á ákveðnu tímabili. Innheimta ber skuldbindingarþóknun vegna ónýttra fjárhæða. Nota má aðferðir á borð við skuldbindingarþóknun, markverða atburði eða skilgreinda áfanga til að búa fjármálamilliliðum hvata til að leggja umsamdar fjárhæðir til fjárfestingarinnar.

3.2.3.3. Skilyrði þess að ákvarða megi hvort skattívilnanir eru heppileg úrræði

122. Eins og fram kemur í stafl. d) í kafla 3.2.2.2 falla undir ákvæði 3. þáttar almennu hópundanþágureglugerðarinnar aðeins skattívilnanir í þágu fjárfesta í hópi einstaklinga. Þess vegna er skylt að tilkynna framkvæmdastjórninni ráðstafanir sem fela í sér skattívilnanir sem fjárfestingafélögum eru veittar til að hvetja þau til að leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum til fé, beint eða óbeint, með kaupum á hlutum í sérhæfðum sjóði eða annars konar fjárfestingartækjum sem festa fé í slíkum fyrirtækjum.
123. Sú almenna regla gildir að aðildarríkin verða að reisa ákvarðanir sínar um ráðstafanir á sviði skattlagningar á þeirri niðurstöðu fyrirframmats að fyrir hendi sé markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun, og beita úrræðinu þannig í þágu vel skilgreinds hóps aðstoðarhæfra fyrirtækja.
124. Skattívilnanir í þágu fjárfestingafélaga geta tekið á sig mynd tekjuskattsundanþágu og/eða afsláttar af skattlagningu fjármagnstekna og arðs, meðal annars með skattfrádrætti og frestun skattgreiðslna. Við framkvæmd gildandi reglna hefur framkvæmdastjórnin yfirleitt litið svo á að undanþága frá greiðslu tekjuskatts sé heppilegt úrræði ef tilhögun hennar er með þeim hætti að tilteknar skorður séu settar við því hversu hátt hlutfall fjárfestingarinnar fjárfestum er heimilt að telja fram í þeim tilgangi að lækka skattgreiðslur, og hámark sett á skattafsláttinn sem komið getur til frádráttar álögðum skatti. Jafnframt má veita greiðslufrest vegna fjármagnstekjuskatts af hagnaði sem myndast við sölu hlutabréfa ef fjármunirnir eru festir á ný í aðstoðarhæfum fjárfestingum innan tiltekins frests, og heimila að tap, sem myndast við sölu slíkra bréfa, sé dregið frá hagnaði vegna sölu annarra hlutabréfa sem eru háð sömu skattskyldu.
125. Framkvæmdastjórnin lítur almennt svo á að skattívilnanir í þágu fjárfestingafélaga séu heppilegt úrræði ef stjórnvöld í aðildarríkinu geta lagt fram gögn því til sönnunar að aðstoðarhæf fyrirtæki séu valin á grundvelli skýrt framsettra skilyrða um fjárfestinguna sem kynnt eru á viðeigandi hátt ásamt greinargerð fyrir því hvaða eiginleika fyrirtæki, sem glíma við markaðsbrest eða aðra hliðstæða hindrun, þurfa að hafa til að teljast aðstoðarhæf.
126. Gildistími reglna um skattívilnanir má ekki vera lengri en 10 ár, en framlenging kemur þó til greina. Ef stjórnvöld í aðildarríkinu hyggjast láta reglurnar gilda lengur en í 10 ár alls (að meðtöldum gildistíma sambærilegra ráðstafana sem á undan hafa farið) er skylt að vinna nýtt fyrirframat ásamt úttekt á því hvort reglurnar hafa skilað viðhlítandi árangri á framkvæmdartímanum.
127. Í greiningu framkvæmdastjórnarinnar verður tekið tillit til séreinkenna skattkerfisins í viðkomandi aðildarríki og skattívilnana sem þegar eru í gildi, svo og samspilsins milli þeirra ívilnana.
128. Skattahagræðið verður að standa til boða öllum fjárfestum sem fullnægja settum viðmiðum, og án þess að þeim sé mismunað eftir aðsetri. Stjórnvöldum í aðildarríkjunum ber því að sjá til þess að fram fari fullnægjandi kynning á gildissviði og tæknilegri tilhögun ráðstöfunarinnar. Undir það falla þök og hámarkstölur sem kveða á um hversu mikið hagræði einstakir fjárfestar mega hafa af ráðstöfuninni, svo og hversu mikla fjármuni mest er heimilt að festa í einstökum aðstoðarhæfum fyrirtækjum.

3.2.3.4. Skilyrði er gilda um ráðstafanir til stuðnings óhefðbundnum viðskiptakerfum

129. Þegar um ræðir aðstoðarráðstafanir, sem gerðar eru til stuðnings óhefðbundnum viðskiptakerfum og ganga lengra en gert er ráð fyrir í almennu hópundanþágureglugerðinni, verður rekstrarfélag kerfisins að leggja fram viðskiptaáætlun því til sönnunar að reksturinn geti orðið sjálfbær innan 10 ára. Jafnframt verður að koma fram í tilkynningu rekstraráðila trúverðug greining á stöðu mála eins og hún hefði verið við aðrar aðstæður, þ.e. samanburður við þær aðstæður sem fyrirtækin, sem viðskipti fara fram með, hefðu búið við að því er varðar aðgang að nauðsynlegri fjármögnun ef þau hefðu ekki getað nýtt sér viðskiptakerfið.

130. Tekin verður jákvæð afstaða til þess að tvö eða fleiri aðildarríki taki sig saman um stofnun og rekstur óhefðbundins viðskiptakerfis, enda geta slíkt kerfi verið afar hagkvæmt og því vænlegur kostur í augum einkafjárfesta, einkum stofnanafjárfesta.
131. Að því er varðar kerfi, sem þegar eru í rekstri, verður að mega lesa úr framlagðri rekstraráætlun viðskiptakerfisins að vegna þrálátrar skráningareklu, og lausafjárskorts af hennar völdum, sé nauðsynlegt að sjá því fyrir stuðningi til skamms tíma, enda þótt það teljist rekstrarhæft þegar til lengri tíma er litið. Tekin verður jákvæð afstaða til aðstoðar sem veitt er til að setja á fót óhefðbundið viðskiptakerfi í aðildarríkjum þar sem ekkert slíkt kerfi er fyrir hendi. Ef óhefðbundna viðskiptakerfið, sem fyrirhugað er að styðja, er undirkerfi eða dótturfélag starfandi kauphallar verður hugað sérstaklega að mati á því hversu miklum erfiðleikum það væri bundið að fjármagna slíkt undirkerfi.

3.2.4. Meðalhófs gætt við úthlutun aðstoðar

132. Þegar ríkisaðstoð er veitt verður að gæta meðalhófs með tilliti til markaðsbrestsins eða annarrar hliðstæðrar hindrunar sem henni er ætlað að bæta úr til að ná fram settum stefnumálum. Aðstoðinni verður að haga þannig að hagkvæmni sé gætt, í samræmi við sjónarmið um trausta fjármálastjórn. Þannig telst meðalhófs ekki hafa verið gætt í tengslum við ráðstöfun sem gerð er í þágu áhættufjármögnunar nema veitt aðstoð takmarkist við það sem nauðsynlegt er til að laða fram markaðsfjármögnun sem bætir úr markaðsbrestinum eða annarri hliðstæðri hindrun, án þess að nokkur einn aðili hafi óeðlilega mikið hagræði af ráðstöfuninni.
133. Almenn gildir, þegar litið er til endanlegra aðstoðarþega, að meðalhófs telst hafa verið gætt að því er varðar aðstoð í þágu áhættufjármögnunar ef áhættufjárfesting í einstökum aðstoðarhæfum fyrirtækjum er ekki umfram hámarkið sem sett er í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar og fullnægir skilyrðunum sem kveðið er á um í þessum kafla. Að því er varðar ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar þar sem áhættufjárfesting í einstökum aðstoðarhæfum fyrirtækjum er umfram hámarkið sem sett er í almennu hópundanþágureglugerðinni gildir jafnframt að sú umframfjárfesting í hverju fyrirtæki verður að vera í eðlilegu samhengi við stærð fjármögnunargloppunnar eins og hún hefur áætluð í fyrirframmatinu (sjá 64. mgr.).
134. Að því er varðar fjárfestana verður aðstoðin að takmarkast við það sem nauðsynlegt er til að fjármagn sem aflað er á almennum markaði fullnægi þörf fyrir einkafjárfestingu til að bæta úr markaðsbrestinum eða annarri hliðstæðri hindrun.

3.2.4.1. Skilyrði er gilda um fjármálagerninga

135. Fjármálamilliliðir verða að velja endanlega aðstoðarþega úr hópi aðstoðarhæfra fyrirtækja með vísan til fjárfestingastefnu sem byggð er á traustum viðskiptaforsendum (sjá 70. mgr.) og vel unninni viðskiptaáætlun sem réttlætir áhættufjárfestinguna sem fyrirhugað er að ráðast í. Þessi atriði þjóna sem enn frekari trygging fyrir því að aðstoðin sé nauðsynleg og að gætt sé meðalhófs.
136. Ráðstöfunin verður að vera þess eðlis að tryggja megi jafnvægi milli annars vegar vildarkjara sem boðin eru í tengslum við tiltekinn fjármálagerning til að laða fram sem mesta einkafjárfestingu jafnframt því að bregðast við staðfestum markaðsbresti eða annarri hliðstæðri hindrun og hins vegar þeirrar nauðsynjar að gerningurinn skili nægilega mikilli ávöxtun til að raunhæft sé að starfrækja hann áfram.
137. Ákvörðun um það nákvæmlega hvaða tegundir ívilnana skuli bjóða og hvert verðmæti þeirra skuli vera verður að ráðast af niðurstöðu opins útboðs þar sem gagnsæi og jafnræðissjónarmið eru höfð að leiðarljósi og fram fer á þann hátt að fjármálamilliliðum, sjóðstjórum eða fjárfestum er boðið að leggja fram samkeppnistilboð.

Sanngjarnt ákveðin ávöxtun

138. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að þegar aðferð af þessu tagi er notuð til að ákveða ójafna ávöxtun, að teknu tilliti til áhættu, eða ójafna skiptingu taps beri að telja fjármálagerninginn þess eðlis að meðalhófs hafi verið gætt og miðað sé við sanngjarnt ákveðna ávöxtun. Litið er svo á að einkafjárfestarnir hafi verið valdir á tilhlýðilegan hátt ef sjóðstjórar eru valdir í opnu útboði þar sem gagnsæi og jafnræðissjónarmið eru höfð að leiðarljósi og bjóðendum er skylt að gera grein fyrir fjárfestahópi sínum í tengslum við útboðið.

139. Þegar opinber sjóður fjárfestir í fyrirtækjum samhliða einkafjárfestum, sem taka þátt í einstökum verkefnum eftir því sem ákveðið er hverju sinni, skulu hinir síðarnefndu valdir í samkeppnis-útboði sem haldið er í tengslum við hvert verkefni sérstaklega, en það er heppilegasta leiðin til að finna sanngjarnt ákveðna ávöxtun.
140. Ef einkafjárfestarnir eru ekki valdir í eiginlegu útboði (til að mynda vegna þess að sú valaðferð hefur reynst óskilvirk eða engum árangri skilað) verður að fela óvilhöllum sérfræðingi að reikna sanngjarnt ákveðna ávöxtun á grundvelli greiningar á því sem tíðkast á markaði og markaðsáhættu, og samkvæmt almennt viðtekinni staðalaðferð, svo sem verðmati samkvæmt núvirtu sjóðstreymi, til að koma í veg fyrir að hagnaður fjárfesta verði óeðlilega mikill. Óvilhalli sérfræðingurinn verður að reikna sanngjarnt ákveðna lágmarksávöxtun á þessum grunni og bæta þar ofan á hæfilegu áhættuálagi.
141. Við aðstæður á borð við þær sem lýst er í 140. mgr. verður að notast við viðeigandi reglur um skipun óvilhalls sérfræðings. Áskilja ber, að minnsta kosti, að sérfræðingurinn hafi tilskilin leyfi til að stunda ráðgjöf af þessu tagi, sé skráður hjá hlutaðeigandi fagsamtökum, virði siða- og starfsreglur þeirra samtaka, sé ekki öðrum háður í starfi sínu og beri ábyrgð á að sérfræðiráðgjöfin sé rétt. Óvilhallir sérfræðingar skulu eftir því sem við verður komið valdir í opnu útboði þar sem gagnsæi og jafnræðissjónarmið eru höfð að leiðarljósi. Stjórnvald, sem hefur með höndum úthlutun aðstoðar, má aðeins leita tvisvar á hverju þriggja ára tímabili til sama óvilhalla sérfræðings um aðstoð við að reikna sanngjarnt ákveðna ávöxtun í tengslum við ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar.
142. Með hliðsjón af því, sem hér hefur verið rakið, má haga ráðstöfuninni þannig að hún feli í sér ýmsar fjárfestingar hins opinbera og einkaaðila sem byggjast á ójafnri skiptingu hagnaðar eða mismunandi tímasetningu fjárframlaga, að því tilskildu að vænt ávöxtun einkafjárfestanna að teknu tilliti til áhættu takmarkist við sanngjarnt ákveðna ávöxtun.

Val fjármálamillidrar eða sjóðstjóra og umbun sem þeim er greidd

143. Framkvæmdastjórnin lítur almennt svo á að aðstoð megi takmarka við nauðsynlegt lágmark með því að tryggja að fjárhagslegir hagsmunir hlutaðeigandi aðildarríkis og fjármálamilliliðanna eða stjórnenda þeirra fari saman, eftir því sem við á hverju sinni. Hagsmunirnir verða að fara saman bæði með tilliti til þeirra tilteknu stefnumiða sem unnið er að og þeirrar ávöxtunar sem vænta má af fjárfestingu hins opinbera í fjárgerningnum.
144. Heimilt er að fjármálamilliliður eða sjóðstjóri taki þátt í fjárfestingunni ásamt aðildarríkinu, að því tilskildu að kjör og skilmálar slíkrar samfjárfestingar séu þess eðlis að sneitt sé hjá hvers kyns hagsmunaárekstrum. Samfjárfesting af því tagi getur falið í sér hvatningu fyrir sjóðstjóra að haga fjárfestingarákvörðunum sínum í samræmi við sett stefnumið. Meðal viðmiða við val á sjóðstjóra getur verið hvort hann hefur tök á að fjárfesta sjálfur með eigin fjármunum.
145. Umbun greidd fjármálamillilið eða sjóðstjóra, sem getur verið breytileg eftir eðli viðkomandi ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar, verður að fela í sér árlega umsýsluþóknun svo og árangurstengdar hvatagreiðslur á borð við uppgjörspóknun (e. *carried interest*).
146. Slíkar árangurstengdar greiðslur verða að vera umtalsverður hluti umbunarinnar og þeim ber að haga þannig að launað sé bæði fyrir góða ávöxtun og fyrir árangur við að vinna að þeim tilteknu stefnumiðum sem sett voru í upphafi verkefnisins. Gæta verður jafnvægis milli stefnutengdra hvatagreiðslna og árangurstengdra greiðslna sem eru nauðsynlegar til að tryggja að hagkvæmnissjónarmið ráði vali á aðstoðarhæfum fyrirtækjum sem fjárfest verður í. Að auki verður litið til þess hvort fjármögnunarsamningur aðildarríkisins og fjármálamilliliðarins hefur að geyma ákvæði um viðurlög sem beitt verður ef sett stefnumið nást ekki.
147. Færa ber rök fyrir því hversu háar árangurstengdu greiðslurnar hafa verið ákveðnar með vísan til venju á viðkomandi markaði. Umbun skal greidd stjórnendum ekki eingöngu fyrir árangursríka ráðstöfun fjár og hversu mikilla fjármuna hefur verið aflað frá einkaaðilum, heldur einnig fyrir góðan árangur við ávöxtun fjárfestinga, til að mynda þegar rekstrarhagnaður og fjármagnstekjur eru umfram tiltekna lágmarksávöxtun.

148. Umsýsluþóknarir mega ekki vera hærri samtals en sem nemur nauðsynlegum rekstrar- og umsýslukostnaði vegna starfrækslu viðkomandi fjármálagernings, að viðbættum eðlilegum hagnaði, í samræmi við það sem tíðkast á markaði. Ekki má fella fjárfestingarkostnað inn í slíkar þóknarir.
149. Með vísan til þess að fjármálamilliliðir eða stjórnendur þeirra, eftir því sem við á hverju sinni, skulu valdir í opnu útboði þar sem gagnsæi og jafnræðissjónarmið eru höfð að leiðarljósi getur mat á heildartilhögun þóknana og gjalda verið einn þáttur einkunnagjafar í slíku útboði og hámarksþóknun má þá ákvarða í samræmi við niðurstöðu útboðsins.
150. Sé umboðsaðili skipaður beint lítur framkvæmdastjórnin svo á að árleg umsýsluþóknun skuli ávallt endurspegla það sem tíðkast á markaði við sambærilegar aðstæður og að jafnaði ekki vera hærri en sem nemur 3% þeirra fjármuna sem þeim aðila verður falin umsjá með, að frátöldum árangurstengdum hvatagreiðslum.

3.2.4.2. Skilyrði er gilda um skattívilnanir

151. Heildarfjárfesting, sem rennur til hvers fyrirtækis sem nýtur aðstoðar, má ekki verða meiri en sem nemur hámarksfjárhæð samkvæmt 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, nema réttlæta megi hærri fjárhæð með vísan til þess að markaðsbrestur sé fyrir hendi samkvæmt fyrirframmatinu og að skattívilnun sé heppilegasta tækið (sjá kafla 3.2.3.3).
152. Óháð tegund skattundanþágu eru hlutabréf ekki gjaldgeng til fjárfestingar nema um sé að ræða almenna hluti án takmörkunar á áhættu, nýútgefna af hálfu aðstoðarhæfs fyrirtækis, skv. skilgreiningu á slíkum fyrirtækjum í fyrirframmatinu, og að óheimilt sé að selja þau fyrir en að þremur árum liðnum. Slíka ívilnun má aðeins veita fjárfestum sem eru óháðir fyrirtækinu sem fjárfestingin rennur til.
153. Þegar beitt er tekjuskattundanþágu er heimilt að veita fjárfestum, sem leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum til fé, skattfrádrátt sem nemur hæfilega stóru hlutfalli fjárfestingarinnar, að því tilskildu að frádrátturinn sé ekki hærri en sem nemur heildarálagningu skatta sem fjárfestinum var skylt að greiða áður en skattívilnunin var ákveðin. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að hæfilegt sé að skattívilnun nemi ekki herra hlutfalli en 30% af fjárfestingunni. Heimila má að tap, sem myndast við sölu hlutabréfanna, sé dregið frá stofni til tekjuskatts.
154. Ef skattundanþága er veitt vegna arðgreiðslna er heimilt að undanþiggja að fullu frá greiðslu tekjuskatts allar arðgreiðslur af hlutabréfum sem falla undir ráðstöfunina.
155. Á sama hátt er heimilt, ef undanþága er veitt frá greiðslu fjármagnstekjuskatts, að undanþiggja að fullu hvers kyns hagnað af sölu slíkra hlutabréfa. Jafnframt má veita greiðslufrest vegna fjármagnstekjuskatts sem reiknaður er af hagnaði af sölu hlutabréfa sem falla undir ráðstöfunina ef fjármunirnir eru festir á ný í öðrum gjaldgengum hlutabréfum áður en eitt ár er liðið.

3.2.4.3. Skilyrði er gilda um óhefðbundin viðskiptakerfi

156. Til að fram geti farið fullnægjandi greining á því hvort meðalhófs hefur verið gætt við úthlutun aðstoðar til rekstrarfélags óhefðbundins viðskiptakerfis er heimilt að veita ríkisaðstoð sem nemur allt að 50% fjárfestingarkostnaðar sem til fellur við stofnun slíks kerfis.
157. Að því er varðar skattívilnanir veittar fjárfestingarfélögum verður metið hvort meðalhófs hefur verið gætt með vísan til skilyrða er gilda um skattívilnanir samkvæmt kafla 3.2.4.2.

3.2.4.4. Uppsöfnun

158. Aðstoð í þágu áhættufjármögnunar má sameina hvers kyns annarri ríkisaðstoð sem veitt er vegna tilgreinds aðstoðarhæfs kostnaðar.
159. Aðstoð í þágu áhættufjármögnunar má sameina annarri ríkisaðstoð sem veitt er án tilgreinds aðstoðarhæfs kostnaðar, eða minniháttaraðstoð, þar til náð er hæsta hámarki heildarfjármögnunar sem gildir við þær aðstæður sem við eiga hverju sinni samkvæmt ákvæðum reglugerðar um hópundanþágu eða sérstakri ákvörðun framkvæmdastjórnarinnar.

160. Styrkveitingar á vegum sambandsins teljast ekki ríkisaðstoð ef úthlutun þeirra er í höndum stofnana, skrifstofa, sameiginlegra fyrirtækja eða annarra rekstrareininga sambandsins sem lúta ekki beinu eða óbeinu boðvaldi stjórnvalda í aðildarríkjunum. Ef slíkir styrkir sambandsins eru veittir samhliða ríkisaðstoð má heildarfjárhæð opinberra styrkja, sem veittir eru vegna sömu fjárfestingar, ekki vera hærri en sem samsvarar hagfelldasta aðstoðarhlutfalli samkvæmt viðeigandi reglum í lögum sambandsins.
- 3.2.5. *Unnið gegn óeðlilega hamlandi áhrifum aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar á samkeppni og viðskipti*
161. Til að aðstoð geti talist samrýmanleg innri markaðnum verða neikvæð áhrif aðstoðar-ráðstöfunarinnar að því er varðar samkeppnisröskun og áhrif á viðskipti milli aðildarríkjanna að vera takmörkuð og mega ekki vega svo þungt í samanburði við jákvæð áhrif aðstoðarinnar að bitni á sameiginlegum hagsmunum ríkjanna.
- 3.2.5.1. Jákvæð áhrif sem horft verður til
162. Eins og útskýrt er í fyrsta kafla þessara reglna leika sprotafyrirtæki og lítil og meðalstór fyrirtæki enn afar mikilvægt hlutverk í hagkerfi aðildarríkjanna þar sem þau eru bæði atvinnuskapandi og hafa örvandi áhrif á frumkvæði í atvinnulífinu og hagvöxt. Lítil og meðalstór fyrirtæki eru vinnuveitendur um 100 milljóna íbúa í löndum sambandsins og standa að baki meira en helmingi sameinaðrar vergrar landsframleiðslu aðildarríkjanna. Þau eru einnig ómissandi grundvöllur samkeppnishæfni og hagsældar í sambandinu, efnahagslegs og tæknilegs sjálfstæðis þess og getu til að standa af sér utanaðkomandi áföll. Til að geta sinnt þessu hlutverki og haft þessi jákvæðu áhrif verða lítil og meðalstór fyrirtæki þó að njóta fullnægjandi fjármögnunar. Þess vegna skiptir höfuðmáli að lítil og meðalstór frumkvöðlafyrirtæki hafi aðgang að skilvirkum áhættufjármarkaði til að geta aflað sér nauðsynlegs fjár á sérhverju stigi uppbyggingar. Ef markaðsbrestur eða önnur hliðstæð hindrun stendur í vegi fyrir skilvirkri starfsemi á sviði áhættufjármögnunar getur reynst nauðsynlegt að veita aðstoð í þágu slíkrar fjármögnunar til að örva framboð áhættufjár fyrir lífvænleg lítil og meðalstór fyrirtæki (og í sumum tilvikum einnig fyrir lítil og nýskapandi fyrirtæki í hópi félaga með meðalhátt markaðsvirði), allt frá fyrstu skrefum þar til þau eru komin á vaxtarstig, til að stuðla að vexti áhættufjármarkaðar á samkeppnisgrundvelli til langs tíma litið. Af þessu má sjá að helstu jákvæðu áhrif aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar eru þau að bæta fjármögnunarfæri fyrirtækjanna sem um ræðir.
163. Í mati sínu á því hversu þungt jákvæð áhrif aðstoðar í þágu áhættufjármögnunar vega í samanburði við neikvæð áhrif hennar á samkeppni og viðskipti getur framkvæmdastjórnin jafnframt, þar sem við á, haft hliðsjón af öðrum hugsanlegum jákvæðum áhrifum aðstoðarinnar en þeim að örva framboð áhættufjár. Dæmi um það gæti verið þegar fyrir liggur að auk þess að gera fyrirtækjum kleift að vaxa eða þróa nýja starfsemi, og örva þannig hagvöxt, stuðlar áhættufjárfestingin með öflugum hætti einkum að stafrænum umskiptum eða umskiptum í átt að umhverfislega sjálfbærri starfsemi, þar á meðal lítt kolefnislosandi, kolefnishlutlausri eða loftslagsbreytingaþolinni starfsemi, viðnámsþolnum virðisæðjum eða byggðapróun á aðstoðarsvæðum. Í mati framkvæmdastjórnarinnar á slíkum jákvæðum áhrifum verður, eftir því sem við á, hugað sérstaklega að þeim viðmiðum um umhverfislega sjálfbæra atvinnustarfsemi sem mælt er fyrir um í 3. gr. reglugerðar (ESB) 2020/852, þar á meðal reglunni um að slík starfsemi megi ekki valda „verulegum skaða“, eða öðrum sambærilegum matsaðferðum. ⁽⁵⁸⁾
164. Til að gefa framkvæmdastjórninni færi á að meta með fullnægjandi hætti vænt jákvæð áhrif aðstoðarinnar að því er lýtur að uppbyggingu starfseminnar sem um ræðir þurfa stjórnvöld í aðildarríkinu að setja sér skýrt og sértækt markmið (eða nokkur slík) um það hvernig bætt verður úr markaðsbrestinum eða annarri hliðstæðri hindrun sem er fyrir hendi samkvæmt fyrirframmatinu. Ráðstöfunin verður að vera nægileg að umfangi og gerð til nægilega langs tíma til að raunhæft sé að ná þeim markmiðum. Stjórnvöld í aðildarríkinu verða jafnframt að skilgreina viðeigandi árangursvísa, með vísan til niðurstaðna fyrirframmatsins, til að gera framkvæmdastjórninni kleift að meta vænt áhrif aðstoðarinnar að teknu tilliti til settra markmiða. Árangursvísarnir geta meðal annars tekið til þess:

⁽⁵⁸⁾ Þegar um ræðir ráðstafanir sem eru sama eðlis og ráðstafanir í endurreisnar- og viðnámsáætlunum sem ráðið hefur samþykkt telst þessu skilyrði vera fullnægt þar eð þegar hefur verið gengið úr skugga um að þær fylgi reglunni um að „valda ekki verulegum skaða“.

- a) hvort þátttaka einkageirans í fjárfestingunni er áskilin eða fyrirhuguð,
 - b) hversu margir endanlegir aðstoðarþegar, þar á meðal hversu mörg sprotafyrirtæki og ný lítil og meðalstór fyrirtæki, áætlað er að njóta muni góðs af fjárfestingunni,
 - c) hversu mörg ný fyrirtæki áætlað er að verði til í tengslum við framkvæmd viðkomandi ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar og í kjölfar áhættufjárfestinganna,
 - d) hversu mörg ný störf áætlað er verði til í fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega, allt frá fyrstu áhættufjárfestingu samkvæmt viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar þar til fjárfestingin er losuð,
 - e) hversu hátt hlutfall fjárfestinganna muni standast markaðsfjárfestaprófið, eftir því sem við á,
 - f) hvernig tryggt verður að tiltekna fyrirframákveðnar fjárhæðir eða hlutfallstölur fjárveitingar skili sér til fjárfestingar með því að skilgreina tiltekna áfanga og fresti í því tilliti,
 - g) hversu mikillar ávöxtunar er að vænta af fjárfestingunum,
 - h) hversu margar einkaleyfisumsóknir áætlað er að fyrirtæki í hópi endanlegra aðstoðarþega muni leggja fram á framkvæmdartíma viðkomandi ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar, eftir því sem við á,
 - i) hvort gert er ráð fyrir styrkingu mikilvægra aðfangakeðja (t.d. á sviði heilbrigðisþjónustu, rafeindaiðnaðar, loftferðaiðnaðar, vöru og tækni með tvíþætt notagildi eða varnariðnaðar) og eflingu almennrar tækniþróunar, eftir því sem við á.
165. Tilgangur vísanna sem taldir eru upp í 164. mgr. er að sýna að væntanleg aðstoð í þágu áhættufjármögnunar muni hafa jákvæð áhrif með hliðsjón af settum markmiðum. Vísarnir gera einkum kleift að meta hversu árangursrík ráðstöfunin muni verða og hvort fjárfestingarstefnan sem fjármálamilliliðurinn hefur lagt fram sé raunhæf.
166. Ef ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar nýtist, að einhverju eða öllu leyti, fyrirtækjum sem hafa nýlega hlotið viðurkenningu fyrir nýsköpun í samræmi við viðmið tengd CASSINI-verkefnum eða hlotið gæðamerki Nýsköpunarráðs Evrópu, „öndvegissinsigli“ (Seal of Excellence), eða er nýtt til samfjárfestinga með sjóði Nýsköpunarráðs Evrópu eða til framhaldsfjárfestinga í tengslum við hraðalsáætlunina⁽⁵⁹⁾, getur framkvæmdastjórnin samþykkt að stjórnvöld í aðildarríkinu notist við sömu meginárangursvísa (Key Performance Indicators) og CASSINI eða Nýsköpunarráð Evrópu, eftir því sem við á.

3.2.5.2. Neikvæð áhrif sem horft verður til

167. Ráðstöfun á sviði ríkisaðstoðar verður að haga með þeim hætti að samkeppnisröskun á innri markaðnum sé haldið í skefjum. Að því er varðar ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar verður að meta hvaða neikvæð áhrif geta komið fram hjá þeim sem notið geta góðs af aðstoðinni, þ.e. fjárfestum, fjármálamilliliðum og stjórnendum þeirra og fyrirtækjum í hópi endanlegra aðstoðarþega.
168. Til að gera framkvæmdastjórninni kleift að meta líkleg neikvæð áhrif ráðstöfunarinnar á samkeppni og viðskipti geta stjórnvöld í aðildarríkinu lagt fram hvers kyns rannsóknir og önnur hliðstæð gögn sem tiltæk eru, svo sem eftirátat á svipuðum ráðstöfunum með upplýsingum um hvaða fyrirtæki voru talin aðstoðarhæf, samsetningu fjármögnunar, hvaða tilhögun var fylgt og til hvaða landsvæðis aðstoðinni var beint.
169. Á áhættufjármarkaði getur ríkisaðstoð leitt til ruðningsáhrifa gagnvart einkafjárfestum. Það getur dregið úr þeim hvata sem einkafjárfestar hafa til að leggja aðstoðarhæfum fyrirtækjum til fé og gefið þeim ástæðu til að bíða þess að völd verði á ríkisaðstoð til slíkra fjárfestinga. Meiri ástæða verður til að huga að þessu atriði eftir því sem heildarfjármögnun fyrirtækja í hópi endanlegra aðstoðarþega er meiri, fyrirtækin sjálf stærri og þróun þeirra lengra komin, því að

⁽⁵⁹⁾ Í samræmi við ákvæði 48. gr. reglugerðar (ESB) 2021/695 (sjá nmgr. 26).

framboð á einkafjármagni eykst stig af stigi við þær aðstæður. Ríkisaðstoð má ekki heldur losa fjárfesta undan eðlilegri viðskiptaáhættu í tengslum við fjárfestingar sem þeir hefðu ráðist í þó að engin ríkisaðstoð hefði boðist. Ef vel hefur verið staðið að skilgreiningu á markaðsbrestinum eða annarri hliðstæðri hindrun sem er fyrir hendi dregur það þó úr líkunum á að viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar leiði til slíkra ruðningsáhrifa.

170. Hjá fjármálamilliliðum getur aðstoð haft áhrif til röskunar á þann hátt að hún auki eða viðhaldi markaðsstyrk milliliðarins, til dæmis á markaði á tilteknu landsvæði. Jafnvel í þeim tilvikum þegar aðstoð eykur ekki markaðsstyrk fjármálamilliliðarins beint getur hún gert það óbeint með því að draga úr vilja starfandi keppinauta til að færa út kvíarnar, stuðla að brotthvarfi þeirra af markaði eða vinna gegn því að nýir slíkir keppinautar hefji starfsemi.
171. Ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar verða að beinast að vaxtarfyrirtækjum sem hafa ekki getað aflað sér fjár í nægilegum mæli frá einkafjárfestum en gætu orðið rekstrarhæf ef ríkisaðstoð af þessu tagi væri veitt. Ef tiltekin ráðstöfun gerir ráð fyrir stofnun opinbers sjóðs án þess að fjárfestingarstefna þess sjóðs tryggi með fullnægjandi hætti rekstrarhæfi fyrirtækja sem flokkuð eru sem aðstoðarhæf er þó ólíklegt að ráðstöfunin standist jafnvægismatið (sjá kafla 3.2.5.3), því að fjárfesting í þágu áhættufjármögnunar getur við slíkar aðstæður verið ígildi styrks.
172. Skilyrðin um fjármálastjórn á viðskiptalegum grundvelli og ákvarðanatöku í samræmi við hagnaðarvon, sem sett eru í 21. gr. almennu hópundanþágureglugerðarinnar, eru nauðsynleg til að tryggja að viðskiptalegar forsendur ráði því hvaða fyrirtæki veljast í hóp endanlegra aðstoðarþega. Í mati framkvæmdastjórnarinnar á ráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar samkvæmt þessum leiðbeinandi reglum verður því hugað að þessum skilyrðum, einnig þegar opinberir fjármálamilliliðir eiga aðild að ráðstöfuninni.
173. Starfsemi lítilla fjárfestingarsjóða sem starfa á takmörkuðu landsvæði og hafa ófullnægjandi stjórnarhætti verður greind með það fyrir augum að forðast að viðhalda mörkuðum með óhagkvæmri uppbyggingu. Ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar á einstökum landsvæðum eða héruðum hafa í sumum tilvikum ekki nægilega breidd vegna fábreytni sem stafar af því hversu fá aðstoðarhæf fyrirtæki koma til greina til fjárfestingar, en það getur hamlað skilvirkni slíkra sjóða og orðið til þess að lítt rekstrarhæf fyrirtæki hljóti aðstoð. Í slíkum tilvikum geta fjárfestingarnar raskað samkeppni og fært tilteknum fyrirtækjum óeðlilega mikið hagræði.
174. Hjá endanlegum aðstoðarþegum getur ráðstöfunin haft áhrif til röskunar á vörumörkuðunum sem þau fyrirtæki keppa á. Ráðstöfunin getur til að mynda raskað samkeppni ef henni er beitt í þágu fyrirtækja í atvinnugreinum sem skila lítilli framlegð. Einkum er hætt við óeðlilega mikilli samkeppnisröskun ef ríkisaðstoðin veldur eða viðheldur verulega aukinni afkastagetu í atvinnugrein með lítilli framlegð. Ástæðan er sú að of mikil afkastageta getur lækkað hagnaðarhlutfall greinarinnar í heild með þeim afleiðingum að keppinautar dragi úr fjárfestingum sínum eða hætti jafnvel starfsemi. Slíkar aðstæður geta einnig komið í veg fyrir að ný fyrirtæki hefji starfsemi á markaðnum. Afleiðingin er óhagkvæm markaðsgerð sem skaðar einnig hagsmuni neytenda til lengri tíma litið. Ef vöxtur er á markaði í greinunum sem aðstoð er beint til er að jafnaði minni ástæða til að óttast að aðstoðin muni spilla framvirkum hvötum eða hamlar óeðlilega mikið gegn því að fyrirtæki hefji eða hætti starfsemi. Framkvæmdastjórnin lítur svo á að hættan á röskun af þessu tagi sé veruleg þegar ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar takmarkast við tilteknar atvinnugreinar eða beinist sérstaklega að tilteknum greinum umfram aðrar. Í slíkum tilvikum verður greining framkvæmdastjórnarinnar látin taka til afkastagetu í viðkomandi grein með hliðsjón af líklegri eftirspurn. Til að slíkt mat geti farið fram verður að koma fram í tilkynningu stjórnvalda í aðildarríkinu hvort viðkomandi ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar takmarkast við tilteknar greinar eða beinist sérstaklega að tilteknum greinum umfram aðrar.
175. Mat framkvæmdastjórnarinnar verður einnig látið taka til hugsanlegra neikvæðra áhrifa vegna tilflutnings atvinnustarfsemi sem geta haft áhrif á samkeppni og viðskipti milli aðildarríkjana. Í því tilliti verður leitast við að greina hvort ástæða er til að ætla að rekstur byggðasjóða stuðli að tilflutningi atvinnustarfsemi á innri markaðnum. Hættan á slíkri röskun er mest þegar starfsemi fjármálamilliliðar er að stórum hluta bundin við byggðir sem eru ekki sjálfar aðstoðarsvæði en liggja að slíkum svæðum eða byggðir þar sem aðstoðarhlutfall byggðastyrkja er hærri en á

svæðinu sem aðstoðinni er beint til. Ef ráðstöfun í þágu áhættufjármögnunar á tilteknu svæði beinist aðeins að vissum atvinnugreinum getur hún einnig haft þau neikvæðu áhrif að fyrirtæki í öðrum greinum flosni upp.

176. Í mati framkvæmdastjórnarinnar á neikvæðum áhrifum á samkeppni og viðskipti kann loks að verða litið til hugsanlegra neikvæðra úthrifa starfseminnar sem aðstoð er beint til, eftir því sem við á, ef slík úthrif hamla samkeppni og viðskiptum milli aðildarríkjanna að því marki að stríði gegn sameiginlegum hagsmunum aðildarríkjanna með því að skerða skilvirkni markaðarins ⁽⁶⁰⁾.

3.2.5.3. Gagnkvæmt vægi jákvæðra og neikvæðra áhrifa aðstoðarinnar

177. Síðasta skrefið í greiningu framkvæmdastjórnarinnar er að meta hversu þungt neikvæð áhrif aðstoðarráðstöfunarinnar, þ.e. samkeppnisröskun og áhrif á viðskipti milli aðildarríkjanna, vega í samanburði við jákvæð áhrif aðstoðarinnar, og verður aðstoðarráðstöfun ekki talin samræmanleg reglum innri markaðarins nema jákvæð áhrif vegi þyngra en neikvæð.

178. Að því er varðar heildaráhrif tiltekinna flokka aðstoðarráðstafana kann einnig að verða áskilið að fram fari eftirámat eins og fjallað er um í 4. kafla. Í slíkum tilvikum getur framkvæmdastjórnin ákveðið að ráðstafanirnar skuli hafa afmarkaðan gildistíma en jafnframt sé heimilt sé að tilkynna þær á ný síðar með framlengingu í huga.

3.2.6. Gagnsæi

179. Til að tryggja enn betur að ekki komi til ótilhlýðilegrar samkeppnisröskunar verða stjórnvöld í aðildarríkjunum, framkvæmdastjórnin, aðilar í atvinnurekstri og almenningur að hafa greiðan aðgang að öllum lagagerðum sem málið varða og hvers kyns upplýsingum sem að gagni geta komið um aðstoð sem veitt hefur verið á grundvelli þeirra.

180. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að birta eftirfarandi upplýsingar í einingu framkvæmdastjórnarinnar fyrir gagnsæi við úthlutun ríkisaðstoðar ⁽⁶¹⁾ eða á vefsetri sem hefur að geyma ítarlegar upplýsingar um ríkisaðstoð sem veitt hefur verið á lands- eða svæðisvísu:

- a) Heildartexta hverrar einstakrar ákvörðunar um að veita aðstoð eða samþykkrar aðstoðarráðstöfunar ásamt framkvæmdarákvæðum, eða hlekk á þann texta.
- b) Upplýsingar um hverja einstaka úthlutun aðstoðar umfram 100.000 evrur, sbr. viðauka við þessar leiðbeinandi reglur.

181. Stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að haga skipulagi vefsetra með ítarlegum upplýsingum um ríkisaðstoð, sbr. 180. mgr., með þeim hætti að auðvelt sé að nálgast upplýsingarnar. Birta verður upplýsingarnar á töflureiknisniði sem fellur ekki undir einkaleyfi og gerir það kleift að leita í gögnum, kalla þau fram, hlaða þau niður og birta þau á netinu með auðveldum hætti, til dæmis CSV- eða XML-sniði. Aðgang almennings að vefsetrinu má ekki takmarka með neinum hætti, til að mynda með kröfu um skráningu sem notandi.

182. Þegar um ræðir aðstoðarráðstafanir sem fela í sér skattívilnanir verður litið svo á að skilyrðum samkvæmt stafl. b) í 180. mgr. sé fullnægt ef stjórnvöld aðildarríkjanna birta tilskildar upplýsingar um einstakar aðstoðarfjárhæðir á eftirtöldum bilum (í milljónum evra):

0,1–0,5,
0,5–1,
1–2,
2–5,
5–10,
10–30,
30–60,

⁽⁶⁰⁾ Hið sama getur gerst þegar aðstoðin dregur úr virkni efnahagslegra stjórntækja sem beitt er í því skyni að fella slík neikvæð úthrif inn í rekstur fyrirtækja (t.d. á þann hátt að hún hafi áhrif á verðmörkun losunarviðskiptakerfis sambandsins eða annarra svipaðra stjórntækja).

⁽⁶¹⁾ Sjá „State Aid Transparency Public Search“ á eftirfarandi vefsetri: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=en>.

60–100,
100–250,
250 og hærra.

183. Frestur til að birta upplýsingar samkvæmt stafl. b) í 180. mgr. er sex mánuðir frá því að ákvörðun um aðstoð var tekin; þegar um ræðir aðstoð sem veitt er sem skattviltun er fresturinn þó eitt ár frá skilafresti skattframtals⁽⁶²⁾. Að því er varðar aðstoð sem er ólögmat en er síðar metin samrýmanleg innri markaðnum er frestur aðildarríkjanna til að birta upplýsingarnar sex mánuðir frá dagsetningu ákvörðunar framkvæmdastjórnarinnar um að lýsa aðstoðina samrýmanlega reglum innri markaðarins. Til að unnt sé að framfylgja ríkisaðstoðarreglum sáttmálans verða upplýsingarnar að vera aðgengilegar um tíu ára skeið hið minnsta frá deginum sem ákvörðun um aðstoð er tekin.

184. Hlekkir á vefsetur með upplýsingum um ríkisaðstoð, sbr. 180. mgr., verða birtir á vefsetri framkvæmdastjórnarinnar.

4. MAT

185. Til að tryggja enn frekar að samkeppni og viðskipti raskist sem minnst getur framkvæmdastjórnin krafist þess að fram fari eftirámat á tilteknum aðstoðarráðstöfunum. Krafist verður mats á ráðstöfunum þar sem sérstaklega mikil hætt er á að samkeppni og viðskiptum sé raskað, þ.e. ráðstöfunum sem hætt er við að takmarki eða raski samkeppni ef framkvæmd þeirra er ekki endurskoðuð tímanlega.

186. Eftirámat kann að verða krafist fyrir eftirtaldar tegundir aðstoðarráðstafana:

- a) Ráðstafanir þar sem miklir fjármunir eru til úthlutunar.
- b) Ráðstafanir sem miðast við að styrkja tiltekna byggðir.
- c) Ráðstafanir sem miðast við að styrkja þröngt svið atvinnulífsins.
- d) Ráðstafanir sem hefur verið breytt, ef breytingin snertir aðstoðarhæfisskilyrði, fjárfestingarfjárhæðina eða fjárhagslega tilhögun.
- e) Ráðstafanir sem eru útfærðar með nýstárlegum hætti.
- f) Ráðstafanir sem framkvæmdastjórnin óskar sérstaklega eftir að metnar verði eftirá með vísan til hugsanlegra neikvæðra áhrifa á samkeppni og viðskipti.

187. Hvað sem öðrum atriðum líður verður eftirámat krafist vegna ráðstafana sem þannig háttar til um að heildarfjárhæð úthlutaðrar ríkisaðstoðar eða bókfærðra útgjalda er umfram 150 milljónir evra tiltekið ár eða 750 milljónir evra allan þann tíma sem ráðstöfunin er í gildi, en þar er átt við samanlagðan gildistíma ráðstöfunarinnar og ráðstafana sem gerðar hafa verið áður í svipuðum tilgangi og þjóna svipuðu landsvæði, frá 1. janúar 2022 að telja. Að teknu tilliti til markmiða slíks mats, og til að íþyngja stjórnvöldum í aðildarríkjunum ekki að óþörfu, verður eftirámat aðeins krafist vegna aðstoðarráðstafana með lengri gildistíma en þrjú ár alls, frá 1. janúar 2022 að telja.

188. Falla má frá kröfu um eftirámat þegar um ræðir ráðstöfun sem tekur beint við af annarri ráðstöfun sem gerð var í svipuðum tilgangi og á svipuðu landsvæði, að því tilskildu að sú ráðstöfun hafi þegar verið metin, lokamatsskýrsla gefin út í samræmi við matsáætlun sem framkvæmdastjórnin hefur samþykkt, og engar neikvæðar niðurstöður hafi komið fram í þeirri skýrslu. Ef lokamatsskýrsla aðstoðarráðstöfunar samræmist ekki samþykktari matsáætlun verður að stöðva framkvæmd þeirrar ráðstöfunar án tafar.

⁽⁶²⁾ Ef hvergi er formlega áskilið að endurnýjun aðstoðar sé tilkynnt árlega verður litið svo á vegna skráningar að 31. desember árið sem aðstoð er veitt fyrir sé dagsetning ákvörðunar um að veita aðstoðina.

189. Matið verður að fara fram með það að markmiði að ganga úr skugga um að fullnægt hafi verið forsendum og skilyrðum sem lágu því til grundvallar að ráðstöfunin var talið samrýmanleg innri markaðnum, einkum þeim að ráðstöfunin hafi verið nauðsynleg og skilað viðhlítandi árangri að teknu tilliti til settra markmiða. Matið verður einnig að taka til áhrifa ráðstöfunarinnar á samkeppni og viðskipti.
190. Þegar um ræðir aðstoðarráðstafanir, sem eru þess eðlis að skylt er að láta mat fara fram (sjá 186. og 187. mgr.) og gilda lengur en þrjú ár alls, gildir frá 1. janúar 2022 að stjórnvöld í aðildarríkjunum verða að leggja fram drög að matsáætlun, sem verður síðan felld inn í mat framkvæmdastjórnarinnar á ráðstöfuninni, og tilkynna þau drög:
- a) um leið og aðstoðarráðstöfunin er tilkynnt ef heildarfjárhæð úthlutaðrar ríkisaðstoðar eru umfram 150 milljónir ára tiltekið ár eða 750 milljónir evra allan þann tíma sem ráðstöfunin er í gildi,
 - b) innan 30 virkra frá því að gerð er umtalsverð breyting sem hækkar fjárveitingu til ráðstöfunarinnar umfram 150 milljónir evra tiltekið ár eða 750 milljónir evra allan þann tíma sem ráðstöfunin er í gildi,
 - c) innan 30 virkra daga frá því að skráð eru í opinbert bókhald útgjöld umfram 150 milljónir evra tiltekið ár,
 - d) að beiðni framkvæmdastjórnarinnar, og í öllum tilvikum áður en ráðstöfunin er samþykkt, ef það fellur í einhvern þeirra flokka sem taldir eru upp í 186. mgr., óháð heildarfjárhæð úthlutaðrar ríkisaðstoðar samkvæmt ráðstöfuninni.
191. Framlögð drög að matsáætlun verða að samræmast sameiginlegum grunnreglum um aðferðir við framkvæmd mats sem framkvæmdastjórnin gerir grein fyrir⁽⁶³⁾. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að birta matsáætlunina eins og framkvæmdastjórnin hefur samþykkt hana.
192. Eftirámatið verður að vera í höndum sérfræðings sem er óháður stofnuninni sem annast úthlutun aðstoðar og fara fram í samræmi við matsáætlunina. Í tengslum við hvert mat verður að gefa út að minnsta kosti eina framvinduskýrslu og eina lokamatsskýrslu. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að birta báðar skýrslurnar.
193. Lokamatsskýrslan verður að berast framkvæmdastjórninni nægilega snemma til að tími gefist til að meta hvers kyns áform um framlengingu ráðstöfunarinnar, og eigi síðar en níu mánuðum áður en gildistími hennar rennur út. Þann tíma má stytta þegar um ræðir ráðstafanir sem ekki verður skylt að meta fyrir en á síðustu tveimur árum framkvæmdartímans. Í ákvörðun sem tekin er um samþykkt aðstoðarráðstöfunarinnar verður tilgreint nákvæmlega hversu víðtækt matið á að vera hverju sinni og hvernig því skal hagað. Í tengslum við tilkynningar um aðstoðarráðstafanir sem gerðar eru síðar í svipuðum tilgangi verður að gera grein fyrir því hvernig tekið hefur verið tillit til niðurstaðna matsins.
- 5. LOKAÁKVÆÐI**
- 5.1. Gildissvið**
194. Sjónarmiðunum sem lýst er í þessum leiðbeinandi reglum verður beitt í tengslum við mat sem fram fer á hvers kyns tilkynningarskyldri aðstoð sem úthlutað er eða fyrirhugað er að úthluta í þágu áhættufjármögnunar frá 1. janúar 2022 að telja, með tilliti til þess hvort hún er samrýmanleg innri markaðnum.
195. Aðstoð í þágu áhættufjármögnunar, sem veitt var með ólögætum hætti fyrir 1. janúar 2022, verður metin í samræmi við reglurnar sem í gildi voru þegar aðstoðin var veitt.

⁽⁶³⁾ Vinnuskjal framkvæmdastjórnarinnar, Sameiginlegar aðferðir við mat á ríkisaðstoð, SWD(2014) 179 lokag. frá 28.5.2014.

196. Til að ekki sé gengið gegn réttmætum væntingum einkafjárfesta að því er varðar ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar sem gera ráð fyrir opinberum framlögum til stuðnings áhættufjármögnun gildir sú regla að dagurinn sem fjármálamilliliðirnir fengu vilyrði fyrir opinberum framlögum, þ.e. undirritunardagur fjármögnunarsamnings, ræður því hvort reglurnar sem hér birtast taka til viðkomandi ráðstöfunar í þágu áhættufjármögnunar.

5.2. Viðeigandi ráðstafanir

197. Framkvæmdastjórnin telur að framkvæmd þessara leiðbeinandi reglna muni hafa í för með sér vissar breytingar á því hvernig staðið er að mati á aðstoð í þágu áhættufjármögnunar í sambandinu. Af þeim sökum leggur hún til að stjórnvöld í aðildarríkjunum geri eftirtaldir viðeigandi ráðstafanir í samræmi við 1. mgr. 108. gr. sáttmálans:

- a) Stjórnvöld aðildarríkjanna breyti gildandi aðstoðarráðstöfunum í þágu áhættufjármögnunar til samræmis við þessar leiðbeinandi reglur, eftir því sem þörf krefur, áður en sex mánuðir eru liðnir frá því að reglurnar eru birtar.
- b) Stjórnvöld aðildarríkjanna gefi til kynna skýrt og fyrirvaralaust samþykki sitt við þeim ráðstöfunum sem hér eru lagðar til áður en tveir mánuðir eru liðnir frá því að þessar leiðbeinandi reglur eru birtar. Berist ekki svar verður litið svo á að stjórnvöld í hlutaðeigandi aðildarríki séu mótfallin ráðstöfununum sem lagðar eru til.

198. Til að ekki sé gengið gegn réttmætum væntingum einkafjárfesta þurfa stjórnvöld í aðildarríkjunum ekki að ráðast í viðeigandi ráðstafanir að því er varðar ráðstafanir í þágu áhættufjármögnunar sem beinast að litlum og meðalstórum fyrirtækjum ef vilyrði fyrir opinberum framlögum til fjármálamilliliðanna var gefið, þ.e. undirritun fjármögnunarsamnings fór fram, áður en þessar leiðbeinandi reglur voru birtar og allir skilmálar fjármögnunarsamningsins eru óbreyttir. Sömu fjármálamilliliðir mega halda áfram starfsemi og fjárfestingum í samræmi við upprunalega fjárfestingarstefnu sína allt til loka starfstímans sem tilgreindur er í fjármögnunarsamningnum.

5.3. Skýrslugjöf og vöktun

199. Í samræmi við reglugerð ráðsins (ESB) 2015/1589 ⁽⁶⁴⁾ og reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004 ⁽⁶⁵⁾ er stjórnvöldum aðildarríkjanna skylt að senda framkvæmdastjórninni árlegar skýrslur.
200. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að taka saman ítarleg gögn um allar aðstoðarráðstafanir. Gögnin verða að taka til allra upplýsinga sem nauðsynlegt er að hafa undir höndum til að geta staðfest að áskilnaði um aðstoðarhæfi og hámarksfjárfestingu hafi verið fullnægt. Gögnin ber að geyma í tíu ár frá því að aðstoð er veitt og skal láta þau framkvæmdastjórninni í té hvenær sem þess er óskað. Þegar um ræðir aðstoðarráðstafanir sem fela í sér skattvæðingunir þess eðlis að ívilnun fæst sjálfkrafa, til að mynda á grundvelli skattframtala aðstoðarþega, og ekki er gengið úr skugga um það fyrirfram að öllum skilyrðum fyrir því að telja aðstoðina samrýmanlega innri markaðnum sé fullnægt að því er hvern einstakan aðstoðarþega varðar, verða stjórnvöld í aðildarríkjunum að sannreyna það með reglubundnum hætti, að minnsta kosti eftir á og með úrtaksprófum, að öllum slíkum skilyrðum sé fullnægt og draga viðeigandi niðurstöður. Stjórnvöld aðildarríkjanna verða að taka saman ítarleg gögn um slíkt eftirlit og geyma þau í að minnsta kosti tíu ár frá því að eftirlitið fór fram.

5.4. Endurskoðun

201. Framkvæmdastjórnin getur ákveðið hvenær sem vera skal að endurskoða þessar leiðbeinandi reglur eða breyta þeim ef slíkt reynist nauðsynlegt af ástæðum sem varða stefnu sambandsins á sviði samkeppnismála eða til að geta tekið fullnægjandi mið af stefnu sambandsins á öðrum sviðum, milliríkjaskuldbindingum þess og þróun á mörkuðum, eða af öðrum gildum ástæðum.

⁽⁶⁴⁾ Reglugerð ráðsins (ESB) 2015/1589 frá 13. júlí 2015 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins (Stjtið. ESB L 248, 24.9.2015, bls. 9.)

⁽⁶⁵⁾ Reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (EB) nr. 794/2004 frá 21. apríl 2004 um framkvæmd reglugerðar ráðsins (ESB) 2015/1589 um ítarlegar reglur um beitingu 108. gr. sáttmálans um starfsemi Evrópusambandsins, (Stjtið. ESB L 140, 30.4.2004, bls. 1).

Viðauki – Upplýsingar til að tryggja gagnsæi

Upplýsingar um einstakar úthlutanir aðstoðar, sbr. stafl. b) í 180. mgr. eru sem hér segir:

- Hvaða fyrirtæki hljóta aðstoð samkvæmt ákvörðun um einstaka úthlutun ⁽⁶⁶⁾:
 - Heiti
 - Auðkenni aðstoðarþega
- Flokkur fyrirtækja sem aðstoðarþegi tilheyrir á þeim tíma sem sótt er um:
 - Lítil og meðalstór fyrirtæki
 - Stór fyrirtæki
- Svæði þar sem aðstoðarþegi er staðsettur (NUTS II eða lægra stig)
- Helsta atvinnugrein eða atvinnustarfsemi sem aðstoðarþegi hlýtur aðstoð fyrir, samkvæmt NACE-flokkun (þriggja tölustafa kóði) ⁽⁶⁷⁾
- Eiginleg fjárhæð aðstoðarinnar í gjaldmiðli landsins
- Nafnfjárhæð aðstoðarinnar, ef hún er önnur en eiginleg aðstoðarfjárhæð, í gjaldmiðli landsins ⁽⁶⁸⁾
- Aðstoðargerningur ⁽⁶⁹⁾:
 - Styrkur/vaxtaniðurgreiðsla/niðurfelling láns
 - Lán/endurgreiðsluskylt framlag/styrkur með ákvæði um endurgreiðslu
 - Ábyrgð
 - Skatthagráði eða skattundanþága
 - Áhættufjármögnun
 - Annað (vinsamlega tilgreinið hvað)
- Dagur sem aðstoð er úthlutað og birtingardagur
- Tilgangur aðstoðar
- Heiti yfirvalds eða yfirvalda sem úthluta aðstoð
- Heiti umboðsaðila, eftir því sem við á, og heiti fjármálamilliliða sem boðin hefur verið þátttaka
- Númer aðstoðarráðstöfunar ⁽⁷⁰⁾

⁽⁶⁶⁾ Undanskilja má viðskiptaleyndarmál og aðrar trúnaðarupplýsingar þegar fullnægjandi rök þykja standa til og með fyrirvara um samþykki framkvæmdastjórnarinnar (Orðsending framkvæmdastjórnarinnar C(2003) 4582 frá 1. desember 2003 um þagnarskyldu í ákvörðunum um ríkisaðstoð (Stjtið. ESB C 297, 9.12.2003, bls. 6)).

⁽⁶⁷⁾ Reglugerð Evrópuþingsins og ráðsins (EB) nr. 1893/2006 frá 20. desember 2006 um stofnun atvinnugreina-flokkunar Evrópubandalaganna (NACE, 2. endursk.) og um breytingu á reglugerð ráðsins (EBE) nr. 3037/90 sem og tilteknum EB-reglugerðum um sérstök hagskýrslusvið (Stjtið. ESB L 393, 30.12.2006, bls. 1).

⁽⁶⁸⁾ Vergt styrkígildi, eða fjárfestingarfjárhæð eftir því sem við á. Þegar um ræðir rekstraraðstoð má tilgreina árlega fjárhæð aðstoðar fyrir hvern styrkþega. Þegar um ræðir skattviltanir má tilgreina þessa fjárhæð á tilteknum bilum, sbr. 182. mgr. Fjárhæðin, sem tilgreina skal, er mesti skattfrádráttur sem heimilt er að reikna en ekki sú fjárhæð sem dregin er frá í raun á hverju ári (þegar aðstoð er veitt sem skattafsláttur skal þannig tilgreina mesta heimila skattafslátt fremur en afsláttinn eins og hann er í raun, enda ræðst hann af skattskyldum tekjum hverju sinni og getur verið breytilegur frá ári til árs).

⁽⁶⁹⁾ Ef notast er við marga aðstoðargerninga verður að tilgreina aðstoðarfjárhæð samkvæmt hverjum gerningi fyrir sig.

⁽⁷⁰⁾ Úthlutað af framkvæmdastjórninni samkvæmt málsmæðferðinni sem um getur í kafla 2.2.

ESB-STOFNANIR

FRAMKVÆMDASTJÓRNIN

Afturköllun tilkynningar um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja
(mál M.10658 – NORSK HYDRO/ALUMETAL)

2022/EES/37/03

Framkvæmdastjórninni barst 13. maí 2022 tilkynning ⁽¹⁾ um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾ („samrunareglugerðarinnar“).

Hinn 7. júní 2022 skýrði tilkynnandi framkvæmdastjórninni frá því að tilkynningin væri afturkölluð.

⁽¹⁾ Stjótd. ESB C 208, 24.5.2022, bls. 6.

⁽²⁾ Stjótd. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja
(mál M.10560 – SIKA/MBCC GROUP)

2022/EES/37/04

1. Framkvæmdastjórninni barst 7. júní 2022 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Sika International AG („Sika“, Sviss), dótturfyrirtæki sem er 100% í eigu Sika AG („Sika AG“, Sviss)
- LSF11 Skyscraper Holdco S.à.r.l. („MBCC“, Lúxemborg), endanlegt móðurfélag MBCC Group

Sika öðlast yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir MBCC í heild.

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- Sika: samstæða sem starfar um allan heim við þróun, framleiðslu og afhendingu á efnablöndum, múrblöndum, límefti og þéttiefni, deyfingar- og styrkingarefti, burðarstyrkingarkerfi, iðnaðargólfefni sem og þakefti og vatnsþéttandi kerfi sem notuð eru í bygginga- og framleiðsluiðnaði.
- for MBCC: samstæða sem samanstendur af tveimur viðskiptaæiningum sem starfa um allan heim; i) „íblöndunarefnakerfi“ sem annast lausnir fyrir viðskiptavinum á sviði steinsteypuframleiðslu, sements- og neðanjarðarbyggingarstarfsemi, og ii) „byggingarkerfi“ sem annast lausnir til þess að verja og gera við byggingar og burðarvirki.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 234, 17.6.2022. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.10560 – SIKA/MBCC GROUP

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:
European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja
(mál M.10649 – PKN ORLEN/NORMBENZ/SELECTED HUNGARIAN AND SLOVAK ASSETS OF MOL)

2022/EES/37/05

1. Framkvæmdastjórninni barst 10. júní 2022 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. („PKN ORLEN“, Póllandi)
- Normbenz Magyarországi Kft. („Normbenz“, Ungverjalandi)
- Valdar eignir í Ungverjalandi og Slóvakíu sem lúta sem stendur yfirráðum MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt („MOL“, Ungverjalandi)

PKN Orlen öðlast yfirráð sér í lagi, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir Normbenz og völdum eignum í Ungverjalandi og Slóvakíu, sem stendur eru í eigu MOL, í heild.

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum og eignum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- PKN ORLEN er móðurfélag ORLEN samstæðunnar, sem er samþætt fjölveitufyrirtæki sem starfar í Mið-Evrópu og Kanada við olíuhreinsun, lífelsesneytisframleiðslu, framleiðslu á efnum unnum úr jarðolíu, framleiðslu á rafmagni, heildsölu- og smásölu á vélafuelsneyti, smásölu á hraðsöluneytendavörum og vinnslu jarðolíu og jarðgasi.
- Normbenz starfrækir þjónustustöðvar í Ungverjalandi undir vörumerkinu Lukoil.
- Völdu eignirnar í Ungverjalandi og Slóvakíu, sem lúta sem stendur yfirráðum MOL, sameina eignir sem eru grundvöllur fyrir starfrækslu þjónustustöðva í Ungverjalandi og Slóvakíu.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 234, 17.06.2022. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.10649 – PKN ORLEN/NORMBENZ/SELECTED HUNGARIAN AND SLOVAK ASSETS OF MOL

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:
European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja

2022/EES/37/06

(mál M.10720 – IVANHOE CAMBRIDGE/MUBADALA/DUTCH RESIDENTIAL INVESTMENTS IV)

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 3. júní 2022 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Ivanhoe Cambridge Inc. (Kanada, „Ivanhoe Cambridge“), sem er undir yfirráðum Caisse de dépôt et placement du Québec („CDPQ“)
- Mubadala Investment Company PJSC (Sameinuðu arabísku furstadæmunum, „Mubadala“)
- Dutch Residential Investments IV B.V. (Niðurlöndum, „DRI IV“)

Ivanhoe Cambridge og Mubadala öðlast sameiginleg yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir DRI IV.

Samruninn á sér stað með samningi eða eftir hvaða öðrum leiðum sem er.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- Ivanhoe Cambridge: fjárfestingar í fasteignum um allan heim. CDPQ, móðurfyrirtæki þess, er kanadískt rekstrarfélag sjóða.
- Mubadala: fjárfestingarfélag stjórnvalda í Abu Dhabi sem stýrir fjölbreyttu verðbréfasafni eigna og fjárfestinga í Sameinuðu arabísku furstadæmunum og víðar. Mubadala fjárfestir í ýmsum atvinnugreinum, m.a. orkuframleiðslu, veitustarfsemi, fasteignum, grunnframleiðslu og þjónustu.
- DRI IV: kaup á íbúðarhúsnæði í Niðurlöndum með það að markmiði að eiga, þróa og/eða selja slíkar eignir.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 228, 13.6.2022. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.10720 – IVANHOE CAMBRIDGE/MUBADALA/DUTCH RESIDENTIAL INVESTMENTS IV

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:
European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja

2022/EES/37/07

(mál M.10748 – MACQUARIE/BCI/NATIONAL GRID/NATIONAL GRID GAS)

Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð

1. Framkvæmdastjórninni barst 8. júní 2022 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- Macquarie Infrastructure and Real Assets (Evrópu) Limited, sem tilheyrir Macquarie Group Limited („Macquarie“, Ástralíu)
- British Columbia Investment Management Corporation („BCI“, Kanada)
- National Grid plc („National Grid“, Bretlandi)
- Gasflutninga- og gasmælingafyrirtæki National Grid („National Grid Gas“, Bretlandi)

Macquarie, BCI og National Grid öðlast sameiginleg yfirráð, í skilningi b-liðar 1. mgr. 3. gr. og 4. mgr. 3. gr. samrunareglugerðarinnar, yfir National Grid Gas.

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:

- Macquarie: veitir þjónustu á sviði bankastarfsemi, fjármálaþjónustu, ráðgjafar, fjárfestinga og stýringar sjóða um allan heim.
- BCI er umboðsaðili ríkisstjórnar Bresku Kólumbíu í Kanada sem fjárfestir í mismunandi eignaflokkum fyrir hönd viðskiptavina í opinbera geiranum í Bresku Kólumbíu.
- National Grid á og starfrækir eftirlitsskyld raforku- og gasgrunnvirki í Stóra-Bretlandi og norðausturhluta Bandaríkjanna.
- National Grid Gas annast tvenns konar meginstarfsemi: i) eigandi og rekstraraðili gasflutningakerfis í Stóra-Bretlandi; og ii) eigandi og rekstraraðili gasmælingarfyrirtækisins, National Grid Metering.

3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 233, 16.6.2022. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.10748 – MACQUARIE/BCI/NATIONAL GRID/NATIONAL GRID GAS

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Tilkynning um fyrirhugaðan samruna fyrirtækja**2022/EES/37/08****(mál M.10768 – KKR/ALBIOMA)****Mál sem kann að verða tekið fyrir samkvæmt einfaldaðri málsmeðferð**

1. Framkvæmdastjórninni barst 7. júní 2022 tilkynning um fyrirhugaðan samruna í samræmi við 4. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾.

Tilkynningin varðar eftirfarandi fyrirtæki:

- KKR & Co. Inc. („KKR“, Bandaríkjunum)
- Albioma S.A. („Albioma“) (Frakklandi)

Samruninn á sér stað með kaupum á hlutabréfum.

2. Starfsemi hlutaðeigandi fyrirtækja er sem hér segir:
 - KKR er fjárfestingarfyrirtæki sem starfar um allan heim og annast eignastýringu sérhæfðra eigna og fjármagnsmarkaða- og tryggingalausnir.
 - Albioma er orkuframleiðandi sem notar endurnýjanlega orkugjafa; lífmassa, ljósspennuorku og jarðvarma.
3. Frumathugun framkvæmdastjórnarinnar hefur leitt í ljós að hin fyrirhuguðu viðskipti sem hafa verið tilkynnt geti fallið undir gildissvið samrunareglugerðarinnar. Fyrirvari er þó um endanlega ákvörðun.

Hafa ber í huga að mál þetta kann að verða tekið fyrir samkvæmt málsmeðferðinni sem kveðið er á um í tilkynningu framkvæmdastjórnarinnar um einfaldaða málsmeðferð við meðhöndlun tiltekinna mála sem varða samruna, samkvæmt reglugerð ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽²⁾.

4. Þriðju aðilar sem eiga hagsmuna að gæta eru hvattir til að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir sem þeir kunna að hafa fram að færa um hina fyrirhuguðu starfsemi.

Athugasemdir verða að berast framkvæmdastjórninni innan tíu daga frá því að tilkynning þessi birtist í Stjtið. ESB C 234, 17.06.2022. Eftirfarandi tilvísun skal ávallt tekin sérstaklega fram:

M.10768 – KKR/ALBIOMA

Unnt er að senda framkvæmdastjórninni athugasemdir með tölvupósti, símbréfi eða í pósti. Vinsamlegast notið eftirfarandi samskiptaleiðir:

Netfang: COMP-MERGER-REGISTRY@ec.europa.eu

Bréfasími: +32 22964301

Póstáritun:

European Commission

Directorate-General for Competition

Merger Registry

1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ Stjtið. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1 („samrunareglugerðin“).

⁽²⁾ Stjtið. ESB C 366, 14.12.2013, bls. 5.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja**2022/EES/37/09****(mál M.10515 – ILIAD/UPC POLSKA)**

Framkvæmdastjórnin ákvað 10. mars 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10515. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja**2022/EES/37/10****(mál M.10579 – PON HOLDING/AUTOHAUS ADELBERT MOLL/FLEXXDRIVE)**

Framkvæmdastjórnin ákvað 30. maí 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10579. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjóð. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.10662 – ATLANTIA/YUNEX)

2022/EES/37/11

Framkvæmdastjórnin ákvað 7. júní 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10662. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.10667 – VESA/POSTNL)

2022/EES/37/12

Framkvæmdastjórnin ákvað 3. júní 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10667. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjútíð. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.10700 – HY24/ENAGAS/ENAGAS RENOVBABLE)

2022/EES/37/13

Framkvæmdastjórnin ákvað 7. júní 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10700. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.10736 – ITOCHU/ISUZU MOTORS/JV)

2022/EES/37/14

Framkvæmdastjórnin ákvað 1. júní 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10736. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjóð. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.

Ákvörðun um að hreyfa ekki andmælum við tilkynntum samruna fyrirtækja
(mál M.10746 – MORGAN STANLEY/BAWAG/GYLE JV)

2022/EES/37/15

Framkvæmdastjórnin ákvað 3. júní 2022 að hreyfa ekki andmælum við ofangreindum tilkynntum samruna og lýsa hann samrýmanlegan reglum sameiginlega markaðarins. Ákvörðunin er tekin í samræmi við b-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar ráðsins (EB) nr. 139/2004 ⁽¹⁾. Óstýtt útgáfa þessarar ákvörðunar er eingöngu til á ensku og verður hún birt eftir að felld hafa verið brott viðskiptaleyndarmál, ef einhver eru. Unnt verður að nálgast hana á eftirfarandi hátt:

- Á samkeppnishluta Europa-vefsetursins (<http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/>). Notendur vefsetursins geta leitað að samrunaákvörðunum með ýmsum hætti, m.a. eftir fyrirtæki, málsnúmeri, dagsetningu og atvinnugrein.
- Á rafrænu sniði á vefsetrinu EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>) undir skjalnúmeri 32022M10746. EUR-Lex veitir aðgang að löggjöf Evrópusambandsins á Internetinu.

⁽¹⁾ Stjótt. ESB L 24, 29.1.2004, bls. 1.